

แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลังอำเภอกันทรลักษ์
จังหวัดศรีสะเกษ

นางสาวนงลักษณ์ วรรณศรี

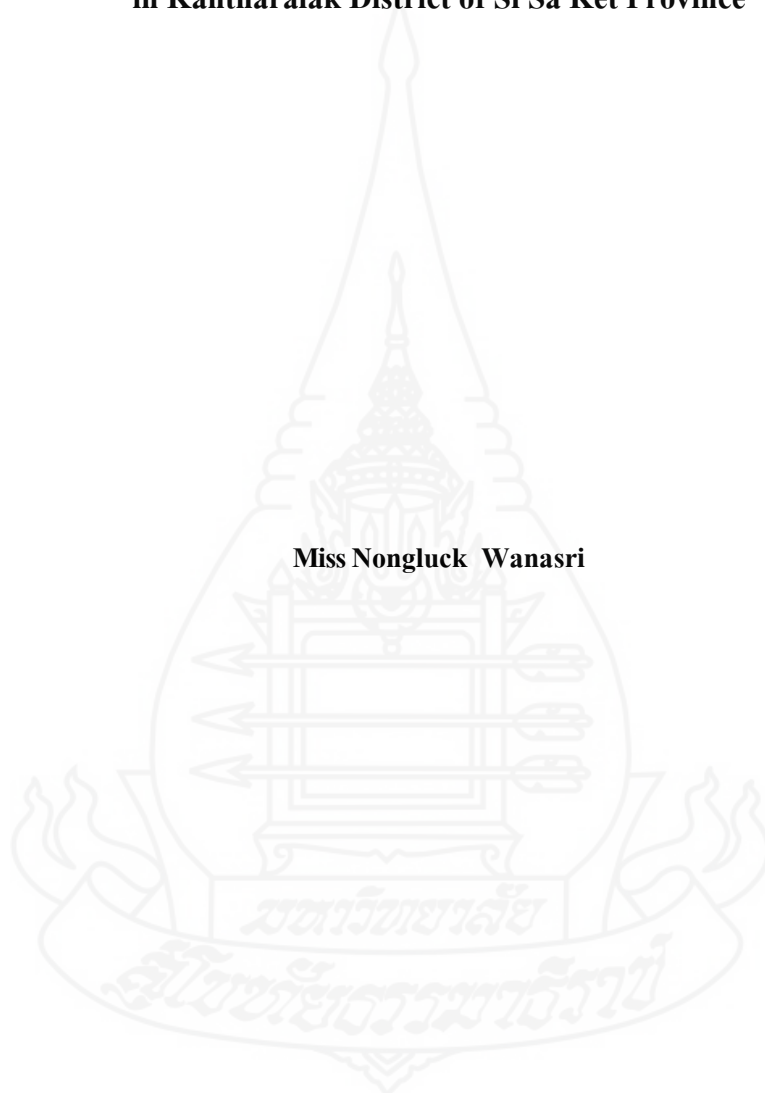

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการจัดการการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

**Developmental Guidelines for Cassava Pledging Scheme
in Kantharalak District of Si Sa Ket Province**

Miss Nongluck Wanasri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Resources Management

School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2014

ชื่อวิทยานิพนธ์ แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลังอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ผู้วิจัย นางสาวนงลักษณ์ วรรณศรี รหัสนักศึกษา 2559002783

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากรเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา(1) รองศาสตราจารย์ ดร. สัจจา บรรจงศิริ (2) รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน **ปีการศึกษา** 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง 2) ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง จังหวัดศรีสะเกษ และ 3) ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ (1) เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 334 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และสุ่มอย่างง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (2) เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 14 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) เกษตรกร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี ระดับการศึกษาสูงสุด ระดับประถมศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ต่ำกว่า 3 คน จำนวนแรงงานในครัวเรือน ต่ำกว่า 3 คน ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรสหกรณ์ภาคการเกษตร ประกอบอาชีพหลักด้านการเกษตร อาชีพรองรับจ้างทางการเกษตร รายได้ครัวเรือน มากกว่า 150,001 บาทต่อปี รายได้จากการจำหน่ายมันสำปะหลัง มากกว่า 150,001 บาท รายจ่ายครัวเรือน ต่ำกว่า 100,000 บาท หนี้สินในระบบอยู่ระหว่าง 100,000 – 150,000 บาท หนี้สินนอกระบบ ต่ำกว่า 60,000 บาท 2) ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ มีความพึงพอใจในระดับมาก ด้านการขึ้นทะเบียนเกษตรกร มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ด้านการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มีความพึงพอใจในระดับน้อย ด้านการติดต่อดัชนีค้ำประกันและส่งมอบมันสำปะหลังกับ อคส. มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ด้านการรับใบประทวน มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ด้านการติดต่อขอรับเงินกู้และขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส. มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 3) ปัญหาอุปสรรคในการเข้าร่วมโครงการของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องพบว่า มีปัญหาในเรื่องการกำหนดวันและเวลาในการรับจำนำในระดับมาก รองลงมาคือการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ส่วนเกษตรกรพบปัญหาด้านโรงสีที่เข้าร่วมโครงการมีจำนวนน้อย มีการกดราคามันสำปะหลัง การบริการล่าช้า ค่าขนส่งแพง ความล่าช้าของขั้นตอนการดำเนินงาน และจุดรับจำนำมันสำปะหลังมีน้อย สำหรับแนวทางแนวทางการพัฒนาโครงการ มีดังนี้ (1) ปรับปรุงขั้นตอนและระยะเวลาการขึ้นทะเบียนให้เหมาะสม และพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกษตรกรให้มีความเชื่อมโยงกับข้อมูลของกรมการปกครอง (2) ขยายเวลารับจำนำมันสำปะหลัง (3) พัฒนาระบบตรวจสอบคุณภาพมันสำปะหลัง (4) ปรับปรุงการบริหารงบประมาณของโครงการให้รวดเร็ว (5) จัดเก็บมันสำปะหลังตามคุณภาพที่เกษตรกรนำไปจำนำ (6) ส่งเสริมให้เกษตรกรชะลอการขุดหัวมันในช่วงต้นฤดูเก็บเกี่ยว และ (7) สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรที่มีฐานะดีเข้าใช้ประโยชน์จากโครงการรับจำนำ

คำสำคัญ แนวทางการพัฒนา โครงการรับจำนำมันสำปะหลัง

Thesis title: Developmental Guidelines for Cassava Pledging Scheme in Kantharalak District of Si Sa Ket Province

Researcher: Miss Nongluck Wanasri; **ID:** 2559003583;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Resources Management);

Thesis advisors: (1) Dr. Sujja Banchongsiri, Associate Professor;
(2) Bumpen Keowan, Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the socio-economic status of cassava farmers in Kantharalak District, Si Sa Ket Province; 2) their satisfaction with participation in the cassava pledging scheme; and 3) problems with the scheme and guidelines for improving it.

This was a survey research. The sample population consisted of (1) 334 farmers who participated in the cassava pledging scheme in Kantharalak District, Si Sa Ket Province, chosen through stratified random sampling and simple random sampling, from which data were collected using a questionnaire; and (2) 14 government employees involved with the cassava pledging scheme, from which data were collected using a questionnaire. Data were statistically analyzed using frequency, percentage and standard deviation.

The data showed that 1) Most of the farmers were male, in the 31-40 age group, and educated to primary school level. Most had fewer than 3 household members and fewer than 3 household farm laborers, and were members of farmers groups or agricultural cooperatives. Agriculture was their primary occupation and their secondary occupation was working as an agricultural laborer. Their annual household income was more than 150,001 baht, their income from selling cassava was more than 150,001 baht, their annual household expenses were less than 100,000 baht, and they had 100,000-150,000 baht in debts to official financial institutions and less than 60,000 baht in black market debts. 2) As for farmers' satisfaction with the cassava pledging scheme, they were very satisfied with the process of farmer registration and satisfied to a medium level with the process of registering as a Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC) member. They were less satisfied with the process of contacting the Public Warehouse Organization (PWO) to make an appointment to pledge and deliver cassava. They were satisfied to a medium level with the process of getting a warehouse receipt and applying for a loan from the BAAC. 3) The personnel working on the scheme reported that there was a serious difficulty with setting the dates and times for receiving cassava and some difficulty with registering farmers. The farmers said the problems were that there were not enough mills in the scheme, the cassava prices were too low, services and the work process were too slow, transportation was expensive, and there were too few places to deliver the cassava. The following guidelines are recommended for improving the scheme: a. adjust the steps and time required for registration and develop the database to link farmer data with the Administrative Department's data; b. extend the time limit for receiving pledges of cassava; c. develop a cassava quality inspection system; d. make budget management speedier; e. store the cassava according to quality grades; f. tell farmers to harvest less cassava during the beginning of the season; and f. create incentives to encourage well-to-do farmers to make use of the pledge scheme as well.

Keywords: Developmental guidelines, Cassava pledging scheme

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สัจจา บรรจงศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักที่ได้ให้คำแนะนำติดตามการทำวิทยานิพนธ์ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความกรุณาอย่างสูงจนแล้วเสร็จสมบูรณ์ พร้อมทั้งให้กำลังใจตลอดเวลาที่ศึกษา และใคร่ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และคณาจารย์สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้ความรู้ ประสบการณ์ แนวคิด คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังที่เข้าร่วม โครงการรับจำนำ มันสำปะหลัง ในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับ จำนำมันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย ข้าราชการสำนักงาน การเกษตร เจ้าหน้าที่ ชกส. เจ้าของลานมัน/โรงแปง อคศ. ทุกคนที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล ขอขอบพระคุณเกษตรกรทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ เพื่อนนักศึกษา ที่ให้กำลังใจและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ตลอดการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ บิดาและมารดา ที่สนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการทำงานตามความเหมาะสมต่อไป

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตาแต่ มารดา บิดา และครูอาจารย์

นงลักษณ์ วรรณศรี

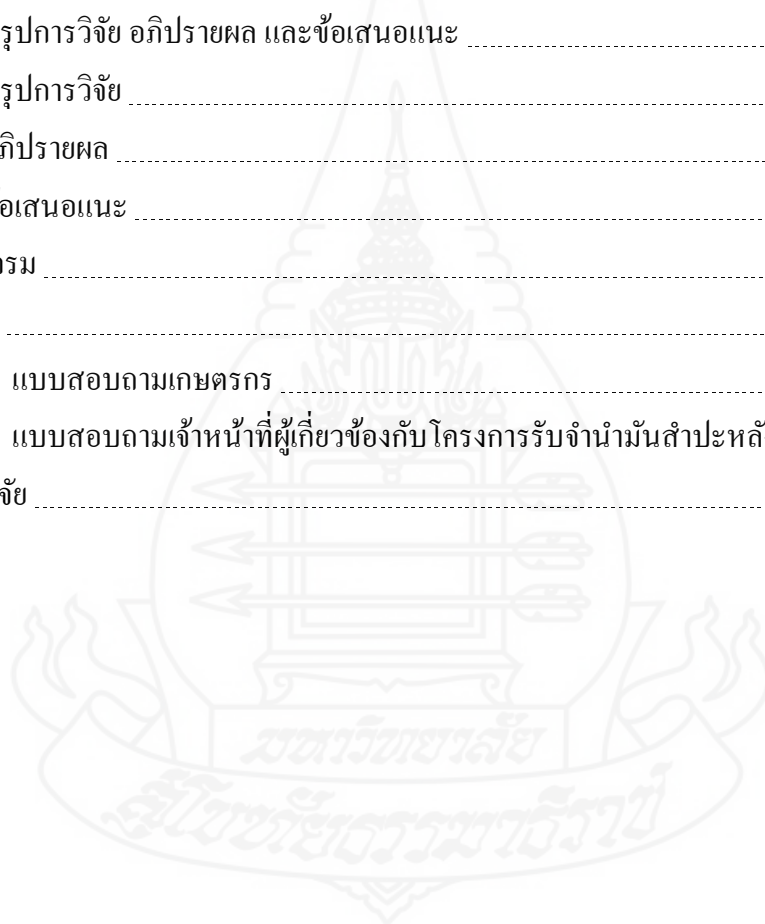
กุมภาพันธ์ 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประเด็นปัญหาการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ	9
การบริการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)	17
โครงการรับจำนำห้วมันสำปะหลัง	19
มันสำปะหลัง	30
การส่งเสริมการเกษตรของอำเภอกันทรลักษ์	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
ส่วนที่ 1 เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ	57
ส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ	85
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	92
สรุปการวิจัย	92
อภิปรายผล	97
ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	108
ก แบบสอบถามเกษตรกร	109
ข แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง	116
ประวัติผู้วิจัย	124

สารบัญตาราง

หน้า

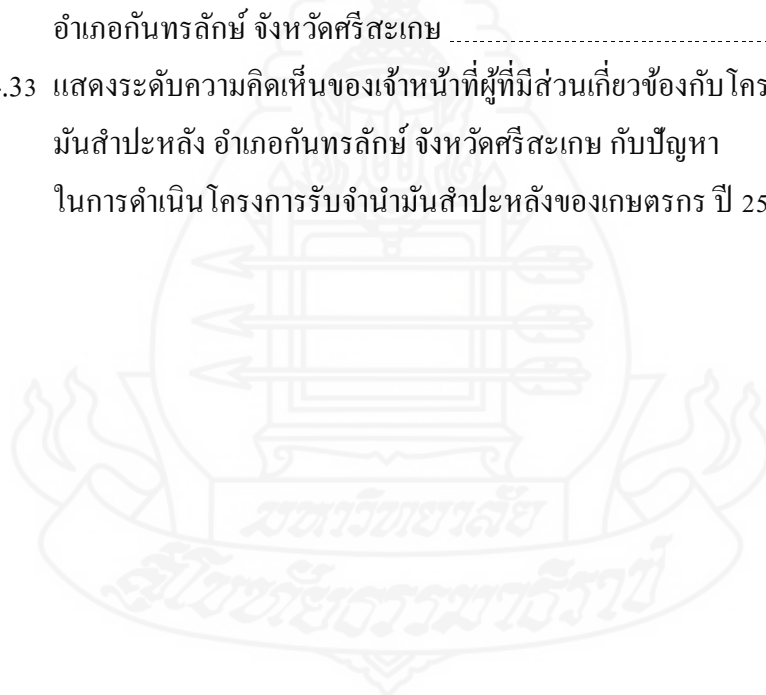
ตารางที่ 2.1	ผลการเปรียบเทียบราคารับจำนำ ราคาตลาด และปริมาณการรับจำนำ มันสำปะหลังของรัฐบาลสมัยต่างๆ	20
ตารางที่ 2.2	รายงานผลการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูก มันสำปะหลังปี 2555/56 ตัดยอดข้อมูลวันที่ 3 กรกฎาคม 2556 อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ	22
ตารางที่ 2.3	พื้นที่ขอบเขตการปกครองอำเภอกันทรลักษ์	33
ตารางที่ 2.4	พื้นที่กลุ่มดินของอำเภอกันทรลักษ์	35
ตารางที่ 2.5	การรวมกลุ่มดินตามความเหมาะสมของดินกับการปลูกพืชเศรษฐกิจ ของอำเภอกันทรลักษ์	37
ตารางที่ 2.6	พื้นที่ภูมิประเทศของอำเภอกันทรลักษ์	38
ตารางที่ 2.7	พื้นที่การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ของอำเภอกันทรลักษ์	38
ตารางที่ 2.8	พื้นที่ศักยภาพของน้ำของอำเภอกันทรลักษ์	39
ตารางที่ 2.9	พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำของอำเภอกันทรลักษ์	39
ตารางที่ 2.10	พื้นที่การแพร่กระจายของดินเค็มของอำเภอกันทรลักษ์	39
ตารางที่ 2.11	พื้นที่นาเหมาะสมของอำเภอกันทรลักษ์	40
ตารางที่ 2.12	พื้นที่ในเขตและนอกเขตส่งเสริมการเกษตรของอำเภอกันทรลักษ์	40
ตารางที่ 2.13	พื้นที่เขตส่งเสริมการเกษตรของอำเภอกันทรลักษ์	41
ตารางที่ 3.1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	51
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม	57
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละพื้นที่ถือครองทั้งหมด	62
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละของพื้นที่ถือครองทั้งหมด	40
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละของพื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง	63
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละของพื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง	64
ตารางที่ 4.6	จำนวนและร้อยละของพื้นที่เช่าทำไร่มันสำปะหลัง	64
ตารางที่ 4.7	จำนวนและร้อยละของพื้นที่เช่าทำไร่มันสำปะหลัง	65
ตารางที่ 4.8	จำนวนและร้อยละของพันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของพันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต	67
ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง	68
ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าท่อนพันธุ์	69
ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าไถเตรียมดิน	69
ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าปุ๋ยเคมี	70
ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าปุ๋ยอินทรีย์	70
ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าจ้างแรงงาน	71
ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าวัสดุ/อุปกรณ์/สารเคมี ..	71
ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของรายได้จากการจำหน่ายมันสำปะหลัง	72
ตารางที่ 4.18 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง	72
ตารางที่ 4.19 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการประชาสัมพันธ์	74
ตารางที่ 4.20 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง	75
ตารางที่ 4.21 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ธ.ก.ส.	76
ตารางที่ 4.22 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการติดต่อดัชนีค่างมันสำปะหลังกับหน่วยรับฝากของ อคส.	76
ตารางที่ 4.23 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการนำมันสำปะหลังไปส่งมอบที่หน่วยรับฝากของ อคส.	77
ตารางที่ 4.24 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการรับใบประทวน	78
ตารางที่ 4.25 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการติดต่อขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส.	79
ตารางที่ 4.26 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการติดต่อขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส.	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.27 ปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจําน้ำมันสําคะหลังประโชชน์/ เงื่อนไขโครงการ	80
ตารางที่ 4.28 ปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจําน้ำมันสําคะหลัง ขั้นตอนการดำเนินงาน	81
ตารางที่ 4.29 แนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจําน้ำมันสําคะหลัง ประโชชน์/เงื่อนไขโครงการ	82
ตารางที่ 4.30 แนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจําน้ำมันสําคะหลัง ขั้นตอนการดำเนินงาน	83
ตารางที่ 4.31 แนวทางการพัฒนาโครงการรับจําน้ำมันสําคะหลัง	84
ตารางที่ 4.32 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจําน้ำมันสําคะหลัง อำเภอกันทรลัภย์ จังหวัดศรีสะเกษ	85
ตารางที่ 4.33 แสดงระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจําน้ำมัน สําคะหลัง อำเภอกันทรลัภย์ จังหวัดศรีสะเกษ กับปัญหา ในการดำเนินโครงการรับจําน้ำมันสําคะหลังของเกษตรกร ปี 2555/56	88

ฉ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการรับจํานำไปประทอนมันสำปะหลัง.....	21

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มันสำปะหลังเป็นพืชอาหารที่สำคัญของโลกชนิดหนึ่งภูมิภาคที่นิยมบริโภค ได้แก่ แอฟริกา อเมริกา แคริบเบียน รวมทั้งบางส่วนของเอเชีย ดังนั้น เกษตรกรในหลายประเทศจึงนิยมปลูกมันสำปะหลังอย่างแพร่หลาย เพราะนอกจากบริโภคแล้วมันสำปะหลังยังแปรรูปเป็นสินค้าอย่างอื่นที่ทำรายได้ให้เกษตรกรอีกทางหนึ่ง มันสำปะหลังถือเป็นสินค้าอย่างหนึ่งที่น่ารายได้เข้าประเทศไทยจำนวนมาก จากข้อมูลการผลิตมันสำปะหลังของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี 2558 ประเทศที่ผลิตมันสำปะหลังรายใหญ่มี 5 ประเทศ คือ ไนจีเรีย บราซิล ไทย คองโก และอินโดนีเซีย

มันสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรปีละประมาณ 20,000 ล้านบาท และในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2547-2551) ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตมันสำปะหลัง เป็นอันดับ 3 ของโลก รองมาจากประเทศไนจีเรียและบราซิล คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.11 และ 10 ของผลผลิตโลก ตามลำดับ เนื่องจากแหล่งผลิตใหญ่ของโลกผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศ ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกเป็นอันดับ 1 ของโลก โดยมีส่วนแบ่งในตลาดโลก ถึงร้อยละ 75-80 ทั้งปริมาณ และมูลค่า รองลงมาคือ ประเทศอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีส่วนแบ่งการตลาดรวมกันเพียงร้อยละ 3 ของทั้งปริมาณ และมูลค่าของโลกเท่านั้น ดังนั้นจึงถือได้ว่าประเทศไทยเป็นผู้นำในการส่งออกมันสำปะหลังเป็นอันดับ 1 ในตลาดโลก ครองส่วนแบ่งการตลาดมากกว่าร้อยละ 75 และมูลค่าส่งออกรวมมากกว่า 44,000 ล้านบาท

ภาวะการผลิตและการค้ามันสำปะหลัง ฤดูกาลผลิต 2557/58 สรุปผลการสำรวจผลผลิตมันสำปะหลังในช่วง 10 ปี พบว่าในปี 2557/2558 ไทยมีการเพิ่มพื้นที่ปลูกเป็น 8,836 ล้านไร่สูงสุดในรอบ 10 ปี ที่เคยสำรวจปี 2548/2549 ซึ่งมีพื้นที่ 6,693 ล้านไร่ แต่ในด้านผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ปริมาณ 3.536 ตันต่อไร่ยังคงใกล้เคียงกับเมื่อ 10 ปีก่อน ที่ผลิตได้ 3.375 ตันต่อไร่ ส่วนภาพรวมผลผลิตในปี 2557/2558 ทำได้เพียง 31,240 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 3% จากปีการผลิต 2556/2557 มีปริมาณ 30,228 ล้านตัน และเพิ่มขึ้นจากเมื่อ 10 ปีก่อน ที่ไทยผลิตได้ 22,584 ล้านตัน

อุตสาหกรรมมันสำปะหลังของประเทศไทยประกอบด้วยการผลิตมันสำปะหลัง อุตสาหกรรมแปรรูปมันสำปะหลัง และอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ใช้ผลิตภัณฑ์จากการแปรรูป ผลผลิตหลักของอุตสาหกรรมแปรรูปมันสำปะหลัง คือ มันเส้น/มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง แม้การส่งออกผลิตภัณฑ์หลักมีมูลค่าเพียง 47,800 ล้านบาท แต่ผลิตภัณฑ์หลักที่ใช้ในประเทศทำให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องมูลค่ามากกว่า 300,000 ล้านบาท เช่น อุตสาหกรรมกระดาษ อุตสาหกรรมการหมัก (ผงชูรส กรดไลซีน) และอุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมมันสำปะหลัง ยังเกี่ยวข้องกับเกษตรกรมากกว่า 2.6 ล้านคน มีการจ้างงานในอุตสาหกรรมต่อเนื่องอีกกว่า 1 ล้านคน นับได้ว่าอุตสาหกรรมมีเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังรวม

มันสำปะหลังมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ นอกจากเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเดิมที่มีอยู่ ความต้องการมันสำปะหลังเพื่อผลิตพลังงาน และผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เช่น ไบโอดีเซล กรดแลคติก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังรวม 480,500 ครัวเรือน เนื้อที่ปลูกและเก็บเกี่ยว รวม 7.5 ล้านไร่ และผลผลิตรวม 23 - 29 ล้านตัน โดยเป็นความต้องการใช้หัวมันสำปะหลังภายในประเทศ ร้อยละ 40 หรือประมาณ 10 ล้านตัน หัวมันสำปะหลังสดเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์แป้งมัน ร้อยละ 23 เป็นมันเส้น และมันอัดเม็ด รวม ร้อยละ 16 และเป็นพลังงานทดแทนหรือเอทานอล ร้อยละ 1 อีกร้อยละ 60 ส่งออกในรูปแบบผลิตภัณฑ์ แป้งมัน ร้อยละ 35 และเป็นมันเส้นรวมทั้งมันอัดเม็ด รวมกันร้อยละ 25 ของผลผลิตทั้งหมด ซึ่งตลาดส่งออกสำคัญของไทย คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน กลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป และญี่ปุ่น โดยเฉพาะตลาดจีน และตลาดสหภาพยุโรปซึ่งในช่วงที่ผ่านมา นโยบายการใช้ ธัญพืช ทั้งข้าวสาลี และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศดังกล่าว จะส่งผลต่อการส่งออกของไทย และทำให้ราคา หัวมันสำปะหลังสดที่เกษตรกรขายได้ตามกลไกตลาด เคลื่อนไหวแบบผันผวนตามราคาส่งออก ประกอบกับผลผลิตมันสำปะหลังที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นมากกว่าความต้องการใช้ในประเทศ ทำให้ราคา หัวมันสำปะหลังตกต่ำอีกทั้งในช่วงปี 2549 - 2551 เกิดวิกฤตพลังงานและปัญหาราคาน้ำมันแพงจนทำให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรสูงขึ้น ส่งผลทำให้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังได้รับความเดือดร้อนด้านรายได้จากต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และราคาหัวมันสำปะหลังต่ำลง (จริยา สุทธิไชยา, 2552: 1)

ประกอบกับในปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่มันสำปะหลังที่ให้ผลผลิตสูงถึง 5-6 ตันต่อไร่ ภายใต้สภาวะการปลูกที่เหมาะสม เช่น การให้น้ำและปุ๋ย แต่การปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรไทย ไม่มีการดูแล ขาดการจัดการดินและน้ำ ทำให้ผลผลิตเฉลี่ยโดยรวมของประเทศได้เพียง 3.6 ตันต่อไร่ แนวทางการเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ในระยะสั้นและกลาง คือการบริหารจัดการดินและน้ำ รวมทั้งการเลือกใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับชุดดินจะทำให้ผลผลิตเฉลี่ยของประเทศเพิ่มขึ้น ใกล้เคียงกับศักยภาพ พันธุ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันสามารถใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการปรับปรุงพันธุ์ให้มี

ผลผลิตเพิ่มขึ้นมากกว่า 5-6 ตันต่อไร่ และมีเปอร์เซ็นต์แป้งสูงขึ้น (ยุทธศาสตร์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมมันสำปะหลังประเทศไทย (พ.ศ. 2555-2559, 2556 : 7-8)

ด้านการเคลื่อนไหวของราคามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังตลาดโลกถูกกำหนดด้วยปัจจัยด้านอุปสงค์และอุปทานของตลาด ซึ่งในสถานการณ์ปัจจุบันตัวแปรสำคัญของอุปสงค์คือ ความต้องการใช้มันสำปะหลังของประเทศจีน ซึ่งเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่วนตัวแปรด้านอุปทาน คือ ปริมาณผลผลิตของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงจากปัญหาสภาพอากาศเปลี่ยนแปลงของแมลงและโรคระบาด ซึ่งปัจจัยดังกล่าวทำให้ราคามันสำปะหลังมีความผันผวนมาก ในช่วงเดือน พ.ย.-ธ.ค. ราคาหัวมันสดตกต่ำมากรัฐบาลจึงมีนโยบายแทรกแซงเพื่อพยุงราคาเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง โดยได้จัดทำโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2547/48 ปี 2548/49 ปี 2549/50 ปี 2550/51 จนถึงปัจจุบัน ปี 2555/56 ซึ่งรับผิดชอบโดยคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) และมีเจ้าหน้าที่องค์กรคลังสินค้า (อคส.) เป็นคนกลางซึ่งและออกใบประทวนให้กับเกษตรกร นำใบประทวนเพื่อไปรับสินค้าจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ โดยเกษตรกรสามารถไถ่ถอนได้ภายใน 3 เดือน

จากนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในด้านราคาผลผลิตมันสำปะหลังตกต่ำ โดยเกษตรกรที่มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลังนี้ได้ ต้องเป็นเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังจริง จะต้องมีหนังสือรับรองเกษตรกรจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีผลผลิตมันสำปะหลังเป็นของตนเอง และเป็นลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส) โดยเกษตรกรสามารถจำนำหัวมันสำปะหลังสดได้ในพื้นที่จังหวัดของตนเอง เท่านั้น ยกเว้นพื้นที่ในเขตติดต่อกัน ในเขตอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการผลิต 2555/56 มีเกษตรกรเข้าร่วม โครงการนี้ 2,034 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร) จากจำนวนเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง 3,887 ราย มีพื้นที่ปลูก 48,052 ไร่ มีผลผลิต 109,707 ตัน (สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรลักษ์, 2556: 19)

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นส่งผลให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ เกี่ยวกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการประชาสัมพันธ์โครงการ การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง การขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ธกส. การออกใบประทวน เพื่อให้ทราบทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ ซึ่งจะเป็ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการของหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรประกอบด้วยเป็นแนวทางในการวางแผนการป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการรับจำนำมันสำปะหลังต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในเขต อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

2.2 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

2.3 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

3. ประเด็นปัญหาการวิจัย

3.1 สภาพสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในเขต อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นอย่างไร

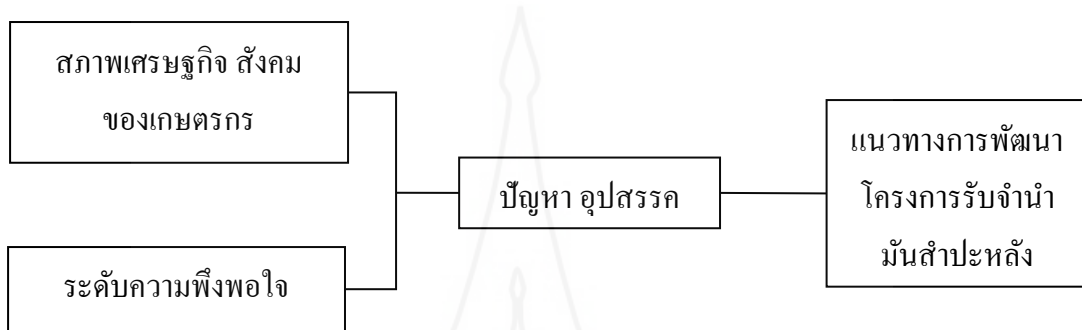
3.2 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับใด

3.3 ปัญหา อุปสรรคใดที่มีผลต่อการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในเขต พื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

3.4 มีแนวทางแก้ไขปัญหามาตรังใดที่ส่งผลให้เกษตรกรสามารถเข้าร่วมโครงการ รับจำนำมันสำปะหลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. กรอบความคิดการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโครงการรับจํานํามันสําระหลัง อํเภอกันทรลัทย จังหวัดศรีสะเกษ ดังแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการรับจํานํามันสําระหลัง ในเขตพื้นที่ อํเภอกันทรลัทย จังหวัดศรีสะเกษ เป็นสถานที่และแหล่งข้อมูลที่สำคัญในการศึกษา โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลในรอบปี 2555/56 โดยกำหนดขอบเขตของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 5.1.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ปลูกมันสําระหลัง
- 5.1.2 การผลิตของเกษตรกรที่ปลูกมันสําระหลัง
- 5.1.3 ความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสําระหลัง
- 5.1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสําระหลัง
- 5.1.5 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ อํเภอกันทรลัทย จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีต่อโครงการรับจํานํามันสําระหลัง

5.2 ขอบเขตด้านประชากร แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 5.2.1 กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสําระหลัง ปี 2555/56 ในเขตพื้นที่อํเภอกันทรลัทย จังหวัดศรีสะเกษ

5.2.2 เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย ข้าราชการสำนักงานการเกษตร เจ้าหน้าที่ ชกส. เจ้าของลานมัน/โรงแปง อคส.

5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ สุ่มตัวอย่างกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56 ในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

6.2 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ หมายถึง ข้าราชการสำนักงานการเกษตร เจ้าหน้าที่ ชกส. เจ้าของลานมัน/โรงแปง และอคส.

6.3 โครงการฯ หมายถึง โครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56

6.4 สภาพเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร ลักษณะอาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ครัวเรือน และรายจ่ายครัวเรือน

6.5 การผลิตของเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง หมายถึง พื้นที่ถือครองทั้งหมด ปริมาณผลผลิต/ไร่ ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง รายได้จากการจำหน่ายมันสำปะหลัง การเข้าร่วมโครงการของรัฐบาล และการรับทราบข่าวเรื่องโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง

6.6 ขนาดพื้นที่การผลิต หมายถึง จำนวนพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง ปี 2555/56

6.7 ปริมาณผลผลิต หมายถึง จำนวนผลผลิตมันสำปะหลัง ปี 2555/56 ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการรับจำนำ

6.8 พันธุ์มันสำปะหลัง หมายถึง ชนิดของพันธุ์มันสำปะหลังที่ใช้เพาะปลูกในฤดูปลูก ปี 2555/56

6.9 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56 ในด้านต่างๆ ดังนี้ การประชาสัมพันธ์โครงการ การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง การขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ช.ก.ส. การติดต่อนัดหมายฝากมันสำปะหลังกับหน่วยรับฝากของ อคส. การนำมันสำปะหลังไปส่งมอบที่หน่วยรับฝากของ อคส. การรับใบประทวน การติดต่อขอกู้เงินจาก ชกส. และการติดต่อขอรับเงินกู้จาก ชกส.

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังมีการเพิ่มผลผลิต

7.2 สำนักงานสำนักงานเกษตรอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางวางแผนร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง เพื่อกำหนดแนวทางด้านการส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาคำณินงานโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์ต่อประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ
2. การบริการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
3. โครงการรับจำนำหัวมันสำปะหลัง
4. มันสำปะหลัง
5. การส่งเสริมการเกษตรของอำเภอกันทรลักษ์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

1.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Satisfaction ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 775) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องของความรู้สึกที่มีความลึกซึ้งของบุคคลที่มีต่องานที่ปฏิบัติอยู่และความพึงพอใจจะส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน องค์กรที่ดีความพึงพอใจของแต่ละบุคคลไม่มีวันสิ้นสุด เปลี่ยนแปลงได้เสมอ ตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อมบุคคลจึงมีโอกาสที่จะไม่พึงพอใจในสิ่งที่เคยพึงพอใจมาแล้ว ฉะนั้นเทศบาลจำเป็นจะต้องสำรวจตรวจสอบความพึงพอใจในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนตลอดไป ทั้งนี้เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงานที่ตั้งไว้ และสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริงเพื่อง่ายต่อการบริหารและร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น

นิทสัน รอดคล้าย (2550: 7) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคาดหวังที่บุคคลหนึ่งมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดไปในทางบวก โดยจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นได้รับสิ่งนั้นตามความต้องการในทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อ และในทางตรงกันข้ามจะเกิดความรู้สึก

ในทางลบถ้าบุคคลนั้นได้รับสิ่งที่ไม่ต้องการตามที่ตนคิด ค่านิยม และความเชื่อ จะเกิดความพึงพอใจ
สิ่งนั้น

วรสิรา ปลื้มฤดี (2550 : 11) ได้สรุป ความพึงพอใจ หมายถึง ภาวะการณั้แสดงออก
ถึงความรู้สึกในทางบวกของบุคคลอันเป็นผลจากการเปรียบเทียบการรับรู้สิ่งที่ได้รับจากการบริการ
ไม่ว่าจะเป็นการรับบริการหรือการให้บริการในระดับที่ตรงกับการรับรู้สิ่งที่คาดหวังเกี่ยวกับการ
ให้บริการนั้น ซึ่งจะเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้รับบริการและความพึงพอใจของผู้ให้บริการ

มอร์ส (Morse, 1995: p. 27) อธิบายว่า ความพึงพอใจในงาน หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่าง
ที่สามารถลดความเครียดของผู้น้ทำงานให้น้อยลง ถ้ามีความตึงเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ
ในงาน ความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ หากมนุษย์ได้รับการตอบสนองความ
ต้องการแล้ว ความตึงเครียดก็จะลดน้อยลงหรือหมดไป อันเป็นผลให้เกิดความพึงพอใจในงานได้

มอร์ส (Morse, อ้างถึงใน บุญเลิศ เวียงธีรวัฒน์. 2550 : 9) ได้ให้ความหมายของ
ความพึงพอใจว่า หมายถึง การที่มนุษย์สามารถสนองความต้องการได้ โดยลดความตึงเครียดเพราะ
ความตึงเครียดถ้ามีมากจะทำให้เกิดความไม่พอใจ ถ้ามีความต้องการมากก็จะมีปฏิกิริยาเรียกร้องเมื่อ
ได้รับการตอบสนองแล้วความเครียดก็จะลดลง

เมย์นาร์ด (Maynard, 2550 : 9) ความพึงพอใจเป็นความรู้สึก 2 แบบของมนุษย์ คือ
ความรู้สึกในทางบวก และความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกในทางบวกเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วมี
ความสุข ความสุขเป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่นๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่
เป็นระบบย้อนกลับ ความสุขสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มมากขึ้นอีก ดังนั้น
จะเห็นว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อนและมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกทางบวกมากกว่า
ความรู้สึกทางลบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพการณั้แสดงออกถึง
ความรู้สึกที่ดีและความประทับใจกับสิ่งที่คาดหวังของบุคคลที่ใช้บริการ และผู้ที่ให้บริการ โดยมี
ผลจากการเปรียบเทียบความรู้สึกที่ดีและความประทับใจกับสิ่งที่คาดหวังของบุคคลที่ใช้บริการ
และผู้ที่ให้บริการ โดยมีผลจากการเปรียบเทียบความรู้สึกที่ดีและความประทับใจกับสิ่งที่คาดหวัง
กับการให้บริการซึ่งจะเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและความพึงพอใจของผู้ให้บริการ

1.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นความรู้สึกรวม
ของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและได้รับ
ผลตอบแทนคือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นที่มีความมุ่งมั่นที่
จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน
รวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

วิชัย โสสุวรรณ (2535 : 120) กล่าวไว้ว่า การสร้างความพึงพอใจในการทำงานให้เกิดขึ้นในองค์กร จะส่งผลดีต่อองค์กร

1.3 องค์ประกอบที่ช่วยทำให้เกิดความพึงพอใจ

ยุพิน จันมาธิกรณกุล (2547 : 48) ได้สรุปองค์ประกอบของความพึงพอใจไว้

3 ประการ ดังนี้

- 1) อารมณ์ตอบสนองต่อสถานการณ์ทำงานนั้น
- 2) อารมณ์ตอบสนองต่อการเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการทำงานกับผลตอบแทนตามความคาดหวัง

3) อารมณ์ตอบสนองที่มีต่อลักษณะต่างๆ ของงานนั้น ได้แก่ ตั๋วงาน ค่าจ้าง โอกาสก้าวหน้า หัวหน้าและเพื่อนร่วมงาน

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2550 : 25-26) แบ่งองค์ประกอบของความพึงพอใจในการบริการออกเป็น 2 ประการดังนี้

1) องค์ประกอบด้านการรับรู้คุณภาพของผลิตภัณฑ์บริการ ผู้รับบริการจะรับรู้ว่าคุณภาพบริการที่ได้รับ มีลักษณะตามพันธะสัญญาของกิจการบริการแต่ละประเภทตามที่ควรจะเป็นมากน้อยเพียงใด เช่น แยกที่เข้าพักในโรงแรมจะได้พักในห้องที่จองไว้ ลูกค้ำที่เข้าไปในภัตตาคารจะได้รับอาหารตามที่สั่ง ผู้โดยสารจะสามารถเดินทาง จาก ที่หนึ่งไปสู่จุดหมายปลายทางหนึ่งหรือ ลูกค้ำธนาคารจะได้รับการช่วยเหลือด้านสินเชื่อ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นผลิตภัณฑ์บริการที่ผู้รับบริการควรจะได้รับ ตามลักษณะของการบริการแต่ละประเภท ซึ่งจะสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้ำ ในสิ่งที่ลูกค้ำต้องการ

2) องค์ประกอบด้านการรับรู้คุณภาพของการนำเสนอบริการ ผู้รับบริการจะรับรู้ว่าการนำเสนอบริการในกระบวนการบริการของผู้ให้บริการมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ไม่ว่าจะเป็นความสะดวกในการเข้าถึงบริการ พฤติกรรมการแสดงออกของผู้ให้บริการตามบทบาทหน้าที่และปฏิริยาการตอบสนองการบริการของผู้ให้บริการต่อผู้รับบริการ ในด้านความรับผิดชอบ ต่องาน การใช้ภาษาสื่อความหมายและการปฏิบัติตนในการให้บริการ เช่น พนักงานโรงแรมต้อนรับแขกด้วยอัธยาศัยไมตรีจิตอันดีและช่วยเหลือแขกเรื่องสัมภาระ พนักงานเสิร์ฟอาหารรับคำสั่งอาหารด้วยความสุภาพเป็นกันเอง พนักงานธนาคารช่วยชี้แจงระเบียบข้อบังคับการยื่นขอสินเชื่อด้วยความเอาใจใส่ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้ำด้วยไมตรีจิตของการบริการที่แท้จริง

1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ

สาทิพย์ จินากักดี (2550 : 10) ได้กล่าวว่ามีปัจจัยสำคัญๆ ที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.4.1 ผลกระทบที่บริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการจะเกิดขึ้น เมื่อได้รับบริการที่มีลักษณะคุณภาพ และระดับการให้บริการตรงกับความต้องการ ความเอาใจใส่ขององค์กรในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ด้วยความสนใจในรายละเอียดของสิ่งที่ลูกค้าต้องการใช้ในชีวิตประจำวัน วิธีการใช้หรือสถานการณ์ที่ลูกค้า หรือบริการแต่ละอย่าง และคำนึงถึงคุณภาพของการนำเสนอ บริการเป็นส่วนสำคัญ ในการที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า

1.4.2 ราคาค่าบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการขึ้นอยู่กับราคาค่าบริการที่ผู้รับบริการยอมรับหรือพิจารณา เหมาะสมกับคุณภาพของการบริการตามความเต็มที่จะจ่าย (Willingness to Pay) ของผู้รับบริการ ทั้งนี้เจตคติของผู้รับบริการที่มีต่อราคาบริการกับคุณภาพของการบริการแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันออกไป

1.4.3 สถานที่บริการ การเข้าถึงบริการได้สะดวกเมื่อลูกค้ามีความต้องการ ย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการบริการ ทำเลที่ตั้งและการกระจายสถานที่บริการให้ทั่วถึง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าจึงเป็นเรื่องสำคัญ

1.4.4 การส่งเสริมแนะนำบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการเกิดขึ้นจากการได้ยินข้อมูลข่าวสารหรือบุคคลอื่นกล่าวขานถึงคุณภาพของการบริการในทางบวก ซึ่งหากตรงกับความเชื่อที่มีอยู่ก็จะรู้สึกดีกับบริการดังกล่าวอันเป็นแรงจูงใจผลักดันให้มีความต้องการบริการตามมาได้

1.4.5 ผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการ/ผู้บริหารการบริการและปฏิบัติการปฏิบัติงานบริการล้วนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานการบริการให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจทั้งสิ้น ผู้บริหารการบริการที่วางนโยบายการบริการ โดยคำนึงถึงความสำคัญของลูกค้าเป็นหลัก ย่อมสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจได้ง่าย

1.4.6 สภาพแวดล้อมของการบริการ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของการบริการมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของลูกค้า ลูกค้ามักจะชื่นชมสภาพแวดล้อมของการบริการที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคารสถานที่ความสวยงามของการตกแต่งภายในด้วยเฟอร์นิเจอร์และการให้สีสันทัน การจัดแบ่งพื้นที่ เป็นสัดส่วนตลอดจนการออกแบบวัสดุเครื่องใช้ในงานบริการ

1.4.7 กระบวนการบริการ วิธีการนำเสนอบริการในกระบวนการบริการเป็นส่วนสำคัญ ในการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ประสิทธิภาพของการจัดระบบการบริการ ส่งผลให้

การปฏิบัติงานบริการแก่ลูกค้า มีความคล่องตัวและสนองตอบความต้องการของลูกค้าได้อย่างถูกต้องมีคุณภาพ

1.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Theory of Need Gratification) เป็นทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของ Maslow (Abraham H. Maslow) ซึ่งได้กล่าวไว้ มนุษย์ทุกคนล้วนมีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น และความต้องการของมนุษย์นี้มีมากมายหลายอย่างด้วยกัน โดยที่มนุษย์จะมีความต้องการในขั้นสูงๆ ถ้าความต้องการในขั้นต้นๆ ได้รับการตอบสนองอย่างพึงพอใจเสียก่อน

1.5.1 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow Hierarchy of Needs Theory)

สมิต สัจฉกร (2542 : 10) ได้กล่าวถึงความต้องการของบุคคลตามลำดับขั้นไว้ดังนี้

- 1) บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องไปเรื่อยๆ ตั้งแต่เกิดจนตาย
- 2) ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจในพฤติกรรมอย่างอื่นอีก ส่วนความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจะเป็นสิ่งจูงใจในพฤติกรรมของบุคคล
- 3) ความต้องการของบุคคลแต่ละบุคคลจะเรียงลำดับความสำคัญ จากความต้องการขั้นพื้นฐานจนถึงความต้องการขั้นสูงสุดเรียกว่า “ลำดับขั้นของความต้องการ” เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงขั้นต่อไป
- 4) ลำดับขั้นของความต้องการของ Maslow ได้แบ่งลำดับขั้นความต้องการของบุคคลเป็น 5 ระดับตามความสำคัญ ดังนี้
 - (1) ความต้องการทางสรีระวิทยา เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ได้แก่ ความต้องการปัจจัยสี่ ความต้องการพักผ่อน ความต้องการออกกำลังกาย เป็นต้น
 - (2) ความต้องการความปลอดภัย เป็นความต้องการแสวงหาความมั่นคงปลอดภัยในการดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม
 - (3) ความต้องการความรักและการยอมรับ เป็นความต้องการทางสังคมที่อยากให้มีคนเอาใจใส่ แสดงความรัก ความห่วงใย และยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
 - (4) ความต้องการการยกย่องนับถือ เป็นความต้องการดีเด่นในความสามารถของบุคคล อยากให้ผู้อื่นเห็นความสามารถของตน และยกย่องให้เกียรติ

(5) ความต้องการความสำเร็จในชีวิต เป็นความต้องการขั้นสูงสุด ซึ่งเป็นความต้องการรู้จักและเข้าใจในตนเองด้วยความพยายามผลักดันชีวิตตนเองไปในทางที่คาดหวังให้ดีที่สุดอาจกล่าวได้ว่า มนุษย์ทุกคนต่างมีความต้องการ ซึ่งความต้องการแต่ละขั้นอาจได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังมากหรือน้อยต่างกัน

จากข้างต้น พิจารณาได้ว่าทฤษฎีนี้มีทัศนะว่า ความต้องการของมนุษย์นั้นเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา และจะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงาน พร้อมทั้งยืนยันว่า ลำดับขั้นของความต้อการนี้เป็นแรงขับพื้นฐานที่จะจูงใจให้แต่ละบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงาน และไม่คิดโยกย้ายเปลี่ยนงาน แต่กลับที่จะมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานในการนำทฤษฎีนี้ไปใช้ ในหน่วยงาน จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักของการสร้างแรงจูงใจ กล่าวคือ ความต้องการใดที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เกิดแรงจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ดังนั้นหากจำเป็นต้องจูงใจด้วยความต้องการในลำดับขั้นต่อไป จึงจะสามารถชักจูงให้เกิดพฤติกรรมได้

1.5.2 ทฤษฎีแมคเคลแลนด์ (McClelland Motivation Theory)

McClelland (2555) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ 2538 : 68) ได้ศึกษาความต้องการของมนุษย์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) ความต้องการความสำเร็จ (Needs of Achievement)
- 2) ความต้องการมีอำนาจ (Needs of Power)
- 3) ความต้องการความสัมพันธ์ (Needs of Affiliation)

ความต้องการความสำเร็จหรือที่เรียกว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม พยายามจะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มีความสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อประสบความล้มเหลว บุคคลพวกนี้สนใจตำแหน่งผู้บริหารอย่างไรก็ตามมนุษย์ทุกคนมีความต้องการ 3 ประเภท เพียงแต่ความต้องการแต่ละประเภทแตกต่างกัน

1.5.3 ทฤษฎี ERG Model

ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Need Hierachy Theory) ซึ่งทฤษฎีนี้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 3 ชนิด คือ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2538: 70)

1) ความต้องการเพื่อคงชีวิตรอด (Existence Needs) ซึ่งรวมถึงความต้องการสิ่งของและความต้องการต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น อาหาร น้ำ เงิน และสภาพการที่ดีในการทำงาน เป็นต้น ความต้องการชนิดนี้สามารถเทียบได้กับความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) และความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ของมาสโลว์นั่นเอง

2) **ความต้องการสัมพันธไมตรี (Relatedness Needs)** หมายถึง ความต้องการที่จะเกี่ยวข้องกับผู้อื่นเช่นผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น ซึ่งความต้องการชนิดนี้ของอันเดอร์เฟอร์เป็นการรวมลักษณะของความต้องการทางสังคม (Social Needs) และความต้องการมีเกียรติยศ และมีคุณค่า (Esteem Needs) ของมาสโลว์เอาไว้

3) **ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs)** หมายถึง ความต้องการมีความคิดสร้างสรรค์หรือได้รับประโยชน์จากตนเอง และสิ่งแวดล้อม บุคคลจะเกิดความพึงพอใจในความต้องการชนิดสุดท้ายของอันเดอร์เฟอร์นี้ เป็นลักษณะของการรวมความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์ในส่วนของการมีเกียรติยศ และมีคุณค่า (Esteem Needs) และความต้องการประจักษ์แจ้งในตนเอง (Self Actualization Needs) ไว้ด้วยกัน

1.5.4 ทฤษฎีการจูงใจของ McGregor (McGregor's Theory X and Theory Y)

McGregor (1960: 33-48) ได้พัฒนา ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ขึ้น และสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ทฤษฎี X มีทัศนะในการมองความเป็นมนุษย์ในแง่ไม่ดี สรุปแนวคิดที่สำคัญของ ทฤษฎีนี้ได้เป็น 3 ประการ คือ

- 1) โดยทั่วไปแล้ว มนุษย์ไม่ชอบทำงาน หากมีโอกาสหลีกเลี่ยงได้ก็พยายามหลีกเลี่ยง เพื่อที่จะไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยกับงาน
- 2) เมื่อมนุษย์ไม่ชอบทำงาน และเห็นว่าวิธีที่จะทำให้มนุษย์ทำงานได้นั้นต้องใช้วิธี บังคับ ควบคุม ช่มชู้ สั่งการ และลงโทษ เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์
- 3) เห็นว่ามนุษย์ส่วนใหญ่ชอบเป็นผู้ตามมากกว่าผู้นำ และพยายามหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ ไม่คอยหวังความก้าวหน้า ทะเยอทะยานน้อย แต่สิ่งที่ต้องการมากเหนืออย่างอื่นคือ ความมั่นคงปลอดภัย

จากแนวคิดที่มองว่ามนุษย์ไม่ดีดังกล่าว จึงเห็นได้ว่าผู้ที่เชื่อตามแนวคิดของทฤษฎีนี้ หากจะมอบหมายให้ใครทำงานอะไร จึงต้องมีหัวหน้างานคอยควบคุม บังคับบัญชาเพราะเห็นว่าถ้า ไม่มีหัวหน้าบังคับบัญชาหรือไม่มีใครมาชี้นำสั่งการ งานก็มักไม่เดิน การที่มีหัวหน้ามาบังคับบัญชา ในความหมายของกลุ่มนี้ คือ การว่ากล่าวและลงโทษ เหตุที่ต้องทำดังนี้ โดยมีเหตุผลว่าพื้นฐานของ คนมักเกียจคร้านและขาดความรับผิดชอบ คือทฤษฎีในกลุ่มนี้จะมองมนุษย์ในแง่ลบเป็นส่วนใหญ่

ทฤษฎี Y มองความเป็นมนุษย์ในแง่ดี ซึ่งตรงกันข้ามกับ ทฤษฎี X ซึ่งแนวคิดของทฤษฎีนี้ สรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1) โดยธรรมชาติของมนุษย์ส่วนใหญ่ มีความมานะ พยายามทั้งทางจิตใจ และร่างกาย มนุษย์มิได้รังเกียจการทำงาน เห็นว่างานช่วยสนองความต้องการของตน และเห็นว่บางครั้ง บางคราวที่มนุษย์จำต้องหลีกเลี่ยงงานนั้น น่าจะเนื่องมาจากลักษณะการควบคุมของหัวหน้างาน หรืออำนาจการควบคุมจากภายนอก

2) การทำให้ผลงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ อาจไม่จำเป็นต้องใช้การควบคุม และบังคับ การให้โอกาสคนงานได้ทำงานในบรรยากาศที่เขาเป็นตัวของตัวเอง และยอมรับใน วัตถุประสงค์ของงานได้ จะส่งผลให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

3) มนุษย์โดยทั่วไปให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นทีม เป็นคณะทำงานอยู่ แล้ว ดังตัวอย่างที่บางประเทศ หรือบางท้องถิ่น ที่นิยมมารวมกลุ่มทำงานด้วยกันที่เรียกว่า “ประเพณี ลงแขก” ในสมัยโบราณ

4) มนุษย์มักยึดมั่นกับวัตถุประสงค์ของงาน เมื่อทำงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงาน เมื่อทำงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานแต่ละอย่าง จะเกิดความรู้สึกพอใจ สมใจ เกิดความ พยายามในการทำงานมากขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยส่วนรวม

5) มนุษย์เกิดการเรียนรู้จากสถานการณ์ที่เหมาะสมพร้อมต่อการยอมรับในความ รับผิดชอบของตน และพร้อมต่อการแสวงหาความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น ใครก็ตามที่หลีกเลี่ยงความ รับผิดชอบ ขาดความทะเยอทะยานและแสวงหาความมั่นคง ความปลอดภัยอย่างเดียว น่าจะไม่ใช่ลักษณะที่แท้จริงของเขา การกระทำนั้นๆ น่าจะเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งผลักดันบางอย่าง

6) บุคคลในองค์การแต่ละคน มักมีคุณลักษณะในตัวด้วยกันทั้งนั้นในด้าน ความ สามารถทางการคิด ความฉลาด การสร้างจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์

จะเห็นได้ว่าทฤษฎี Y ของมนุษย์ในแง่ดี จากแนวคิดที่มองมนุษย์ในแง่ดีดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน นอกจากนั้นทฤษฎี Y นี้ ยังเน้นการพัฒนาตนเองของ มนุษย์แต่ละคน มนุษย์มักรู้จักตนเองดี และรู้จักความสามารถของตน ผู้บังคับบัญชาควรมีความรู้สึกรับผิดชอบที่ดีต่อพนักงาน และควรสร้างสถานการณ์ที่เอื้อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย ทั้งที่เป็นเป้าหมายส่วนบุคคล และเป้าหมายขององค์การ

จากที่กล่าวมาข้างต้นพิจารณาได้ว่า ทฤษฎีของ Maslow, Herzl และ McClelland ก็ตาม จะยังคงมุ่งเน้นในเรื่องของปัจจัยที่จะก่อให้เกิดแรงจูงใจ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมเท่านั้น ทฤษฎีดังกล่าวไม่ได้เน้นในเรื่องของกระบวนการแรงจูงใจหรือมองว่าแรงจูงใจเกิดขึ้นได้อย่างไร สำหรับทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom และ Porter & Lawer ที่เน้นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง ความพึงพอใจ

กับการปฏิบัติงานที่ยึดถือเอาความคาดหวังเป็นตัวแปรพื้นฐานในการจูงใจ นอกจากนี้แล้วในส่วนของการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อระดับความพึงพอใจพบว่า ความพึงพอใจโดยทั่วๆ ไป จะไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะส่วนบุคคล อาทิ อายุ เพศ สถานภาพ สมรส เป็นต้น (Ash, 1954 : 338)

1.6 การวัดความพึงพอใจ

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2528: ไม่ปรากฏเลขหน้า) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจหรือทัศนคติหรือเจตคติ เป็นนามธรรมเป็นการแสดงออกค่อนข้างซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรง แต่เราสามารถวัดทัศนคติได้โดยทางอ้อม ซึ่งจะทำให้โดยการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทน ฉะนั้นการวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตจำกัดด้วยอาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดจากบุคคลเหล่านั้น แสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง ซึ่งความคลาดเคลื่อนนี้อาจเกิดขึ้นได้เป็นธรรมชาติของการวัดทั่วๆ ไป โดยเสนอว่าเทคนิคของ Likert เป็นแบบหนึ่งที่สามารถเทียบสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง และได้เพิ่มเติมว่าสามารถวัดทัศนคติได้เกือบทุกเรื่องและให้ค่าที่เที่ยงตรงสูง สำหรับมาตรฐานการวัดความพึงพอใจจริงๆ นั้นกระทำได้โดยวิธีการดังกล่าวต่อไปนี้

1) การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการวัดที่นิยมแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยขอให้ผู้ที่เราต้องการให้แสดงความคิดเห็นในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามที่ถามอาจจะถามเกี่ยวกับเรื่องการบริหาร ความสัมพันธ์ สวัสดิการขององค์การที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำงานอยู่ หรือ อื่น ๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์หาข้อสรุปที่แน่นอนต่อไป

2) วัดโดยการสัมภาษณ์ เป็นวิธีที่ต้องใช้เทคนิคและการวางอุบายอย่างมาก มิฉะนั้นจะได้คำตอบซึ่งมีความไม่เที่ยงตรงหรือไม่มีผล

3) การสังเกต วิธีนี้ไม่ค่อยแพร่หลาย และไม่สามารถทำได้ในองค์กรที่มีผู้ปฏิบัติงานมาก ๆ คงทำได้ในองค์กรที่มีผู้ปฏิบัติงานไม่มากนัก ซึ่งวิธีนี้ผู้สังเกตต้องใช้ความพยายามอย่างสูงและต้องใช้เวลาความถี่ในการสังเกตอย่างทั่วถึง

สาโรจน์ ไสยสมบัติ (2550: 39) ความพึงพอใจเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบกับระดับความรู้สึกของนักเรียน ดังนั้นในการวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ กระทำได้หลายวิธีต่อไปนี้

- 1) การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้มากอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง
- 2) การสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นวิธีที่ต้องอาศัยเทคนิค และความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจูงใจให้ผู้ตอบคำถามตามข้อเท็จจริง
- 3) การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนการปฏิบัติกิจกรรม ขณะปฏิบัติกิจกรรมและหลังการปฏิบัติกิจกรรม

จะเห็นได้ว่าการวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้สามารถที่จะวัดได้หลายวิธีทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความ สะดวกความเหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายของการวัดด้วยจึงจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพน่าเชื่อถือ

มิลเล็ท (Millet, 1954 : 397) ได้กล่าวเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานบริการหรือ ความ สามารถที่จะพิจารณาว่าบริการนั้นเป็นที่พอใจหรือไม่โดยวัดจาก

- 1) การให้บริการอย่างเท่าเทียม (Equitable Service) คือ การให้บริการที่มีความ ยุติธรรม
- 2) ความเสมอภาค และเสมอหน้าไม่ว่าจะเป็นใคร
- 3) การให้บริการที่รวดเร็ว ทันต่อเวลา (Timely Service) คือ การให้บริการตาม ลักษณะความจำเป็นรีบด่วน
- 4) การให้บริการอย่างพอเพียง (Ample Service) คือ ความต้องการเพียงพอในด้าน สถานทีบุคลากรวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ
- 5) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) จนกว่าจะบรรลุผล
- 6) การให้บริการที่มีความก้าวหน้า (Progressive Service) คือ การพัฒนางานบริการ ด้านปริมาณคุณภาพให้มีความเจริญก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ

2. การบริการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

ในด้านการบริการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในรูปแบบต่างๆ ได้เปิดให้บริการกับลูกค้ามาเมื่อปี พ.ศ. 2519 หรือเมื่อประมาณ 21 ปีที่ผ่านมา โดยเริ่มต้นจะมุ่งบริการด้านสินเชื่อ (หน่วยอำเภอ) ซึ่งขึ้นตรงกับสาขาพระนครศรีอยุธยา โดยมีหน้าที่ให้สินเชื่อกับลูกค้าธนาคารเพียงอย่างเดียว และเมื่อ ปี พ.ศ. 2533 ได้เปิดดำเนินการเป็นสาขาเองโดยมีผู้จัดการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง และมีสำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นผู้ควบคุมดูแลอีกทีหนึ่ง โดยมีหน้าที่หลัก 3 ด้าน (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.). 2556: ออนไลน์) คือ

2.1 ด้านบัญชีและการเงิน ประกอบด้วย ฝากเงิน ถอนเงิน โอนเงิน ชำระหนี้ ชำระค่าสาธารณูปโภค ธนาคารได้ให้บริการรับฝากเงิน ถอนเงิน โอนเงิน ชำระหนี้ ชำระค่าสาธารณูปโภค ปฏิบัติหน้าที่และลักษณะงานที่ปฏิบัติดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 วางแผนและควบคุม กำกับ การปฏิบัติงานของพนักงานที่ปฏิบัติงานด้านการเงินและการบัญชีสาขา รวมทั้งการให้บริการแก่ลูกค้าและผู้มาติดต่อ

2.1.2 ให้คำแนะนำการปฏิบัติงานด้านการเงินและการบัญชี พิจารณากลั่นกรองงานตลอดจนพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3 ควบคุมดูแลให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของธนาคาร

2.1.4 ตรวจสอบเอกสารการจ่ายเงินกู้ การรับชำระหนี้ การบันทึกรายการด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เอกสารการรับ – จ่ายเงินฝาก รวมทั้งทะเบียนธนาณัติ ทะเบียนเช็ค สลิป บัญชีแยกประเภท บัญชีคุมย่อย บัญชีการจ่ายเงินเดือน งบคำนวณดอกเบี้ยเงินกู้ประเภทยอดเงินฝากธนาคาร รายงานประจำวันประจำสัปดาห์ ประจำเดือน ประจำไตรมาส รายงานเกี่ยวกับการปิดบัญชีสิ้นปี ตลอดจนรายงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.1.5 ตรวจสอบยื่นขอสรุปรูปการจ่ายเงินกู้และการรับชำระหนี้เมื่อสิ้นวันทำการ

2.1.6 ตรวจสอบยื่นขอสรุปรูปการรับ-ถอนเงินฝากทุกประเภทเมื่อสิ้นวันทำการ

2.1.7 จัดทำและควบคุมงบประมาณประจำปีของสาขา

2.1.8 ควบคุมและติดตามการดำเนินการเรียกเก็บเงินตามตราสารทางการเงิน

2.1.9 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเครื่องคอมพิวเตอร์ตามอำนาจหน้าที่ที่ธนาคารกำหนด

2.1.10 ดำเนินการประชาสัมพันธ์งานของธนาคารและการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมผลิตภัณฑ์เงินฝากของธนาคารอย่างต่อเนื่องแก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ

2.2 ด้านสินเชื่อ ประกอบด้วย การขอสินเชื่อ การอนุมัติสินเชื่อ ปฏิบัติหน้าที่และลักษณะงานที่ปฏิบัติดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 จัดเอกสารการกู้เงินตลอดจนเอกสารประกอบทุกประเภทที่เกษตรกรลูกค้าขอกู้เงินจากธนาคาร

2.2.2 ดำเนินการตรวจสอบที่ดินลูกค้าของจำนองเป็นประกันเงินกู้ ตลอดจนการควบคุมกำกับ แนะนำในการจำนองและการไถ่ถอนจำนองที่ดิน

2.2.3 ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าผู้กู้และสมาชิกสถาบันเกษตรกรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

2.2.4 ร่วมตรวจสอบกิจการ ภาวะการเงิน และการดำเนินงานของสถาบันเกษตรกร ตลอดจนการปรับแผนการดำเนินงานและการแก้ไขระเบียบของสถาบันเกษตรกร

2.2.5 ดำเนินการจัดทำเอกสารสัญญารับใช้หนี้ต่าง ๆ กรณีลูกค้ามีเหตุผิดปกติหรือหนี้ใกล้จะขาดอายุความ

2.2.6 ดำเนินการจัดทำเอกสารการขอผลัด-ผ่อนการชำระหนี้

2.2.7 ดำเนินการหาเงินฝากของสาขาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ธนาคารกำหนด

2.2.8 จำหน่ายบัตรออมทรัพย์ให้แก่เกษตรกรลูกค้าและบุคคลทั่วไป

- 2.2.9 รายงานผลการดำเนินงานสิ้นเชิงของหน่วยอำเภอต่อผู้บังคับบัญชา
- 2.2.10 ติดต่อประสานงานและร่วมประชุมกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- 2.2.11 ดำเนินการพิจารณาให้เกษตรกรลูกค้าออกจากการเป็นลูกค้าของธนาคาร

2.3 ด้านธุรการ ประกอบด้วย การอำนวยความสะดวกด้านสถานที่ ความสะอาด ป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ การจัดเก็บเอกสาร รวบรวมสถิติผู้มาใช้บริการและดูแลอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้า ปฏิบัติหน้าที่และลักษณะงานที่ปฏิบัติดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 2.3.1 ควบคุมงานรับ-ส่งหนังสือ การลงทะเบียนการแยกประเภทหนังสือและเอกสารตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ
- 2.3.2 ควบคุมการปฏิบัติงานรับ-ส่งโทรเลข โทรสาร การใช้โทรศัพท์ การจัดทำทะเบียนการใช้โทรสารและโทรศัพท์ทางไกล
- 2.3.3 ควบคุมดูแลการจัดเก็บระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง คู่มือวิธีปฏิบัติงานของธนาคารหนังสือเวียน หนังสือหมู่ จัดเปลี่ยนแผ่นเอกสารให้เป็นปัจจุบันตามวิธีปฏิบัติงานของธนาคาร
- 2.3.4 ควบคุมการปฏิบัติงานจัดเก็บเอกสาร การให้บริการค้นหา ยืมหรือคืนเอกสารตลอดจนการสำรวจเอกสารที่ครบกำหนดอายุเพื่อการทำลาย
- 2.3.5 ควบคุมการปฏิบัติงานการตรวจรับและจัดเก็บสัญญาจ้างงาน หรือเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินของลูกค้า ให้บริการค้นหาเมื่อมีผู้ต้องการยืม ตลอดจนถึงติดตามทวงถามเมื่อครบกำหนดคืน
- 2.3.6 ควบคุมและปฏิบัติงานพัสดุและทรัพย์สินของสาขา ได้แก่ การจัดหา ซ่อมจ้างการตรวจรับพัสดุ และทรัพย์สิน การส่งมอบและการรับมอบทรัพย์สินสาขา การเบิกจ่ายพัสดุ การจัดเก็บพัสดุ การจำหน่ายทรัพย์สิน การจัดเก็บกุญแจสำรองห้องเก็บทรัพย์สิน
- 2.3.7 ตรวจสอบ ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมเอกสารหลักฐาน ระเบียบวิธีกรปฏิบัติงานธุรการและงานบริการทั่วไป

3. โครงการรับจำนำหัวมันสำปะหลัง

3.1 ความเป็นมาของโครงการรับจำนำหัวมันสำปะหลังสด

รัฐบาลเริ่มโครงการรับจำนำมันสำปะหลังตั้งแต่ปี 2542/43 เป็นต้นมา โดยที่ข้อกำหนดของแต่ละปีโครงการจะแตกต่างกัน เช่น ปริมาณการรับจำนำเป้าหมาย ราคารับจำนำหัวมันสด ค่าจ้างแปรสภาพ เป็นต้น สำหรับผลการรับจำนำในแต่ละรัฐบาลนั้น จากตารางที่ 2.1 พบว่า ยกเว้นปีการผลิต 2551/52 นอกนั้นสัดส่วนการรับจำนำเทียบกับผลผลิตรวมนับว่าค่อนข้างต่ำ คือมีเพียงร้อยละ

0.9–10.9 เกษตรกรนำผลผลิตมาจำหน่ายต่ำกว่าเป้าหมายปริมาณรับจำหน่ายที่รัฐกำหนด เพราะราคา
รับจำหน่ายเฉลี่ยค่อนข้างใกล้เคียงกับราคาตลาดเฉลี่ย จึงไม่จูงใจให้เกษตรกรนำผลผลิตมาจำหน่าย
โครงการรับจำนำมีองค์ประกอบและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เกษตรกร

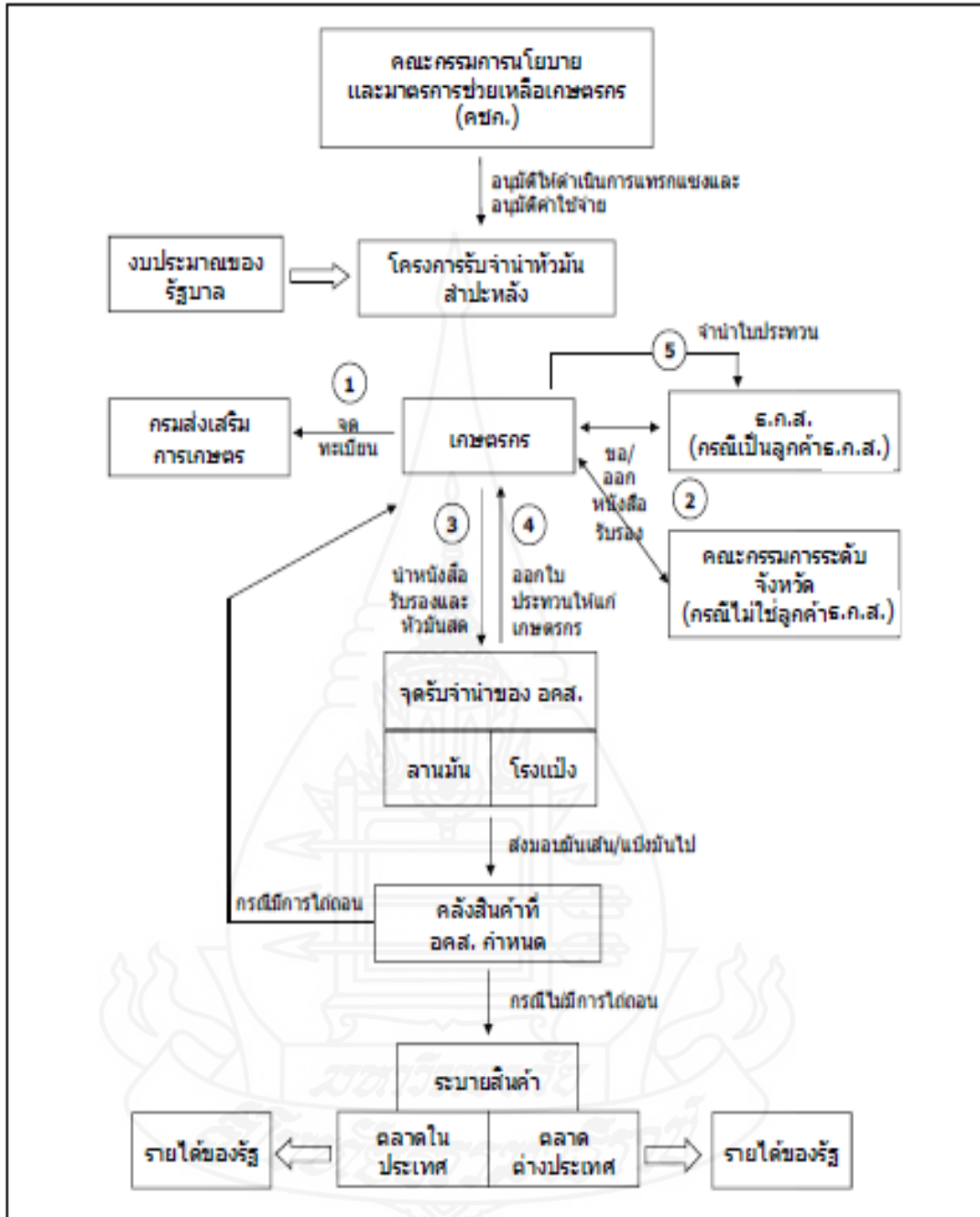
ผู้มีสิทธิ์จำหน่าย ผู้ประกอบการเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ (ลานมัน โรงงานแปงมัน
เจ้าของ โคตัง) หน่วยงานราชการ (อคส. ธ.ก.ส. กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรมการค้าภายใน และกรมการค้าต่างประเทศ) คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือ
เกษตรกร (คชก.) เป็นผู้กำหนดรายละเอียดของโครงการ (วงเงินงบประมาณ ราคาจำหน่าย และปริมาณ
รับจำหน่าย) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กำกับดูแลการดำเนินงานโครงการจำหน่าย และการ
ระบายผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังแปรรูป

ตารางที่ 2.1 ผลการเปรียบเทียบราคาจำหน่าย ราคาตลาด และปริมาณการรับจำหน่ายมันสำปะหลัง
ของรัฐบาลสมัยต่างๆ

	ยุครัฐบาล ชวน		ยุครัฐบาลทักษิณ		ยุครัฐบาลสุรยุทธ์		ยุครัฐบาล อภิสิทธิ์
	2543/44	2546/47	2547/48	2548/49	2549/50	2550/51	2551/52
ราคาจำหน่ายเฉลี่ย (บาท/กก.)	0.85	1.1	1.4	1.43	1.38	1.78	1.93
ราคาตลาดเฉลี่ย (บาท/กก.)	0.97	1.06	1.46	1.41	1.2	2.01	1.55
ปริมาณจำหน่าย (ล้านตัน)	1.4	2.14	0.19	0.87	1.24	-	11.71
ปริมาณผลผลิต ทั้งประเทศ (ล้านตัน)	18.4	19.7	21.4	16.9	22.6	25.6	29.2
สัดส่วนจำหน่าย ต่อผลผลิต (%)	7.6	10.9	0.9	5.1	5.5	-	40.0

หมายเหตุ: ¹ ค่าเฉลี่ยของราคาจำหน่ายและราคาตลาดในช่วงที่มีการดำเนินโครงการรับจำหน่าย

² ปริมาณจำหน่ายจริงสูงกว่าปริมาณเป้าหมายที่ 10 ล้านตัน ข้อมูลจากสมาคมแปงมันสำปะหลังไทย
ที่มา: วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2550: 8)

ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการรับจำนำใบประทวนมันสำปะหลัง

ที่มา: วันรักษ์ มิ่งมณีนาคน (2550: 9)

ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการรับจํานำใบประทวนมันสำปะหลัง โดยสรุปตามลำดับดังนี้ในกรณีที่ไม่ใช่ลูกค้า ธ.ก.ส. เกษตรกรต้องนำแบบฟอร์มหนังสือรับรองการเข้าร่วมโครงการฯที่มีกํานัน/ผู้ใหญ่บ้านลงนามไปขอหนังสือรับรองว่าเป็นเกษตรกรจากคณะกรรมการจังหวัดส่วนกรณีที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ก็สามารถให้ ธ.ก.ส. ออกหนังสือรับรองว่าเป็นเกษตรกร โดยแต่ละรายมีสิทธิจํานำภายในวงเงินหรือปริมาณหัวมันที่กำหนด จากนั้นเกษตรกรนำหัวมันสดไปยังจุดรับจํานำที่ลานมันหรือโรงงานแปรรูปที่กำหนด ออกใบประทวนให้เกษตรกร โดยเกษตรกรต้องมอบสิทธิ์การแปรรูปและการจําหน่ายผลิตผลแปรรูปเมื่อพ้นกำหนดเวลาการไถ่ถอน จากนั้นนำใบประทวนไปปรับเงินจาก ธ.ก.ส. สุดท้ายผู้ประกอบการลานมัน/โรงงานแปรรูปมันทำหน้าที่แปรรูป โดยได้รับค่าจ้างการแปรรูป ค่าขนส่งไปยังโกดังกลาง ค่าเช่าโกดัง ค่าดูแลรักษาคุณภาพ หลังกำหนดการไถ่ถอนคือสามเดือนผ่านไปหากเกษตรกรไม่มาไถ่ถอน คณะอนุกรรมการระบายมันสำปะหลังจะระบายผลผลิตโดยการประมูล

3.2 โครงการรับจํานำมันสำปะหลังปี 2555/2556

โครงการรับจํานำมันสำปะหลังปี 2555/2556 ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2555 เพื่อยกระดับราคามันสำปะหลัง โดยรับจํานำหัวมันสดตามเปอร์เซ็นต์เชื้อแป้งที่ 25 เปอร์เซ็นต์ ในราคากิโลกรัมละ 2.75 บาท และปรับเพิ่มขึ้นเดือนละ 0.05 บาท จนถึงเดือนพฤษภาคม 2555 ราคาจะอยู่ที่กิโลกรัมละ 2.90 บาท เป้าหมายการรับจํานำ 10 ล้านตัน

วิธีดำเนินการจะรับจํานำใบประทวน โดยให้ อคศ.รับสมัครลานมันและโรงแปรรูปเข้าร่วมโครงการเพื่อใช้เป็นจุดรับฝากหัวมันสดและจ่ายใบประทวนให้เกษตรกร โดยเกษตรกรจะนำใบประทวนดังกล่าวมาจํานำกับ ธ.ก.ส. และ ธ.ก.ส. จะจ่ายเงินให้เกษตรกรภายใน 3 วันทำการ ส่วนลานมันและโรงแปรรูปที่รับฝากหัวมันสดจะต้องแปรสภาพหัวมันสดเป็นมันเส้นและแป้งมันส่งมอบเข้าคลังกลางตามหลักเกณฑ์และมติของคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลังปี 2554/55

ในส่วนของเกณฑ์การรับจํานำ เกษตรกรจะต้องมีหนังสือรับรองเกษตรกรจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีผลผลิตมันสำปะหลังเป็นของตนเอง เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. โดยสามารถจํานำผลผลิตในพื้นที่จังหวัดของตนเองเท่านั้น ยกเว้นกรณีที่ยังจังหวัดมีลานมันหรือโรงแปรรูปเข้าร่วมโครงการน้อย ไม่เพียงพอต่อการให้บริการให้คณะอนุกรรมการกำกับดูแลระดับจังหวัดเป็นผู้พิจารณา กำหนดจุดรับจํานำนอกพื้นที่

3.3 ข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูก มันสำปะหลังปี 2555/56

ตารางที่ 2.2 รายงานผลการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูก มันสำปะหลังปี 2555/56 ตัดยอดข้อมูลวันที่ 3 กรกฎาคม 2556 อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล	รายงานการขึ้นทะเบียนประมวลผลจากข้อมูลที่ตั้งแปลง													
	ผลการบันทึก				ผ่านประชาคม				ผลการออกไปรับรอง					
	ครัวเรือน		พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ครัวเรือน		แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ครัวเรือน		แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
	จำนวน	ร้อยละ			จำนวน	ร้อยละ				จำนวน	ร้อยละ			
อำเภอ กันทรลักษ์	3,887	5,091	48,051.75	190,707,299.00	3,877	99.74	5,069	47,889.25	190,062.17	3,877	100	5,069	47,889.25	190,062.17
1. กระแซง	483	621	7,578.25	30,082.72	483	100	621	7,578.25	30,082.72	483	100	621	7,578.25	30,082.72
2. กุดเสลา	631	858	7,408.75	29,402.91	625	99.05	852	7,362.25	29,218.30	625	100	852	7,362.25	29,218.30
3. ขนุน	88	96	534.75	2,122.96	88	100	96	534.75	2,122.96	88	100	96	534.75	2,122.96
4. จานใหญ่	326	484	4,149.00	16,453.72	326	100	484	4,149.00	16,453.72	326	100	484	4,149.00	16,453.72
5. ชำ	207	239	2,221.00	8,817.40	207	100	239	2,221.00	8,817.40	207	100	239	2,221.00	8,817.40
6. ตระกาจ	130	193	1,433.75	5,692.00	129	99.23	186	1,391.00	5,522.29	129	100	186	1,391.00	5,522.29
7. ทุ่งใหญ่	234	287	2,938.25	11,664.87	233	99.57	286	2,925.00	11,612.27	233	100	286	2,925.00	11,612.27
8. น้ำอ้อม	71	97	833.5	3,300.07	71	100	97	833.5	3,300.07	71	100	97	833.5	3,300.07
9. โนนสำราญ	50	58	461	1,830.17	50	100	58	461	1,830.17	50	100	58	461	1,830.17
10. บึงมะลู	9	10	62	246.14	9	100	10	62	246.14	9	100	10	62	246.14

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ตำบล	รายงานการขึ้นทะเบียนประมวลผลจากข้อมูลที่ดัดแปลง													
	ผลการบันทึก				ผ่านประชาคม				ผลการออกไปรับรอง					
	ครัวเรือน	แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ครัวเรือน		แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ครัวเรือน		แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
					จำนวน	ร้อยละ				จำนวน	ร้อยละ			
11. ภูเงิน	521	734	7,699.50	30,567.06	521	100	731	7,685.50	30,511.48	521	100	731	7,685.50	30,511.48
12. ภูผามอก	105	125	1,231.75	4,888.07	104	99.05	123	1,213.75	4,816.61	104	100	123	1,213.75	4,816.61
13. รุ่ง	172	199	1,845.25	7,325.65	172	100	199	1,845.25	7,325.65	172	100	199	1,845.25	7,325.65
14. ละลาย	294	369	4,214.25	16,730.60	293	99.66	368	4,205.25	16,694.87	293	100	368	4,205.25	16,694.87
15. เวียงเหนือ	80	93	432.5	1,711.07	80	100	93	432.5	1,711.07	80	100	93	432.5	1,711.07
16. สวนกล้วย	220	268	2,058.25	8,171.27	220	100	268	2,058.25	8,171.27	220	100	268	2,058.25	8,171.27
17. สังกะ	59	73	394.25	1,557.24	59	100	73	394.25	1,557.24	59	100	73	394.25	1,557.24
18. เสาธงชัย	108	121	1,197.00	4,752.10	107	99.07	120	1,187.00	4,712.40	107	100	120	1,187.00	4,712.40
19. หนองหญ้าลาด	112	158	1,248.25	4,952.60	112	100	157	1,239.25	4,916.87	112	100	157	1,239.25	4,916.87

หมายเหตุ : ผลรวมจำนวนครัวเรือนเกษตรกร ระดับจังหวัด/ภาค ไม่เท่ากันเนื่องจากเกษตรกร 1 ครัวเรือน สามารถขึ้นทะเบียนได้ตามที่ตั้งแปลง
ที่มา : สำนักงานอำเภอ กันทรลักษณ์ จังหวัด ศรีสะเกษ (2555)

3.4 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการดำเนินการโครงการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลัง ปี 2555/56

3.4.1 ราคา ปริมาณ และระยะเวลา

1) ราคารับจำนำหัวมันสด เชื้อแป้ง 25% กก.ละ 2.60 บาท ในเดือนธันวาคม 2555 ปรับเพิ่มเดือนละ 0.05 บาท/กก. จนถึงเดือนมีนาคม 2556 ที่ กก.ละ 2.75 บาท ดังนี้

- (1) ธันวาคม 2555 กก.ละ 2.60 บาท
- (2) มกราคม 2556 กก.ละ 2.65 บาท
- (3) กุมภาพันธ์ 2556 กก.ละ 2.70 บาท
- (4) มีนาคม 2556 กก.ละ 2.75 บาท

ทั้งนี้ หัวมันสดที่จำนำต้องมีเชื้อแป้ง ไม่น้อยกว่า 20%

หมายเหตุ: ราคารับจำนำไปประทวนข้างต้นให้ปรับเพิ่ม-ลด ตามเปอร์เซ็นต์ แป้งในอัตรา กก.ละ 0.05 บาท

2) เป้าหมาย ปริมาณรับจำนำหัวมันสด 10 ล้านตัน

3) ปริมาณรับจำนำของเกษตรกร รับจำนำผลผลิตของเกษตรกรตามที่ผลิต ได้จริง โดยใช้ปริมาณผลผลิตตามหนังสือรับรองที่กรมส่งเสริมการเกษตรออกให้เป็นข้อมูลประกอบ ทั้งนี้ ให้หน่วยปฏิบัติพิจารณาถึงปริมาณผลผลิตที่ผลิตได้ในพื้นที่เป็นสำคัญ กรณีมีผลผลิตมากกว่า ที่ระบุในหนังสือรับรองเกินหนึ่งเท่าให้ทำบันทึกและเกษตรกรรับรองไว้เป็นหลักฐาน แล้วส่งให้ คณะอนุกรรมการกำกับดูแลการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลัง ระดับจังหวัดตรวจสอบ และปริมาณ รับจำนำแต่ละรายต้องไม่เกิน 200 ตัน

4) ระยะเวลาดำเนินการ

- (1) ระยะเวลารับจำนำ 1 ธันวาคม 2555 – 31 มีนาคม 2556
- (2) ระยะเวลาไถ่ถอนภายใน 3 เดือน นับถัดจากเดือนที่รับจำนำ
- (3) ระยะเวลาโครงการเดือนธันวาคม 2555 – กันยายน 2556

3.4.2 วิธีดำเนินการ

1) เกษตรกรผู้มีสิทธิจำนำ จะต้อง

- (1) มีหนังสือรับรองเกษตรกรจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- (2) มีผลผลิตมันสำปะหลังเป็นของตนเอง
- (3) เป็นลูกค้า ธ.ก.ส.

2) พื้นที่รับจำนำ เกษตรกรสามารถจำนำหัวมันสำปะหลังสดได้ในพื้นที่ จังหวัดของตนเองเท่านั้น ยกเว้นจังหวัดพื้นที่ที่มีเขตติดต่อกัน

(1) การจำหน่ายข้ามเขตของเกษตรกร กรณีจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรจะจำหน่ายข้ามเขตเกินกว่าระดับจังหวัดให้คณะกรรมการกำกับดูแลฯ ระดับจังหวัดแจ้งฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายมันสำปะหลัง เพื่อนำเสนอคณะกรรมการกำกับดูแลการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลัง พิจารณาต่อไป

(2) การจำหน่ายข้ามเขตของลานมัน/โรงแป่ง ห้ามลานมันและโรงแป่งมันจำหน่ายข้ามเขตและเปิดจุดรับจำหน่ายนอกพื้นที่ ยกเว้นกรณีจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรหรือกรณีที่บางจังหวัดมีลานมันหรือโรงแป่งเข้าร่วม โครงการรับจำหน่ายไม่เพียงพอให้บริการเกษตรกร โดยให้ดำเนินการดังนี้

ก. คณะกรรมการกำกับดูแลฯ ระดับจังหวัดพิจารณาอนุมัติให้เปิดจุดรับจำหน่ายนอกพื้นที่ได้ในจังหวัดเดียวกันแล้วรายงานฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายมันสำปะหลัง ทราบในทันที

ข. กรณีที่ไม่สามารถจัดหาลานมันหรือโรงแป่งภายในพื้นที่จังหวัดเดียวกันได้ให้แจ้ง อคส. และฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายมันสำปะหลังเพื่อจัดหาลานมัน/โรงแป่งนอกพื้นที่จังหวัด โดยมีหลักการให้จัดหาลานมัน/โรงแป่งภายในภาคเดียวกันก่อนเป็นลำดับแรก หากไม่สามารถจัดหาได้ให้จัดหาลานมัน/โรงแป่งจากภาคอื่นเป็นลำดับต่อไป โดยให้นำเสนอคณะกรรมการกำกับดูแลการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลัง พิจารณาอนุมัติ

ค. กรณีที่ไม่ได้รับความร่วมมือจากลานมันหรือโรงแป่งให้คณะกรรมการกำกับฯ หรือคณะทำงานพิจารณาคัดสรรลานมัน/โรงแป่งไปเปิดจุดนอกพื้นที่ตามความจำเป็นและเหมาะสมและแจ้งให้จังหวัด อคส. และ ธ.ก.ส. ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ต่อไป

3) การรับจำหน่ายประทวน

(1) กรณีลานมันเข้าร่วมโครงการ ให้ อคส. รับฝากและออกใบประทวนให้เกษตรกร โดยให้ลานมันแปรสภาพหัวมันสำปะหลังสดเป็นมันเส้นส่งมอบเข้าคลังกลาง

(2) กรณีโรงแป่งเข้าร่วมโครงการ ให้ อคส. รับฝากและออกใบประทวนให้เกษตรกร โดยให้โรงแป่งแปรสภาพหัวมันสำปะหลังสดเป็นแป้งมันส่งมอบเข้าคลังกลาง สำหรับอัตราแปรสภาพหัวมันสดเป็นมันเส้นและแป้งมันให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำกับดูแลการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลัง จะกำหนดต่อไป

4) การเข้าร่วมโครงการของลานมัน/โรงแป่ง ให้มีความสำคัญกับลานมัน/โรงแป่งที่ให้ความร่วมมือทางราชการสูงเป็นอันดับแรกโดยลานมันและโรงแป่งต้องมีศักยภาพในการรับฝากมันสำปะหลัง มีเครื่องชั่งน้ำหนัก เครื่องวัดเปอร์เซ็นต์แป้งลานตาก และมีสถานที่เก็บมันเส้นและแป้งมันในบริเวณเดียวกับลานมันและโรงแป่ง รวมทั้งไม่มีภาระค้างส่งมอบมันเส้นและ

แป้งมันในโครงการช่วยเหลือเกษตรกรของรัฐบาลที่ผ่านๆ มา และได้รับความเห็นชอบจาก คณะอนุกรรมการกำกับดูแลระดับจังหวัด

สำหรับลานมัน/โรงแป้งที่เข้าร่วมโครงการในปีก่อนๆ ที่ถูก อคส.ฟ้องร้องดำเนินคดีกรณีกระทำความผิดร้ายแรง เช่น ลักทรัพย์หรือยักยอกทรัพย์ รวมทั้งลานมัน/โรงแป้งที่ยังไม่ได้รับการปลดจากบัญชีดำของ อคส. รวมทั้งยังอยู่ระหว่างการฟ้องร้องดำเนินคดีทางแพ่งหรือคดีอาญาไม่สามารถเข้าร่วมโครงการรับจำนำได้

กำหนดให้ผู้ประกอบการลานมันที่เข้าร่วมโครงการฯ จะต้องผลิตเฉพาะมันเส้นขึ้นใหญ่ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

5) ข้อที่ต้องปฏิบัติของลานมัน/โรงแป้ง และคลังกลาง

(1) ลานมัน โรงแป้งและคลังกลางที่จะเข้าร่วมโครงการต้องได้รับการเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการกำกับดูแลฯ ระดับจังหวัดแล้วแจ้งหน่วยงานปฏิบัติ อคส. พิจารณาอนุมัติ และให้ อคส.แจ้งฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายมันสำปะหลังเพื่อทราบในทันที

(2) การวางหลักประกันสัญญาโครงการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลังปี 2555/56 โดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกับที่ อคส. เคยดำเนินการในปีที่ผ่านๆ มา ดังนี้

ก. สัญญาจ้างแปรสภาพหัวมันสำปะหลังสดเป็นมันเส้น จำประกันด้วยบุคคล หรือจำประกันด้วยเงินสด/หนังสือจำประกันธนาคารอัตราร้อยละ 20 ของมูลค่าหัวมันสดที่รับจำนำ

ข. สัญญาจ้างแปรสภาพหัวมันสำปะหลังสดเป็นแป้งมัน จำประกันด้วยบุคคล หรือจำประกันด้วยเงินสด/หนังสือจำประกันธนาคารอัตราร้อยละ 5 ของมูลค่าแป้งมันสำปะหลังที่คำนวณจากราคารับจำนำ

ค. สัญญาฝากเก็บรักษามันสำปะหลังเส้น จำประกันด้วยเงินสด/หนังสือจำประกันธนาคารอัตราร้อยละ 5 ของมูลค่ามันสำปะหลังเส้นที่คำนวณจากราคารับจำนำ

ง. สัญญาฝากเก็บรักษาแป้งมันสำปะหลัง จำประกันด้วยเงินสด/หนังสือจำประกันธนาคารอัตราร้อยละ 5 ของมูลค่าแป้งมันสำปะหลังที่คำนวณจากราคารับจำนำ

(3) ลานมัน/โรงแป้งจะต้องแจ้งสถานที่เก็บมันเส้น/แป้งมันตามโครงการให้ อคส. ทราบก่อนเข้าร่วมโครงการ โดยจะต้องแยกกองมันเส้น/แป้งมันที่ดำเนินธุรกิจทางการค้าปกติจากกองมันเส้น/แป้งมันที่รับจำนำตามโครงการอย่างชัดเจน รวมทั้งจัดทำป้ายแสดงกองมันเส้น/แป้งมันไว้ด้วยตลอดเวลา

(4) ห้ามลานมัน/โรงแป้งรับฝากมันสำปะหลังจากเกษตรกรไว้ก่อนแล้วเจ้าหน้าที่อคส. ออกใบประทวนให้ในภายหลัง หากมีการรับฝากมันสำปะหลังไว้ก่อนให้ถือว่าเป็น

มันสำปะหลังของโรงแปง/ลานมันมิใช่มันสำปะหลังที่รับจำหน่ายของรัฐบาล ทั้งนี้ เกษตรกรที่จำหน่ายมันสำปะหลังจะต้องนำหนังสือรับรองเกษตรกรและมันสำปะหลังมาส่งมอบ ณ จุดรับจำหน่ายพร้อมกันด้วย

(5) ห้ามลานมัน/โรงแปงที่เข้าร่วมโครงการนำมันสำปะหลังที่ อคส.ฝากเก็บไว้ในสถานที่อื่นนอกบริเวณลานมัน/โรงแปงที่เป็นที่ตั้งมาจำหน่าย ยกเว้นกรณีจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกร ตามข้อ 3.2.2/2

(6) ลานมัน/โรงแปงที่เข้าร่วมโครงการต้องแปรสภาพมันสำปะหลังที่รับจำหน่ายเป็นมันเส้น/แป้งมันและส่งมอบมันเส้น/แป้งมันในระยะเวลาตามที่กำหนด กรณีลานมัน/โรงแปงไม่แปรสภาพมันสำปะหลังเป็นมันเส้น/แป้งมันเพื่อส่งมอบเข้าโกดังกลางในเวลาที่กำหนดให้ อคส.ดำเนินการสั่งระงับการรับฝากมันสำปะหลังและออกใบประทวน และให้ติดป้ายประกาศให้เกษตรกรทราบ ณ หน้าลานมัน/โรงแปงทันที

(7) ลานมัน/โรงแปงที่เข้าร่วมโครงการจะต้องจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อบันทึกข้อมูลและรายงานข้อมูลการรับจำหน่ายมันสำปะหลังผ่านระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์มายังกรมการค้าภายใน และฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกำกับดูแลฯ ระดับจังหวัด (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานการค้าภายในจังหวัด) รวมทั้ง อคส.เป็นประจำทุกวัน ในกรณีที่มีการขนย้ายมันเส้น/แป้งมันเข้าโกดังกลางให้รายงานล่วงหน้า 1 วัน ก่อนการขนย้าย

3.4.3 การไถ่ถอนของเกษตรกร เกษตรกรสามารถไถ่ถอนได้ภายใน 3 เดือน นับถัดจากเดือนที่จำหน่าย โดยไถ่ถอนเป็นมันเส้นและแป้งมันสำปะหลังตามปริมาณ ซึ่งได้แปรสภาพหัวมันสำปะหลังสดในอัตราที่กำหนด ถ้าราคาตลาด ณ วันที่ไถ่ถอนเท่ากับหรือต่ำกว่าราคาจำหน่าย เกษตรกรไม่ต้องรับผิดชอบ แต่ถ้าราคาตลาดสูงกว่าราคาจำหน่าย ทางราชการจะต้องคืนเงินส่วนเกินเมื่อหักดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ของยอดวงเงินที่รับจำหน่าย ค่าใช้จ่ายในการแปรสภาพ ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา และค่าใช้จ่ายอื่นๆ นับตั้งแต่วันที่รับฝากจนถึงวันที่จ่ายสินค้าให้แก่เกษตรกร โดยให้ไถ่ถอนทั้งจำนวนตามที่ระบุไว้ในใบประทวน

3.4.4 การระบายจำหน่าย คณะอนุกรรมการพิจารณาระบายผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ทำหน้าที่จัดทำแผนการระบายผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เสนอแผนการระบายต่อคณะกรรมการนโยบายมันสำปะหลัง พิจารณานุมัติและเสนอคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแผนการระบายผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง รวมทั้งดำเนินการระบายผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังให้เป็นไปตามแผนการระบายฯ และนำเสนอประธานกรรมการนโยบายมันสำปะหลังพิจารณานุมัติ

3.4.5 การกำกับดูแล

1) **จตุรรับจํานำ** มอบหมายให้คณะกรรมการกำกับดูแลฯ ระดับจังหวัด อคส. ในฐานะหน่วยปฏิบัติจัดให้มีจตุรรับจํานำให้เพียงพอับความต้องการของเกษตรกร และเข้มงวด กวดขัน รวมทั้งวางระบบการตรวจสอบการรับจํานำ เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่เกษตรกรและให้สามารถ ป้องกันการรั่วไหลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่อย่างชัดเจน ทั้งนี้ ฌ จตุรรับจํานำให้มีผู้ช่วยปฏิบัติงาน อคส. ฌ จตุรรับจํานำ ฌ ลานมันและโรงแป็ง จตุละ 2 คน และให้แต่งตั้งตัวแทนเกษตรกร จํานวน 3 คน โดยให้จังหวัดคัดเลือกตัวแทนเกษตรกรที่ทำหน้าที่ ดูแลให้ความเป็นธรรมและแนะนำเกษตรกร ฌ จตุรรับจํานำ โดยให้ได้รับค่าตอบแทนวันละ 300 บาท ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นตัวแทนข้าราชการจังหวัด 1 คน ประจำแต่ละจตุรรับจํานำที่ ลานมัน และ โรงแป็ง อีกทั้งให้มีเจ้าหน้าที่สำรวจประจำจตุรรับจํานำ จตุละ 2 นาย โดยให้ได้รับ ค่าตอบแทนวันละ 200 บาท เพื่ออำนวยความสะดวกและให้ความเป็นธรรมแก่เกษตรกรที่นำ มันสำปะหลังเข้าร่วมโครงการรวมทั้งป้องปรามมิให้มีการทุจริตเกิดขึ้น ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการ กำกับดูแลฯ ระดับจังหวัด อคส.จะต้องกำกับดูแล โรงแป็ง/ลานมันที่เข้าร่วม โครงการ เจ้าหน้าที่ อคส. ที่ปฏิบัติงาน ฌ จตุรรับจํานำ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้ดำเนินการรับจํานำตามกรอบ อำนาจหน้าที่โดยเคร่งครัดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดย อคส.จะต้องกำกับดูแล การออกใบประทวนส่งมอบเกษตรกรภายใน 3 วันทำการ นับถัดจากวันรับมอบมันสำปะหลังจาก เกษตรกรและให้ ธ.ก.ส.เร่งรัดการจ่ายเงินของ ธ.ก.ส.สาขาให้แก่เกษตรกรภายใน 3 วันทำการ นับ แต่วันที่เกษตรกรนำใบประทวนมาจํานำสำหรับการจัดส่งใบประทวนของ อคส. ในพื้นที่แต่ละจังหวัด มอบหมายให้ อคส. จัดส่งใบประทวนที่มีหมายเลขกำกับไว้ชัดเจนให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะ ประธานคณะอนุกรรมการกำกับดูแลฯ ระดับจังหวัดกำกับดูแล เพื่อป้องกันการทุจริตและใบประทวน สูญหาย เช่น โครงการรับจํานำที่ผ่านๆ มา

2) **ส่วนภูมิภาค** ให้คณะอนุกรรมการกำกับดูแลฯ ระดับจังหวัดร่วมกับ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวง พาณิชย์ วางระบบการรับจํานำ โดยนำข้อมูลจากใบรับรองประกอบการจัดคิวจํานำหัวมันสดให้ สอดคล้องกับกำลังการผลิตของผู้ประกอบการที่เข้าร่วม โครงการ การสร้างความเข้าใจให้ลานมัน/ โรงแป็ง/โกดังกลางที่มีศักยภาพและคุณสมบัติครบเข้าร่วม โครงการฯ การประชุมชี้แจงการดำเนิน โครงการรับจํานำ ประชาสัมพันธ์ การออกหนังสือรับรองเกษตรกร การกำกับดูแลรับรอง โรงแป็ง/ ลานมัน การรับจํานำที่โรงแป็ง/ลานมัน การจัดสรรใบประทวนให้แก่โรงแป็ง/ลานมันที่เข้าร่วมโครงการ ในจังหวัด การตรวจสอบสต็อกโรงแป็ง/ลานมันก่อนรับมอบมันสำปะหลังจํานำ การตรวจสอบ โกดังกลางก่อนรับมอบมันเส้น/แป็งมัน และการตรวจสอบสต็อคมันเส้น/แป็งมันที่โกดังกลาง

ทั้งนี้ ให้กำกับดูแลและแก้ไขปัญหาการรับจำนำในพื้นที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อยรวดเร็วและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งป้องกันการสวมสิทธิและการปลอมปน เพื่อให้ประโยชน์ตกแก่เกษตรกรอย่างแท้จริง และป้องกันความเสียหายของรัฐ

4. มันสำปะหลัง

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของมันสำปะหลัง

มันสำปะหลัง (ชื่อวิทยาศาสตร์ *Manihot esculenta* Crantz) มีชื่อสามัญเรียกได้หลายชื่อแตกต่างกันตามท้องถิ่นและภาษาที่ใช้ ในภาษาอังกฤษ เรียกว่า Cassava หรือ Tapioca แต่โดยทั่วไป คำว่า Tapioca มักจะใช้แทนผลิตภัณฑ์ที่ทำจากมันสำปะหลัง ในภาษาสเปน โดยประเทศแถบอเมริกาใต้และอเมริกากลาง เรียกว่า Yuca ในภาษาโปรตุเกส โดยประเทศบราซิล เรียกว่า Mandioca และในภาษาฝรั่งเศส โดยประเทศทวีปแอฟริกาที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาพูด เรียกว่า Manioc (เจริญศักดิ์ โรจนฤทธิ์พิเชษฐ์, 2546) มันสำปะหลังมีถิ่นกำเนิดอยู่ในเขตร้อนของทวีปอเมริกา ต่อมาได้มีการขยายการเพาะปลูกไปสู่แหล่งอื่น ๆ จนทำให้มันสำปะหลังกลายเป็นพืชอาหาร (พืชที่ให้คาร์โบไฮเดรตสูง) สำหรับประเทศไทยคาดว่าได้มีการนำมันสำปะหลังจากประเทศมาเลเซียเข้ามาปลูกในไทยเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2329 (दनัย สุภาหาร, 2537) โดยเริ่มปลูกเพื่อใช้ทำแป้งและสาकु ในภาคใต้ ในระหว่างแถวของดินขงพารา ต่อมาเมื่อมีการขยายการเพาะปลูกขงพาราในเขตภาคใต้มากขึ้น การปลูกมันสำปะหลังในภาคใต้จึงค่อย ๆ ลดลง และแพร่กระจายการเพาะปลูกไปยังเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากขึ้น (จรุงสิทธิ์ และ อัจฉรา, 2547) จนกระทั่ง ปัจจุบันพบว่าไม่มีการเพาะปลูกมันสำปะหลังในภาคใต้แล้ว (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2551ก)

มันสำปะหลังเป็นพืชเขตร้อน สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการปลูก คือ เขตร้อนช่วงบริเวณเส้นรุ้งที่ 30 องศาเหนือ ถึง 30 องศาใต้ และที่ความสูงระดับน้ำทะเล จนถึง 2,000 เมตรจากระดับน้ำทะเลสามารถเจริญเติบโตได้ในดินทุกชนิด แต่ชอบดินร่วนปนทรายเพราะจะลงหว่าง่าย สภาพอากาศที่เหมาะสมคือที่ระดับอุณหภูมิ 10-35 องศาเซลเซียส แต่อุณหภูมิที่เหมาะสมโดยเฉลี่ยต้องไม่ต่ำกว่า 25 องศาเซลเซียส ประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการปลูกมันสำปะหลังมากแห่งหนึ่งของโลก ข้อดีของมันสำปะหลังคือ เป็นพืชที่ปลูกง่าย ทนทาน ได้ดีกว่าพืชอื่น ๆ ต้องการการดูแลต่ำ มีโรคและศัตรูพืชรบกวนน้อย และสามารถปลูกได้ผลแม้จะปลูกในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินไม่เพียงพอ จึงทำให้เกษตรกรนิยมปลูกมันสำปะหลังกันมาก พันธุ์ที่นิยมปลูกในประเทศไทยแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ พันธุ์ที่ใช้ประดับ พันธุ์ที่ใช้บริโภค

เป็นอาหารโดยตรง (พันธุ์หวาน) และพันธุ์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูปต่างๆ (พันธุ์ขม) (จำลอง เจียมจันรรจา, 2542)

มันสำปะหลังเป็นพืชที่ขยายพันธุ์ด้วยลำต้น ปลูกโดยคัดเลือกต้นพันธุ์ที่สมบูรณ์ สดใหม่อายุ 8-12 เดือน ปราศจากโรคและศัตรูพืช นำมาตัดเป็นท่อนพันธุ์ ยาวประมาณ 20 เซนติเมตร มีจำนวนตาไม่น้อยกว่า 5 ตา แล้วนำไปปักในแปลงปลูกให้มีระยะปลูกที่เหมาะสม (กรมวิชาการเกษตร, 2545) การที่มันสำปะหลังขยายพันธุ์ด้วยลำต้น ทำให้การขยายพันธุ์เป็นไปอย่างล่าช้า เมื่อเทียบกับพืชไร่อื่นๆ ที่ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด การกระจายพันธุ์ที่ดีไปสู่เกษตรกรจึงอาจล่าช้าและไม่เพียงพอต่อความต้องการ การพัฒนาวิธีการขยายพันธุ์มันสำปะหลังเพื่อผลิตท่อนพันธุ์ที่ดีและมีคุณภาพจึงจัดได้ว่ามีความสำคัญมาก (จารินี ลิมศิลา, 2547) พันธุ์มันสำปะหลังที่ผลิตเพื่อจำหน่ายแก่โรงงานอุตสาหกรรมที่ได้มีการส่งเสริมและพัฒนาขึ้นในประเทศไทย (อัจฉรา ลิมศิลา และ จรุงสิทธิ์ ลิมศิลา, 2547 ; มูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลังแห่งประเทศไทย, 2552ก ; กรมวิชาการเกษตร, 2552 ; วรรณภา เสนาคีและคณะ, 2551)

4.2 ชนิดของมันสำปะหลัง สามารถแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

4.2.1 ชนิดหวาน เป็นมันสำปะหลังที่ใช้เพื่อการบริโภค มีปริมาณกรดไฮโดรไซยานิกต่ำ ไม่มีรสขม สามารถใช้หิวสดทำอาหารได้โดยตรง เช่น นำไปนึ่ง เชื่อม หรือทอด ซึ่งได้แก่พันธุ์ห่านาที พันธุ์ระยอง 2 เป็นต้น

4.2.2 ชนิดขม เป็นมันสำปะหลังที่มีรสขม ไม่เหมาะสำหรับการบริโภคของมนุษย์ หรือใช้หิวสดเลี้ยงสัตว์โดยตรง เนื่องจากมีปริมาณกรดไฮโดรไซยานิกสูง มีความเป็นพิษต่อร่างกาย ต้องนำไปแปรรูปเป็นมันอัดเม็ดหรือมันเส้นแล้วจึงนำไปเลี้ยงสัตว์ได้ ซึ่งได้แก่ พันธุ์ระยอง 1, พันธุ์ระยอง 3, พันธุ์ระยอง 5 , พันธุ์ระยอง 60 , พันธุ์ระยอง 90 และเกษตรศาสตร์ 50

สำหรับมันสำปะหลังที่ปลูกในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นชนิดขมเพื่อใช้ในอุตสาหกรรม โดยพันธุ์ที่ปลูกกันมากคือพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นพันธุ์ที่มีการนำเข้ามาจากประเทศมาเลเซีย ต่อมากรมวิชาการเกษตรและมหาวิทยาลัยได้มีการวิจัยปรับปรุงพันธุ์ และแนะนำให้เกษตรกรนำไปปลูกมีพันธุ์ดังนี้ คือ พันธุ์ระยอง 1 พันธุ์ระยอง 3 พันธุ์ศรีราชา 1 พันธุ์ระยอง 90 พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 พันธุ์ระยอง 5 พันธุ์ระยอง 72 พันธุ์ระยอง 7 พันธุ์ระยอง 9 พันธุ์เขียวปลัดหนี่ พันธุ์ห้วยบง 60 พันธุ์ห้วยบง 80

5. การส่งเสริมการเกษตรของอำเภอกันทรลักษ์

5.1 พื้นที่ขอบเขตการปกครอง อำเภอกันทรลักษ์ ประกอบด้วย 20 ตำบล ตำบลละลาย มีพื้นที่มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ เสาธงชัย บึงมะลู สังเม็ก รุง กระแซง ภูผาหมอก ภูเงิน กุดเสลา จานใหญ่ ขุนน โนนสำราญ สวนกล้วย เมือง ตระกาจ ทุ่งใหญ่ เวียงเหนือ หนองหญ้าลาด ชำน้ำอ้อม ตามลำดับ

5.2 กลุ่มดิน ดินส่วนใหญ่เป็นดินกลุ่ม 24 คิดเป็นร้อยละ 14.59 รองลงมา เป็นกลุ่มดิน 22 คิดเป็นร้อยละ 14.51 กลุ่มดิน 24 มีลักษณะเนื้อดินเป็นพวกดินทราย มีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีเทาในชั้นดินล่าง บางแห่งจะพบชั้นที่มีการสะสมอินทรีย์วัตถุเป็นชั้นบางๆ เป็นดินลึกมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงตีปานกลาง มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกรดเล็กน้อย มีค่าความเป็นกรดต่างประมาณ 5.5 – 6.5

5.3 การรวมกลุ่มดินตามความเหมาะสมของดินกับการปลูกพืชเศรษฐกิจ พบว่าเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับข้าว แต่ขาดแคลนน้ำในระยะเวลาที่ฝนทิ้งช่วง คิดเป็นร้อยละ 38.69 ของพื้นที่อำเภอ รองลงมาเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับพืชไร่ชนิดต่างๆ หรือพืชผัก แต่ดินค่อนข้างเป็นทรายและมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำคิดเป็นร้อยละ 16.00

5.4 ลักษณะภูมิประเทศ พบว่าพื้นที่ส่วนมากเป็นที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 71.26 ของพื้นที่อำเภอการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ คิดเป็นร้อยละ 18.49 พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ 29.66 ที่เหลือเป็นพื้นที่อื่นๆ

5.5 ศักยภาพของน้ำ ส่วนมากเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน คิดเป็นร้อยละ 98.98 ของพื้นที่อำเภอ

5.6 พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ พบว่า เป็นพื้นที่ภายในลุ่มน้ำ สภาพเป็นป่าที่ถูกบุกรุกโดยเฉพาทำนา คิดเป็นร้อยละ 17.20

5.7 พื้นที่การแพร่กระจายของดินเค็ม ส่วนมากเป็นบริเวณที่ไม่เค็ม คิดเป็นร้อยละ 85.35 ของพื้นที่อำเภอ ที่เหลือเป็นพื้นที่เขาและแหล่งน้ำ

5.8 การใช้ที่ดิน ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน 391,633 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 50.67 ของพื้นที่อำเภอ มีพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทุกตำบล ปลูกมากที่สุดอยู่ที่ตำบลบึงมะลู 52,180 ไร่ รองลงมาคือ ตำบลสังเม็ก 50,128 ไร่

5.9 พื้นที่ปลูกพืช รองลงมาคือ พืชไร่ มีพื้นที่ปลูก 139,875 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.08 พืชไร่ที่ปลูกได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าวโพด ปอแก้ว พื้นที่ปลูกพืชรองลงมาคือ ไม้ผล ไม้ยืนต้น

5.10 พื้นที่เขตส่งเสริมการเกษตร แบ่งออกเป็น 4 เขต ดังนี้

5.10.1 เขตส่งเสริมปลูกข้าวและไร่นาสวนผสม มีพื้นที่ส่งเสริม 400,532 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 51.82 มีพื้นที่ส่งเสริมมากที่สุดที่ตำบลบึงมะลู 53,827 ไร่ ตำบลสังเม็ก 49,862 ไร่ ตำบลเสาธงชัย 36,643 ไร่ และตำบลกุศเสลา 34,463 ไร่ พันธุ์ข้าวที่ส่งเสริมคือพันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105, กข 6

5.10.2 เขตส่งเสริมปลูกพืชไร่และไม้ยืนต้น มีพื้นที่ส่งเสริม 133,638 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.29 ของพื้นที่อำเภอ มีพื้นที่ส่งเสริมมากที่สุดที่ตำบลกระแซง 25,676 ไร่ ตำบลภูเงิน 24,140 ไร่ ตำบลชำ 16,439 ไร่ และตำบลละลาย 16,087 ไร่ พืชไร่ที่ปลูกได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปอแก้ว ถั่วลิสง ไม้ผล ไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ มะขามหวาน มะม่วง เงาะ ทุเรียน ลำไย ขนุน ยางพารา

5.10.3 เขตส่งเสริมปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น มีพื้นที่ส่งเสริม 14,659 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.90 ของพื้นที่อำเภอ มีพื้นที่ส่งเสริมที่ตำบลละลาย 14,604 ไร่ และตำบลชำ 5 ไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ มะขามหวาน มะม่วง เงาะ ทุเรียน ลำไย ขนุน ยางพารา

5.10.4 เขตส่งเสริมปลูกข้าวตามด้วยพืชฤดูแล้ง มีพื้นที่ส่งเสริม 5,082 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.66 ของพื้นที่อำเภอ มีพื้นที่ส่งเสริมที่ตำบลตระกาจ 3,181 ไร่ และตำบลภูเงิน 1,901 ไร่

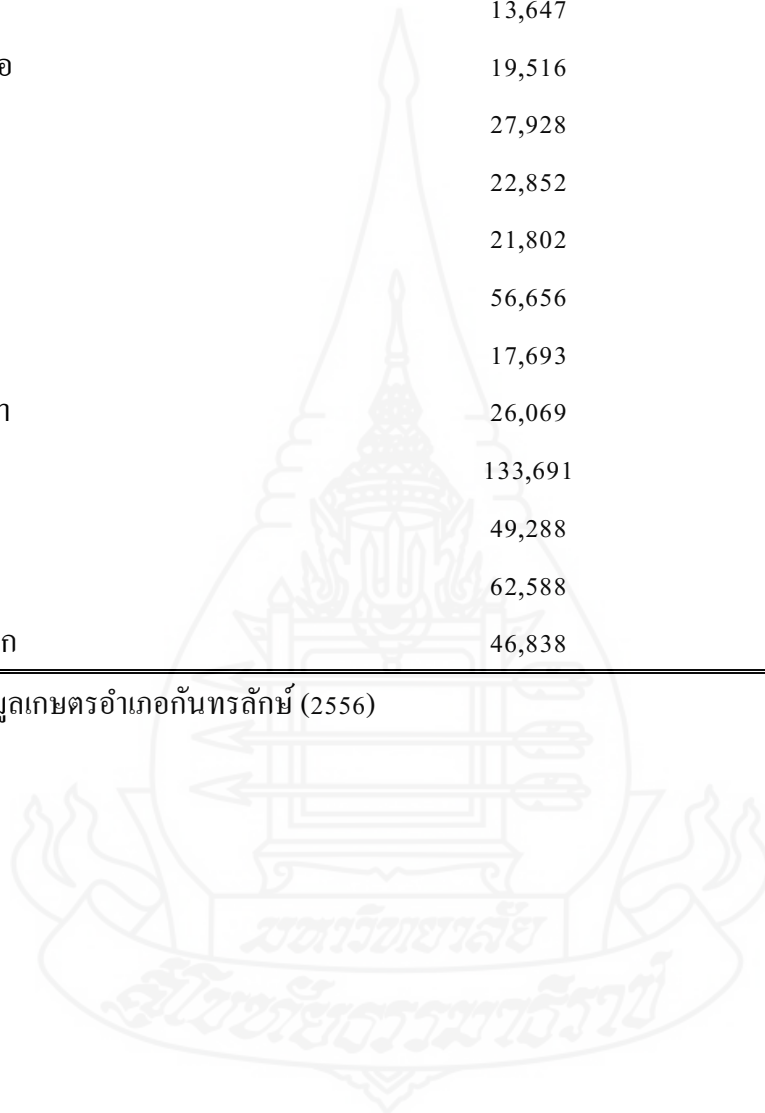
ตารางที่ 2.3 พื้นที่ขอบเขตการปกครองอำเภอกันทรลักษ์

ตำบล	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
	772,862	
จานใหญ่	27,979	3.62
ภูเงิน	42,817	5.54
ตระกาจ	22,667	2.93
สวนกล้วย	22,947	2.97
กุศเสลา	38,305	4.96
สังเม็ก	52,685	6.82
กระแซง	47,640	6.16
หนองหญ้าลาด	19,25	2.49

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ตำบล	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
	772,862	100.00
น้ำอ้อม	13,647	1.77
เวียงเหนือ	19,516	2.53
ขนน	27,928	3.61
เมือง	22,852	2.96
ทุ่งใหญ่	21,802	2.82
บึงมะลู	56,656	7.33
ชำ	17,693	2.29
โนนสำรา	26,069	3.3
ละลาย	133,691	17.29
รุง	49,288	6.38
เสาชงชัย	62,588	8.10
ภูผาหมอก	46,838	6.06

ที่มา: ข้อมูลเกษตรอำเภอกันทรลักษ์ (2556)

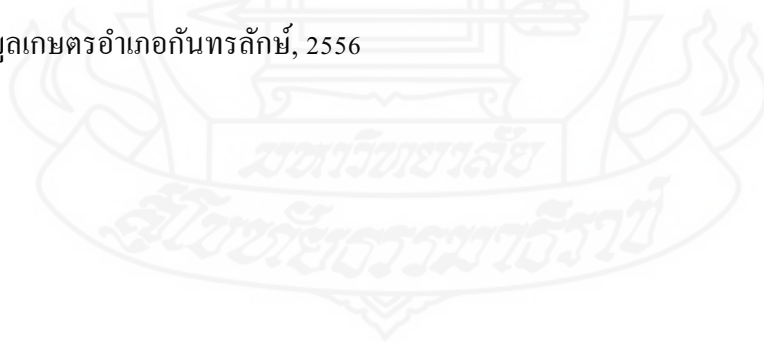
ตารางที่ 2.4 พื้นที่กลุ่มดินของอำเภอกันทรลักษ์

กลุ่มดิน	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
	772,862	100.00
1	7,481	0.97
17	46,716	6.04
18	6,993	0.90
22	112,164	14.51
22/25	6,514	0.84
24	112,739	14.59
24/41	17,128	2.22
25	14,040	1.82
28	7,424	0.96
2	66,957	8.66
29B	7,302	0.94
35	25,372	3.28
35B	1,530	0.20
36	402	1.02
38	3,751	0.49
4	2,326	0.30
40	83,239	10.77
40/17	959	0.12
40/22	2,763	0.36
40/35	997	0.13
40/41	1,346	0.17
40B	36,244	4.69
41	36,929	4.78
41B	1,103	0.14

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

กลุ่มดิน	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
	772,862	100.00
44	4,484	0.58
44B/35B	2,571	0.33
46	19,855	2.57
46B	20,929	2.71
49	12,498	1.62
49B	3,835	0.50
5	1,666	0.22
6	7,468	0.97
61	60,731	7.86
62	32,573	4.21
7	1,852	0.24
8	789	0.10
99	1,192	0.15

ที่มา : ข้อมูลเกษตรอำเภอกันทรลักษ์, 2556

ตารางที่ 2.5 การรวมกลุ่มดินตามความเหมาะสมของดินกับการปลูกพืชเศรษฐกิจ
ของอำเภอกันทรลักษ์

สัญลักษณ์	ประเภทข้อมูล	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
		772,862	100.00
1ก	พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับข้าว ฤดูแล้ง สามารถใช้ปลูกพืชผักได้	23,195	3.00
1ข	พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับข้าว แต่ขาด แคลนน้ำในระยะเวลาที่ฝนทิ้งช่วง	299,058	38.69
1ง	พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับข้าวและพืชไร่ หรือทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ปะปนอยู่	20,655	2.67
2ก	พื้นที่เหมาะสมพืชไร่ ชนิดต่าง ๆ และ/ หรือพืชผัก	108,432	14.03
2ค	พื้นที่เหมาะสมสำหรับพืชไร่ชนิดต่างๆ หรือพืชผัก แต่ดินค่อนข้างเป็นทรายและ/ หรือมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ	123,644	16.00
2ง	พื้นที่เหมาะสมปานกลางสำหรับพืชไร่ หรือเหมาะสมสำหรับทำทุ่งหญ้าเลี้ยง สัตว์เนื่องจากดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	44,499	5.76
3ก	พื้นที่ที่เหมาะสมปานกลางสำหรับไม้ผล และไม้ยืนต้น เนื่องจากดินปนกรวดและ/ หรือดินดิ่ง	60,305	7.80
6	พื้นที่ภูเขา ภูเขาขรุขระและดินหินพื้น โผล่	93,074	12.04

ที่มา : ข้อมูลเกษตรอำเภอกันทรลักษ์, 2556

ตารางที่ 2.6 พื้นที่ภูมิประเทศของอำเภอกันทรลักษ์

ประเภทข้อมูล	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
	722,862	100.00
ภูเขา	156,365	20.23
ที่ราบเชิงเขา	22,496	2.91
ที่ดอน	550,752	71.26
ที่ราบ	33,527	4.34
พื้นที่น้ำจืด	9,722	1.26

ที่มา : ข้อมูลเกษตรอำเภอกันทรลักษ์, 2556

ตารางที่ 2.7 พื้นที่การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ
ของอำเภอกันทรลักษ์

ประเภทข้อมูล	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
	722,862	100.00
พื้นที่ป่าอนุรักษ์	142,901	18.49
พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ	229,200	29.66
พื้นที่อื่น ๆ	400,762	51.85

ที่มา : ข้อมูลเกษตรอำเภอกันทรลักษ์, 2556

ตารางที่ 2.8 พื้นที่ศักยภาพของน้ำของอำเภอกันทรลักษ์

ประเภทข้อมูล	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
	722,862	100.00
พื้นที่ในเขตชลประทานมีน้ำตลอดปี	7,905	1.02
พื้นที่นอกเขตชลประทาน	764,957	98.98

ที่มา : ข้อมูลเกษตรอำเภอกันทรลักษ์, 2556

ตารางที่ 2.9 พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำของอำเภอกันทรลักษ์

ประเภทข้อมูล	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
	722,862	100.00
พื้นที่ภายในลุ่มน้ำ สภาพป่าถูกบุกรุกแล้ว การใช้ประโยชน์เพื่อปลูกพืชไร่	132,894	17.20
พื้นที่ภายในลุ่มน้ำ สภาพเป็นป่าที่บุกรุก โดยเฉพาะทำนา	389,678	50.42
ไม่ทราบประเภทของข้อมูล	250,290	32.38

ที่มา : ข้อมูลเกษตรอำเภอกันทรลักษ์, 2556

ตารางที่ 2.10 พื้นที่การแพร่กระจายของดินเค็มของอำเภอกันทรลักษ์

ประเภทข้อมูล	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
	722,862	100.00
บริเวณที่ไม่เค็ม	659,643	85.35
พื้นที่ภูเขา	102,977	13.32
แหล่งน้ำ	10,242	1.33

ที่มา : ข้อมูลเกษตรอำเภอกันทรลักษ์, 2556

ตารางที่ 2.11 พื้นที่นาเหมาะสมของอำเภอกันทรลักษ์

ประเภทข้อมูล	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
	722,862	100.00
พื้นที่เหมาะสมกับการทำนา	64,105	8.29
พื้นที่ไม่เหมาะสมกับการทำนา	343,056	44.39
พื้นที่อื่น ๆ	365,701	47.32

ที่มา : ข้อมูลเกษตรอำเภอกันทรลักษ์, 2556

ตารางที่ 2.12 พื้นที่ในเขตและนอกเขตส่งเสริมการเกษตรของอำเภอกันทรลักษ์

ประเภทข้อมูล	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
	722,862	100.00
พื้นที่ส่งเสริมทำการเกษตร	553,911	71.67
พื้นที่นอกเขตส่งเสริมการเกษตร	218,951	28.33

ที่มา : ข้อมูลเกษตรอำเภอกันทรลักษ์, 2556

ตารางที่ 2.13 พื้นที่เขตส่งเสริมการเกษตรของอำเภอกันทรลักษ์

ตำบล	เขตส่งเสริมปลูก			
	ข้าวและ ไร่นาสวนผสม	ข้าวตามด้วยพืช ฤดูแล้ง	พืชไร่ ไม้ผล และไม้ยืนต้น	ไม้ผลและ ไม้ยืนต้น
กระแซง	16,242	-	25,676	-
กุดเสลา	34,463	-	-	-
ขาม	25,193	-	-	-
จานใหญ่	18,226	-	7,761	-
ชำ	680	-	16,439	88
ตระกาจ	7,396	3,181	8,392	-
ทุ่งใหญ่	6,272	-	13,836	-
น้ำอ้อม	6,858	-	5,172	-
โนนสำราญ	25,289	-	-	-
บึงมะลู	53,827	-	-	-
ภูเงิน	12,187	1,901	24,140	-
ภูผามอก	25,728	-	-	-
เมือง	20,623	-	-	-
รุง	14,954	-	3,749	-
ละทาย	4,854	-	16,087	14,604
สังเม็ก	49,862	-	-	-
เวียงเหนือ	17,496	-	-	-
สวนกล้วย	22,056	-	-	-
เสาธงชัย	36,643	-	-	-
หนองหญ้าลาด	3,683	-	12,386	-
รวม	400,532	5,082	133,638	14,659
ร้อยละ	51.82	0.66	17.29	1.90

ที่มา : ข้อมูลเกษตรอำเภอกันทรลักษ์, 2556

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสภาพสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยเรื่องสภาพสังคมที่มีผลต่อความพึงพอใจ ผู้วิจัย พบว่า มีผู้สนใจ ทำการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความพึงพอใจหลายท่านซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัยในครั้งนี้ได้ดังนี้

6.1.1 ด้านเพศ

ศุจิตา เหมเวช (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์กรณีศึกษา สาขาบุญศิริ กรุงเทพมหานคร พบว่า เพศของลูกค้าที่มาใช้บริการไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการให้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์

วิรัช สุชีลักษณ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารต่อการบริการของธนาคารกสิกรไทยจำกัด (มหาชน) สาขาบางโพ พบว่า ลูกค้าที่มีเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

ศุภกฤษณ์ ตั้งคงนุช (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารนครหลวงไทยจำกัด (มหาชน) สาขาบางเขนพบว่า ลูกค้าที่มีเพศต่างกันจะไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของธนาคารนครหลวงไทยจำกัด (มหาชน)

วัชรพงษ์ พิบบุนทด (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) สาขาด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ลูกค้าที่มีเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

ศุภกัญญา ปิยะสกุลชัย (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการให้บริการของสำนักงานบริการโทรศัพท์ภายหลังการนำระบบคุณภาพ ISO 9002 มาใช้ พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของสำนักงานบริการโทรศัพท์แตกต่างกัน

วริศรา ปลื้มฤดี (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของสมาชิกต่อการให้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพระนครศรีอยุธยาจำกัด พบว่า สมาชิกที่มีคุณลักษณะด้านเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการไม่แตกต่างกัน

6.1.2 ด้านอายุ

วิรัช สุจิตลักษณ์ (2547 : 112) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารต่อการบริการของธนาคารกสิกรไทยจำกัด (มหาชน) สาขาบางโพ พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอายุต่างกันจะมีความพึงพอใจในการใช้บริการธนาคารแตกต่างกัน

วาสนา รักเจียม (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารออมสินสาขาสะพานจอมเกล้าพบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอายุต่างกันจะมีความพึงพอใจในการใช้บริการแตกต่างกัน

สุกัญญา ปิยะสกุลชัย (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการให้บริการของสำนักงานบริการโทรศัพท์ภายหลังการนำระบบคุณภาพ ISO 9002 มาใช้ พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอายุต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของสำนักงานบริการโทรศัพท์ที่ไม่แตกต่างกัน

วัชรพงษ์ พิบบุนทด (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) สาขาด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ลูกค้าที่มีอายุต่างกันจะมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

มาศวรรณ นาคสุวรรณ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการของธนาคารกรุงศรีอยุธยาจำกัด (มหาชน) พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการไม่แตกต่างกัน

6.1.3 ด้านระดับการศึกษา

สุจิตา เหมเวช (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์กรณีศึกษา สาขาบุญศิริ กรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการศึกษาของลูกค้าที่มาใช้บริการไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการให้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์

วิรัช สุจิตลักษณ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารต่อการบริการของธนาคารกสิกรไทยจำกัด (มหาชน) สาขาบางโพ พบว่า ลูกค้าที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

มาศวรรณ นาคสุวรรณ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการของธนาคารกรุงศรีอยุธยาจำกัด (มหาชน) พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการแตกต่างกัน

ศุภศิลา ปิทยปรีชา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด (มหาชน) พบว่าผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในการรับบริการแตกต่างกัน

วริศรา ปลื้มฤดี (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของสมาชิกต่อการให้บริการของสหกรณ์ออกทรัพย์ครูพระนครศรีอยุธยาจำกัดพบว่าสมาชิกที่มีคุณลักษณะด้านระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการไม่แตกต่างกัน

6.1.4 ด้านรายได้ต่อเดือน

สุจิตา เหมเวช (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์กรณีศึกษา สาขาบุญศิริ กรุงเทพมหานคร พบว่า รายได้ต่อเดือนของลูกค้าที่มาใช้บริการไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการให้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์

สุกฤษณ์ ตั้งกงนุช (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารนครหลวงไทยจำกัด (มหาชน) สาขาบางเขน พบว่า ลูกค้าที่มีรายได้ต่างกันจะไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของธนาคารนครหลวงไทยจำกัด (มหาชน)

วิรัช สุชีลักษณ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารต่อการบริการของธนาคารกสิกรไทยจำกัด (มหาชน) สาขาบางโพ พบว่า ลูกค้าที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันจะมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

วัชรพงษ์ พิบบุนทด (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) สาขาค่านบุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ลูกค้าที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันจะมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

ศุภศิลา ปิทยปรีชา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด (มหาชน) สาขานครปฐม พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันจะมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

6.2 งานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ

วัชรพงษ์ พิบบุนทด (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาค่านบุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการของธนาคาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อันดับแรกคือ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ รองลงมาได้แก่ ด้านการตอบสนองความต้องการของลูกค้า ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านความคุ้มค่าของการบริการ ตามลำดับผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคาร

จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่เป็นลูกค้าและประเภทที่ใช้บริการในภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

วาสนา รักเยี่ยม (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารออมสิน สาขาสะพานจอมเกล้า พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารออมสินสาขาสะพานจอมเกล้า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจด้านการปฏิบัติงานของพนักงานเป็นอันดับหนึ่ง โดยเฉพาะ พบว่า ความพึงพอใจระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรกคือ ความซื่อสัตย์สุจริตของพนักงาน และความพึงพอใจมากอันดับที่ 2 ด้านการให้บริการของธนาคาร โดยเฉพาะพบว่า ความพึงพอใจระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ พอใจจะใช้บริการของธนาคารต่อไปผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าผู้ใช้บริการที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการใช้บริการแตกต่างกัน ผู้ใช้บริการที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการแตกต่างกัน ผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในการใช้บริการไม่แตกต่างกัน ผู้ใช้บริการที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการไม่แตกต่างกัน

มศวรรณ นาคสุวรรณ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการของธนาคารกรุงศรีอยุธยาจำกัด (มหาชน) พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการของธนาคาร โดยภาพรวมของความพึงพอใจระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านความพึงพอใจมากที่สุด คือด้านพนักงาน รองลงมาได้แก่ ด้านสถานที่ ด้านบริการ และด้านข้อมูลข่าวสาร ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการของธนาคาร จำแนกตามเพศ อายุ และอาชีพของผู้ใช้บริการ มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของธนาคารไม่แตกต่างกัน แต่สำหรับด้านระดับการศึกษาของผู้บริการมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของธนาคารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิรสรา ปลื้มฤดี (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการให้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพระนครศรีอยุธยา จำกัด พบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพระนครศรีอยุธยา จำกัด ในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านภาพพจน์ของสหกรณ์ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านการดำเนินงาน ด้านสภาพแวดล้อม การให้บริการ ด้านกิจกรรมการเงิน และด้านข่าวสารของสหกรณ์ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สมาชิกที่มีคุณลักษณะด้านเพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของสมาชิกและรายได้เฉลี่ยครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการไม่แตกต่างกัน ส่วนสมาชิกที่มีคุณลักษณะด้านระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการแตกต่างกัน

วิรุฐ พันธุ์สวัสดิ์ (2550 : 65-66) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการให้บริการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาวังน้อย พบว่า ผู้ใช้บริการธนาคารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา / มัธยมศึกษาตอนต้น มีอาชีพเกษตรกร / รับจ้างทั่วไป มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท และใช้บริการประเภทฝากเงิน / ถอนเงิน / โอนเงิน / ชำระหนี้ มีประสบการณ์ในการใช้บริการตั้งแต่ 12 ปีเป็นต้นไป ผู้ใช้บริการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาวังน้อย มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของธนาคารในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังต่อไปนี้คือ ด้านชื่อเสียงและความมั่นคง ด้านการให้บริการ ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านสถานที่ ด้านราคา (ค่าธรรมเนียม/อัตราดอกเบี้ย) และด้านประชาสัมพันธ์/ การส่งเสริมการขาย และผู้ให้บริการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาวังน้อย ที่มีอายุและประสบการณ์การใช้บริการต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการธนาคารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3 งานวิจัยเกี่ยวกับโครงการรับจํานำผลผลิตทางการเกษตร

นิธิกร วัฒนเรืองโกวิท (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาโครงการรับจํานำข้าวเปลือกของรัฐบาล ปี 2546 กรณีศึกษาอำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ผลการศึกษา พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยรวมและจำแนกตามรายได้ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมโครงการ ส่วนใหญ่เห็นว่ามีปัญหาโครงการรับจํานำข้าวเปลือกของรัฐบาล ปี 2546 โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการจําขึ้นทะเบียนเกษตรกร ด้านการจํานำข้าวที่ยั่งยืน และด้านการจํานำข้าวที่โรงสีอยู่ในระดับมาก โดยโครงการรับจํานำข้าวเปลือกของรัฐบาลเป็นนโยบายที่ดี ที่ช่วยเหลือเกษตรกรในการพุงราคาข้าวหน้าปี แต่การดำเนินงานดังกล่าว ตามความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการแตกต่างกันก็ยังคงมีปัญหาอยู่บ้าง ในด้านการจําขึ้นทะเบียนเกษตรกรและด้านการจํานำข้าวที่ยั่งยืน ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานในระดับต่าง ๆ ควรรับรู้และนำไปแก้ไข

บุญแนะ แซ่หลี่ (2549 : บทคัดย่อ) การดำเนินงานของโรงสีในโครงการรับจํานำข้าวเปลือกหน้าปี ปีการผลิต 2549/2550 ในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษา พบว่าผู้ประกอบการโรงสีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก แต่ไม่เข้าใจในวัตถุประสงค์โครงการเพียงพอ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานตรวจวัดความชื้น ตรวจวัดสิ่งเจือปน ตรวจจัดชั้นคุณภาพ และชั่งน้ำหนักข้าวเปลือก โรงสีมีการเตรียมความพร้อม และมีทรัพยากรเพียงพอสำหรับการดำเนินโครงการในระดับดีมาก ในการปฏิบัติงาน พบว่า ขั้นตอนการตรวจจัดชั้นคุณภาพข้าวเปลือก โรงสีไม่ทำตามหลักเกณฑ์โครงการที่กำหนด โดยขั้นตอนการ

ตรวจวัดความชื้น โรงสีร้อยละ 50 ใช้วิธีหยิบก้ำตัวอย่างข้าวเปลือกแล้วประมาณการณค่าความชื้น จากประสบการณ์ และร้อยละ 50 ตรวจวัดความชื้นข้าวเปลือกหรือข้าวกล้องด้วยเครื่องตรวจวัด เพียง 1-2 ครั้ง ขั้นตอนการตรวจวัดสิ่งเจือปนโรงสี ร้อยละ 75 ใช้วิธีประมาณการณค่าสิ่งเจือปนด้วย สายตา และร้อยละ 25 กะเทาะข้าวเปลือกเป็น ข้าวกล้องแล้วคัดแยกเอาเฉพาะส่วนของข้าวกล้อง ชั่งน้ำหนักเพื่อหาสัดส่วนการสีได้เป็นข้าวกล้อง แล้วตักน้ำหนักตามเกณฑ์ที่โรงสีกำหนดจาก ประสบการณ์ ขั้นตอนการจัดชั้นคุณภาพข้าวเปลือกโรงสีร้อยละ 75 ใช้สายตาพิจารณา โดยอาศัย ประสบการณ์คาดการณ์สัดส่วนของข้าวเปลือกที่จะสามารถสีได้เป็นต้นข้าว และร้อยละ 25 กะเทาะ ข้าวเปลือกเป็นข้าวกล้อง คัดแยกเอาเฉพาะส่วนของข้าวกล้องมาประเมินอัตราส่วนของต้นข้าว แล้ว จัดชั้นคุณภาพตามหลักเกณฑ์ของโรงสี จากนั้นจึงคำนวณราคาในหน่วยต่อต้นข้าวเปลือก เกษตรกร ที่จำหน่ายเจรจาต่อรองราคา และชั่งน้ำหนักข้าวเปลือก แล้วจึงแจ้งรายละเอียดให้เจ้าหน้าที่องค์การ คลังสินค้า ออกใบรับฝากข้าวเปลือก โดยใช้เกณฑ์ราคาจำนวนหน่วยต่อต้นข้าวเปลือกที่ตกลงกับ เกษตรกรผู้จำหน่ายแล้ว คูณกับน้ำหนักข้าวเปลือกสุทธิ เป็นมูลค่าจำนวนเงินรับจำหน่ายรวม พร้อมทั้ง ปรับตัวแปรน้ำหนัก ความชื้น และสิ่งเจือปน เพื่อให้ได้ผลรวมของราคาเท่ากับมูลค่าจำนวนเงิน รับจำหน่ายรวม ในส่วนชั้นคุณภาพข้าวเปลือกที่โรงสีแจ้งองค์การคลังสินค้า ใบประทวนสินค้าจะเป็น ชั้นคุณภาพเดียวกับที่โรงสีได้ทำสัญญาส่งมอบข้าวสารไว้กับองค์การคลังสินค้า ตั้งแต่ช่วงแรกที่เริ่ม รับจำหน่ายโครงการ ขั้นตอนเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาโครงการ โรงสีทั้งหมดส่งมอบข้าวสารเข้าโกดังกลาง ครบถ้วนผลการเข้าร่วมโครงการเมื่อเทียบกับเป้าหมายของโรงสี ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยโรงสีทั้งหมดได้รับค่าจ้างสีแปรสภาพตามอัตราที่องค์การคลังสินค้า กำหนดตันละ 400 บาท น้อยกว่าความเป็นจริง เนื่องจากองค์การคลังสินค้า ปัญหาในการดำเนินโครงการของโรงสี ได้แก่ ได้รับอนุมัติใบรับจำหน่ายล่าช้ากว่าระยะเวลาโครงการ หลักเกณฑ์การตรวจสอบคุณภาพข้าวเปลือก เกี่ยวกับ สิ่งเจือปน ชั้นคุณภาพข้าวเปลือกไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในพื้นที่ อัตราการสีแปรสภาพ ข้าวเปลือกเป็นข้าวสารที่กำหนดให้โรงสีส่งมอบสูงเกินกว่าที่โรงสีจะปฏิบัติได้จริง และหลักเกณฑ์ การตรวจสอบคุณภาพข้าวสารของผู้ตรวจรับข้าวสารที่โกดังกลางไม่ชัดเจน

ประธาน พูลเวช (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อ โครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือกนาปรัง ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ปี 2548 ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ พึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดย พึงพอใจมากที่สุดขั้นตอนการติดต่อขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. และพึงพอใจมากในขั้นตอนการขึ้น ทะเบียนการเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. และขั้นตอนการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าว พึงพอใจปานกลางในขั้นตอน การติดต่อนัดฝากข้าวเปลือก และขั้นตอนการรับใบประทวนสินค้า ขั้นตอนการประชาสัมพันธ์และ ขั้นตอนการนำข้าวเปลือกไปส่งมอบที่หน่วยรับฝากของ อคส.

สัญญา รุ่งชาญชัย (2551 : บทคัดย่อ) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน โครงการรับจำนำข้าวเปลือกในจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพการดำเนินงาน โครงการรับจำนำข้าวในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า สภาพ การดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีสภาพการดำเนินงานในระดับมาก มี 2 ด้าน คือ ด้านหลักเกณฑ์การดำเนินงาน และด้านคุณสมบัติของผู้ฝากข้าวเปลือก ส่วนด้านนโยบายและวัตถุประสงค์กับด้านขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงาน มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัญหาการดำเนินงาน โครงการรับจำนำข้าวในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานทั้งโดยภาพรวมและพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านหลักเกณฑ์การดำเนินงาน ด้านขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงาน ด้านคุณสมบัติของผู้ฝากข้าวเปลือก และด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ 3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน โครงการรับจำนำข้าวเปลือกในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า 3.1 ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ ควรมีการกำหนดราคาในการรับจำนำข้าวเปลือก โดยกำหนดราคาน้ำตลาด 7 ถึง 10 เปอร์เซ็นต์ของราคาตลาดในขณะนั้น 3.2 ด้านคุณสมบัติของผู้ฝากข้าวเปลือก รัฐบาลควรจัดทำบัตรประจำตัวเกษตรกร โดยบันทึกข้อมูลด้านการเกษตรไว้ในบัตรประจำตัวเกษตรกร เพื่อใช้แทนเอกสารในการจำนำที่มีมาก ต้องนำระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบมาใช้ในการจำนำข้าวเปลือกเพื่อลดปัญหาความล่าช้าในการรับจำนำข้าวเปลือก 3.3 ด้านหลักเกณฑ์การดำเนินงาน หน่วยงานกลางควรจัดอบรม ผู้ประกอบการโรงสีก่อนเริ่มโครงการให้เข้าใจวัตถุประสงค์และบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงาน หลักเกณฑ์การปฏิบัติงานที่ถูกต้องก่อนเปิดรับจำนำข้าวเปลือกจากเกษตรกร 3.4 ด้านขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงาน ควรกำกับให้หน่วยงานรับฝาก ตรวจสอบคุณภาพข้าวเปลือกอย่างจริงจัง ทั้งชนิด ความชื้น และคุณภาพข้าวเปลือก การหักลดความชื้นและสิ่งเจือปน เพื่อให้ได้ชนิด น้ำหนักข้าว และคุณภาพข้าวเปลือกของเกษตรกรที่แท้จริง ซึ่งมีผลต่อราคาจำนำ การจัดอัตราเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอและเหมาะสมกับปริมาณผลผลิตข้าวที่ออกสู่ตลาดและหน่วยรับฝากแต่ละที่ 4. การศึกษาความเป็นไปได้ตามแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน โครงการรับจำนำข้าวเปลือกในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ระดับความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานทั้งในภาพรวมและพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

วิจิต สายวงศ์ (2554) ได้ศึกษาโครงการประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าววนาปี เข้าร่วมจังหวัดแพร่ พบว่า หลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนของเกษตรกรจังหวัดแพร่ ได้แก่ การเตรียมการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ การจัดทำแผนปฏิบัติงานในการรับขึ้นทะเบียน และการประชาสัมพันธ์ สถานที่รับขึ้นทะเบียน ได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และสถานที่ที่สำนักงานเกษตรอำเภอนัดหมาย เกษตรกรผู้มีสิทธิ์ขอขึ้นทะเบียน ต้องมีสัญชาติไทยและต้องเป็นผู้บรรลุนิติภาวะ ปลูกข้าว ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน

2552 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2553 เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิก ซึ่งเป็นเจ้าของผลผลิตที่จะเก็บเกี่ยว ต้องขึ้นทะเบียนผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ และแจ้งพื้นที่ปลูกข้าวด้วยตนเอง และมีขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการประกันรายได้เกษตรกรจังหวัดแพร่ ได้แก่ ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ประชาคมและติดต่อทำสัญญาประกันราคากับ ธ.ก.ส.

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับการประกันรายได้กลุ่มเกษตรกร ส่วนใหญ่เห็นว่า การจ่ายเงินส่วนต่างมากจะทำให้รัฐต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการแก้ไขปัญหา และผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการประกันรายได้ คือ รัฐบาล สำหรับข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรเกี่ยวกับการกำหนดราคาประกันส่วนใหญ่เห็นว่าควรกำหนดราคาประกันโดยอิงต้นทุนการผลิต

รายงานของทีดีอาร์ไอ (ฉบับที่ 90 เดือนมกราคม 2554) ได้ศึกษาเรื่อง การแทรกแซงตลาดมันสำปะหลังเพื่อป้องกันการทุจริต พบว่า มาตรการประกันความเสี่ยงด้านราคามีข้อดีหลายประการ ที่สำคัญ ได้แก่ (1) เกษตรกรทุกรายที่ปลูกมันสำปะหลังสามารถเข้าร่วมโครงการ (2) ลดความวิตกกังวลของเกษตรกรในเรื่องความผันผวนของราคาตลาด (3) กลไกตลาดยังคงดำเนินต่อไปได้โดยไม่ถูกบิดเบือน (4) รัฐไม่มีภาระค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าจ้างแปรรูป ค่าเก็บรักษา เป็นต้น นอกจากนี้เงินชดเชยที่ต้องจ่ายในกรณีที่ราคาตลาดอ้างอิงต่ำกว่าราคาประกัน (5) ไม่มีภาระในการระบายผลผลิตซึ่งผิดกับการรับจำนำ เพราะรัฐไม่ต้องรับซื้อผลผลิตมาเก็บรักษา จึงช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ได้มาก และ (6) ลดโอกาสการทุจริตในเกือบทุกขั้นตอนและทุกระดับ อย่างไรก็ตาม การประกันความเสี่ยงด้านราคามีเงื่อนไขสำคัญ ได้แก่ (1) การสำรวจและจัดทำระบบฐานข้อมูลรายครัวเรือนด้านพื้นที่เพาะปลูก ปริมาณผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ที่ตรงกับความเป็นจริงและเป็นปัจจุบัน เพื่อป้องกันการสวมสิทธิในช่องทางต่างๆ (2) การตั้งราคาประกันไม่ควรสูงจนเกินไปแต่ควรสูงกว่าต้นทุนการผลิตโดยเฉลี่ยเพื่อให้เกษตรกรอยู่ได้ และ (3) การจำกัดเพดานปริมาณผลผลิตที่รับประกันและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการรับภาระค่าเบี้ยประกัน โดยในช่วงเริ่มต้นโครงการ รัฐอาจรับภาระดังกล่าวเพียงชั่วคราวระยะเวลานึง เพื่อให้เกษตรกรมีเวลาปรับตัว

จากการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และงานที่วิจัยที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการสร้างเครื่องมือวิจัย ตั้งสมมติฐาน กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา เกี่ยวกับเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นแนวทางวางแผนร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง เพื่อกำหนดแนวทางด้านการส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้กำหนดวิธีการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1.1 เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 2,031 ราย (สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรลักษ์, 2555)

1.1.2 เจ้าหน้าที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 14 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.2.1 เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยมีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ Taro Yamane (1973: 725-729) อ้างอิงในจินดา ขลิบทอง (2544: 20) ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกินร้อยละ 5 โดยใช้สูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อน (การวิจัยครั้งนี้กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5)

$$n = \frac{2,031}{1 + 2,031 (0.05)^2}$$

$$N = 334.5 \text{ ราย}$$

จากสูตรคำนวณขนาดตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็น 334.5 ราย เพื่อให้ข้อมูลมีความเชื่อถือมากขึ้นและสัดส่วนในการคำนวณลงตัว ในการเก็บข้อมูลการศึกษานี้จึงใช้ตัวอย่างจำนวน 334 ราย คิดเป็นร้อยละ 16 ของประชากรทั้งหมด

2) การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการคัดเลือกตัวอย่างระดับตำบลจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ทั้งหมด 13 ตำบล ตามสัดส่วนร้อยละ 16 ของประชากรแต่ละตำบลและทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ตำบล	จำนวนประชากร (ราย)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ราย)
1. กระแซง	335	55
2. กุดเสลา	326	54
3. ขนุน	27	4
4. จานใหญ่	188	31
5. ชำ	14	2
6. ทรายขาว	66	11
7. บึงมะลู	0	0
8. หุ้งใหญ่	137	23
9. น้ำอ้อม	56	9
10. โนนสำราญ	15	2
11. ภูเงิน	332	55
12. ภูผามอก	16	3

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ตำบล	จำนวนประชากร (ราย)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ราย)
13. เมือง	4	1
14. รุง	97	16
15. ละลาย	168	28
16. เวียงเหนือ	21	3
17. สวนกล้วย	126	21
18. สั้งเม็ก	33	5
19. เสาธงชัย	33	5
20. หนองหญ้าลาด	37	6
รวม	2,031	334

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรลักษ์, 2555

$$\text{สูตรการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{จำนวนประชากรของแต่ละตำบล} \times \text{กลุ่มตัวอย่าง}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

เมื่อทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างคือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้ตามสัดส่วนที่จํานวนได้แล้ว ก็มาทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากต่อไป

2.2.2 เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจํานํามันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย ข้าราชการสำนักงานการเกษตร เจ้าหน้าที่ ธกส. เจ้าของลานมัน/โรงแปง อคศ. โดยการสัมภาษณ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

2.1 แบบสอบถามสำหรับเกษตรกร

ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีลักษณะของคำถามแบบปลายปิด (Close-ended questions) และคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended questions) แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สมาชิกแรงงานในครัวเรือน การเป็นสมาชิกองค์กร อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้และรายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี

ตอนที่ 2 การผลิตของเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง ได้แก่ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง พื้นที่ถือครอง ปริมาณผลผลิต ราคาขายผลผลิต แหล่งจำหน่ายผลผลิต การใช้ปัจจัยการผลิตในการเพาะปลูกมันสำปะหลัง และต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง มีประเด็น ดังนี้ การประชาสัมพันธ์โครงการ การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง การขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. การติดต่อนัดหมายฝากมันสำปะหลังกับหน่วยรับฝากของ อคส. การนำมันสำปะหลังไปส่งมอบที่หน่วยรับฝากของ อคส. การรับใบประทวน การติดต่อขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส. และการติดต่อขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 1 คะแนน = มีความพึงพอใจน้อยที่สุด
- 2 คะแนน = มีความพึงพอใจน้อย
- 3 คะแนน = มีความพึงพอใจปานกลาง
- 4 คะแนน = มีความพึงพอใจมาก
- 5 คะแนน = มีความพึงพอใจมากที่สุด

วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation, $S.D.$) นำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยาย สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย มีรายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.80 - 2.60 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการ

เข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสําคะหลัง มีลักษณะคําคถามแบบปลายปิดและปลายเปิด ให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้ ได้แก่ ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการรับจํานําราคารับจํานํามันสําคะหลัง จุดบริการรับจํานําระโยชน์ของโครงการ ความเป็นธรรมแก่เกษตรกร ปัญหา และข้อเสนอแนะอื่นๆ

2.2 แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจํานํามันสําคะหลัง

ในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีลักษณะของคําคถามแบบปลายปิด (Close-ended questions) และคําคถามแบบปลายเปิด (Open-ended questions) แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ทศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจํานํามันสําคะหลัง
ในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 2 ปัญหาของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจํานํามันสําคะหลัง
ในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจํานํามันสําคะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาโครงการรับจํานํามันสําคะหลัง ปี 2555/56

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ได้จาก เกษตรกรผู้ปลูกมันสําคะหลังและเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

4.1 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง

วิเคราะห์โดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation, $S.D.$) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum)

ส่วนที่ 2 การผลิตของเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง วิเคราะห์โดยใช้สถิติ คือ

ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation, $S.D.$) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum)

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง วิเคราะห์

โดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation, $S.D.$)

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง สรุปประกอบการบรรยาย

4.2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ทักษะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

วิเคราะห์โดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation, $S.D.$)

ส่วนที่ 2 ปัญหาของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง

ในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ วิเคราะห์โดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation, $S.D.$)

ส่วนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง

ในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการรับจำนำมันสำปะหลังของเกษตรกร ปี 2555/56 สรุปประกอบการบรรยาย

ส่วนที่ 4 แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56 สรุป

ประกอบการบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษา เรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโครงการรับจ่าน้ำมันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในเขตอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ 2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการเข้าร่วมโครงการรับจ่าน้ำมันสำปะหลัง ในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ และ 3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจ่าน้ำมันสำปะหลังในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ 1. เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังที่เข้าร่วมโครงการรับจ่าน้ำมันสำปะหลัง ในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 334 คน ใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก 2. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจ่าน้ำมันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 14 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาได้แก่ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) สามารถแบ่งผลการศึกษาดังนี้

ส่วนที่ 1 เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังที่เข้าร่วมโครงการรับจ่าน้ำมันสำปะหลัง ในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ แบ่งการศึกษาดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจ่าน้ำมันสำปะหลัง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจ่าน้ำมันสำปะหลัง

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาโครงการรับจ่าน้ำมันสำปะหลัง

ส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจ่าน้ำมันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ แบ่งการศึกษาดังนี้

ตอนที่ 1 ทักษะของทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจ่าน้ำมันสำปะหลังใน อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 2 ปัญหาของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน โครงการรับจำนำมันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการรับจำนำมันสำปะหลังของเกษตรกร ปี 2555/56

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56

ส่วนที่ 1 เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร การศึกษาข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิกในครัวเรือน แรงงานในครัวเรือน ลักษณะอาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ครัวเรือน รายจ่ายครัวเรือน พื้นที่ถือครองทั้งหมด พันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต (ตัน) ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง และรายได้จากการจำหน่ายมันสำปะหลัง จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 334 คน สรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิกในครัวเรือน แรงงานในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร ลักษณะการประกอบอาชีพหลัก ลักษณะอาชีพรอง รายได้ครัวเรือน (ทั้งหมด) รายได้จากการจำหน่ายมันสำปะหลัง รายจ่ายครัวเรือน (ทั้งหมด) หนี้สินในระบบ และหนี้สินนอกระบบ

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

n = 334		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	178	53.29
หญิง	156	46.71
รวม	334	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 334			
รายการ	จำนวน	ร้อยละ	
อายุ			
ต่ำกว่า 31 ปี	57	17.07	
31-40 ปี	156	46.71	
41-50 ปี	87	26.05	
51-60 ปี	20	5.98	
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	14	4.19	
Minimum = 25 ปี Maximum = 65 ปี $\bar{x} = 37.12$ ปี S.D. = 12.41 ปี			
รวม	334	100.00	
ระดับการศึกษาสูงสุด			
ประถมศึกษา	149	44.61	
มัธยมศึกษาตอนต้น	121	36.23	
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	39	11.68	
อนุปริญญา/ปวส.	14	4.19	
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	11	3.29	
รวม	334	100.00	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน			
ต่ำกว่า 3 คน	165	49.40	
3-6 คน	128	38.32	
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	41	12.28	
Minimum = 1 คน Maximum = 10 คน $\bar{x} = 2.79$ คน S.D. = 1.67 คน			
รวม	334	100.00	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 334		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนแรงงานในครัวเรือน		
ต่ำกว่า 3 คน	171	51.20
3 – 6 คน	134	40.12
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	29	8.68
Minimum = 1 คน Maximum = 10 คน \bar{x} = 2.80 คน S.D. = 1.43 คน		
รวม	334	100.00
การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร		
สหกรณ์ภาคการเกษตร	274	82.04
สหกรณ์นอกภาคเกษตร	17	5.09
กลุ่มเกษตรกร	28	8.38
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	9	2.69
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	6	1.80
วิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	-	-
สมาคม/สหพันธ์	-	-
รวม	334	100.00
ลักษณะการประกอบอาชีพหลัก		
ประกอบอาชีพด้านการเกษตร	176	52.69
รับเงินเดือนประจำ	19	5.69
รับจ้างทางการเกษตร	65	19.46
ประกอบธุรกิจการค้า	-	-
รับจ้างทั่วไป	74	22.16
รวม	334	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 334		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะอาชีพครอง		
ประกอบอาชีพด้านการเกษตร	91	27.25
รับเงินเดือนประจำ	-	-
รับจ้างทางการเกษตร	103	30.84
ประกอบธุรกิจการค้า	46	13.77
รับจ้างทั่วไป	94	28.14
รวม	334	100.00
รายได้ครัวเรือน (ทั้งหมด)		
ต่ำกว่า 100,001 บาท	64	19.16
100,001-150,000 บาท	121	36.28
มากกว่า 150,000 บาทขึ้นไป	149	44.61
Minimum = 50,000 บาท Maximum = 350,000 บาท \bar{x} = 150,000 บาท S.D. = 80,500 บาท		
รวม	334	100.00
รายได้จากการจำหน่ายมันสำปะหลัง		
ต่ำกว่า 100,001 บาท	58	17.37
100,001-150,000 บาท	123	36.83
มากกว่า 150,000 บาทขึ้นไป	153	45.81
Minimum = 50,000 บาท Maximum = 460,000 บาท \bar{x} = 370,000 บาท S.D. = 105,500 บาท		
รวม	334	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 334		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
รายจ่ายครัวเรือน (ทั้งหมด)		
ต่ำกว่า 100,001 บาท	120	35.93
100,001-150,000 บาท	108	32.34
มากกว่า 150,000 บาทขึ้นไป	106	31.73
Minimum = 40,000 บาท	Maximum = 160,000 บาท	
\bar{x} = 140,000 บาท	S.D. = 65,500 บาท	
รวม	334	100.00
หนี้สินในระบบ		
ต่ำกว่า 60,001 บาท	57	17.07
60,001-100,000 บาท	81	24.25
100,000 – 150,000 บาท	114	34.13
มากกว่า 150,000 บาทขึ้นไป	82	24.55
Minimum = 20,000 บาท	Maximum = 550,000 บาท	
\bar{x} = 500,000 บาท	S.D. = 125,500 บาท	
รวม	334	100.00
หนี้สินนอกระบบ		
ต่ำกว่า 60,001 บาท	217	64.97
60,001-100,000 บาท	96	28.74
100,000 – 150,000 บาท	12	3.60
มากกว่า 150,000 บาทขึ้นไป	9	2.69
Minimum = 30,000 บาท	Maximum = 200,000 บาท	
\bar{x} = 60,000 บาท	S.D. = 32,000 บาท	
รวม	334	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า เกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 53.29) มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 46.71) มีระดับการศึกษา

สูงสุดระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 44.61) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ต่ำกว่า 3 คน (ร้อยละ 49.40) จำนวนแรงงานในครัวเรือน ต่ำกว่า 3 คน (ร้อยละ 51.20) การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรสหกรณ์ ภาคการเกษตร (ร้อยละ 82.04) ลักษณะการประกอบอาชีพหลักประกอบอาชีพด้านการเกษตร (ร้อยละ 52.69) ลักษณะอาชีพรองรับจ้างทางการเกษตร (ร้อยละ 30.84) รายได้ครัวเรือน (ทั้งหมด) มากกว่า 150,000 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 44.61) รายได้จากการจำหน่ายมันสำปะหลัง มากกว่า 150,000 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 45.81) รายจ่ายครัวเรือน (ทั้งหมด) ต่ำกว่า 100,001 บาท (ร้อยละ 35.93) หนี้สินในระบบอยู่ระหว่าง 100,000 – 150,000 บาท (ร้อยละ 34.13) หนี้สินนอกระบบ ต่ำกว่า 60,001 บาท (ร้อยละ 64.97)

1.2 พื้นที่ถือครองทั้งหมด ปรากฏในตารางที่ 4.2 - 4.6

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละพื้นที่ถือครองทั้งหมด (แปลง)

n = 334		
พื้นที่ถือครองทั้งหมด	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนน้อยกว่า 3 แปลง	217	64.97
จำนวน 3 – 6 แปลง มากกว่า 6 แปลงขึ้นไป	115	34.43
Minimum = 1 แปลง Maximum = 7 แปลง \bar{x} = 2.70 แปลง S.D. = 0.61 แปลง		
พื้นที่ถือครองทั้งหมด	2	.059

จากตารางที่ 4.2 พื้นที่ถือครองทั้งหมด พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด จำนวนน้อยกว่า 3 แปลง (ร้อยละ 64.97) รองลงมา มีพื้นที่ถือครอง จำนวน 3 – 6 แปลง (ร้อยละ 34.43)

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของพื้นที่ถือครองทั้งหมด

n = 334

พื้นที่ถือครองทั้งหมด (ไร่)	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนน้อยกว่า 10 ไร่	144	43.11
จำนวน 10 – 20 ไร่	87	26.05
จำนวน 21 – 30 ไร่	68	20.36
มากกว่า 30 ไร่ ขึ้นไป	35	10.48
Minimum = 3 ไร่ Maximum = 110 ไร่ \bar{x} = 9.32 ไร่ S.D. = 6.41 ไร่		

จากตารางที่ 4.3 พื้นที่ถือครองทั้งหมด พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครอง จำนวนน้อยกว่า 10 ไร่ (ร้อยละ 43.11) รองลงมา มีพื้นที่ถือครอง จำนวน 10 – 20 ไร่ (ร้อยละ 26.05)

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของพื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง

n = 334

พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง (แปลง)	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลังของตนเอง		
จำนวนน้อยกว่า 3 แปลง	241	72.16
จำนวน 3 – 6 แปลง	54	16.17
มากกว่า 6 แปลงขึ้นไป	39	11.67
Minimum = 1 แปลง Maximum = 8 แปลง \bar{x} = 2.90 แปลง S.D. = 0.54 แปลง		

จากตารางที่ 4.4 พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง (แปลง) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีพื้นที่ทำไร่มันสำปะหลังของตนเอง จำนวนน้อยกว่า 3 แปลง (ร้อยละ 72.16) รองลงมา พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลังของตนเอง จำนวน 3 – 6 แปลง (ร้อยละ 16.17)

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของพื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง

n = 334		
พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง (ไร่)	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง (ไร่)		
จำนวนน้อยกว่า 10 ไร่	143	42.81
จำนวน 10 – 20 ไร่	104	31.14
จำนวน 21 – 30 ไร่	36	10.78
มากกว่า 30 ไร่ ขึ้นไป	51	15.27
Minimum = 5 ไร่ Maximum = 90 ไร่ \bar{x} = 9.50 ไร่ S.D. = 3.24 ไร่		

จากตารางที่ 4.5 พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง (ไร่) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง จำนวนน้อยกว่า 10 ไร่ (ร้อยละ 42.81) รองลงมา พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง อยู่ระหว่างจำนวน 10 – 20 ไร่ (ร้อยละ 31.14)

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของพื้นที่เช่าทำไร่มันสำปะหลัง

n = 334		
พื้นที่เช่าทำไร่มันสำปะหลัง (แปลง)	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่เช่าทำไร่มันสำปะหลัง		
จำนวนน้อยกว่า 3 แปลง	274	82.04
จำนวน 3 – 6 แปลง	50	14.97
มากกว่า 6 แปลง ขึ้นไป	10	2.99
Minimum = 1 แปลง Maximum = 7 แปลง \bar{x} = 2.80 แปลง S.D. = 0.72 แปลง		

จากตารางที่ 4.6 พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง เป็นพื้นที่ไร่เช่า พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง เป็นพื้นที่ไร่เช่า จำนวนน้อยกว่า 3 แปลง (ร้อยละ 82.04) รองลงมา พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง เป็นพื้นที่ไร่เช่า จำนวน 3 – 6 แปลง (ร้อยละ 14.97)

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของพื้นที่เช่าทำไร่มันสำปะหลัง

n = 334		
พื้นที่เช่าทำไร่มันสำปะหลัง (ไร่)	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่เช่า (ไร่)		
จำนวนน้อยกว่า 10 ไร่	121	36.23
จำนวน 10 – 20 ไร่	143	42.81
จำนวน 21 – 30 ไร่	51	15.27
มากกว่า 30 ไร่ ขึ้นไป	19	5.69
Minimum = 3 ไร่ Maximum = 82 ไร่ \bar{x} = 19.42 ไร่ S.D. = 13.87 ไร่		

จากตารางที่ 4.7 พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง เป็นพื้นที่ไร่เช่า พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง เป็นพื้นที่ไร่ จำนวน 10 – 20 ไร่ (ร้อยละ 42.81) รองลงมา พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง เป็นพื้นที่ไร่เช่า จำนวนน้อยกว่า 10 ไร่ (ร้อยละ 36.23)

1.3 พันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต ปรากฏในตารางที่ 4.8 - 4.9

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของพันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต

n = 334		
พันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต (ตัน)	จำนวน	ร้อยละ
พันธุ์เกษตรศาสตร์		
1. จำนวนแปลง		
1.1 จำนวนน้อยกว่า 2 แปลง	91	27.25
1.2 จำนวน 2 – 3 แปลง	73	21.86
1.3 จำนวนมากกว่า 3 แปลงขึ้นไป	24	7.19
Minimum = 1 แปลง Maximum = 5 แปลง \bar{x} = 1.70 แปลง S.D. = 0.97 แปลง		

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 334		
พันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต (ตัน)	จำนวน	ร้อยละ
2. จำนวนไร่		
2.1 จำนวนน้อยกว่า 11 ไร่	150	44.91
2.2 จำนวน 11 – 20 ไร่	35	10.48
2.3 จำนวนมากกว่า 20 ไร่ขึ้นไป	21	6.29
Minimum = 3 ไร่ Maximum = 34 ไร่ $\bar{x} = 10.51$ ไร่ S.D. = 4.35 ไร่		
3. ปริมาณตัน		
3.1 จำนวนน้อยกว่า 11 ตัน	3	0.89
3.2 จำนวน 11– 20 ตัน	84	25.15
3.3 จำนวนมากกว่า 20 ตัน	140	41.92
Minimum = 5 ตัน Maximum = 110 ตัน $\bar{x} = 18.45$ ไร่ S.D. = 9.50 ไร่		

จากตารางที่ 4.8 พันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต พบว่า พันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต เป็นพันธุ์เกษตรศาสตร์ จำนวน 188 ไร่ (ร้อยละ 56.29) จำนวนแปลงจำนวนน้อยกว่า 2 แปลง (ร้อยละ 27.25) จำนวนไร่จำนวนน้อยกว่า 10 ไร่ (ร้อยละ 44.91) ปริมาณตัน จำนวนมากกว่า 20 ตัน (ร้อยละ 41.92)

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของพันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต

n = 334		
พันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต (ตัน)	จำนวน	ร้อยละ
พันธุ์ห้วยบง	146	43.71
1. จำนวนแปลง		
1.1 จำนวนน้อยกว่า 2 แปลง	58	17.37
1.2 จำนวน 2 – 3 แปลง	49	14.67
1.3 จำนวนมากกว่า 3 แปลงขึ้นไป	39	11.68
Minimum = 1 แปลง Maximum = 4 แปลง \bar{x} = 2.60 แปลง S.D. = 0.55 แปลง		
2. จำนวนไร่		
2.1 จำนวนน้อยกว่า 10 ไร่	28	8.38
2.2 จำนวน 10 – 20 ไร่	63	18.86
2.3 จำนวนมากกว่า 20 ไร่ขึ้นไป	37	11.08
Minimum = 3 ไร่ Maximum = 93 ไร่ \bar{x} = 17.53 ไร่ S.D. = 8.37 ไร่		
3. ปริมาณตัน		
3.1 จำนวนน้อยกว่า 10 ตัน	24	7.19
3.2 จำนวน 11– 20 ตัน	56	16.78
3.3 จำนวนมากกว่า 20 ตัน	27	8.08
Minimum = 5 ตัน Maximum = 90 ตัน \bar{x} = 19.50 ไร่ S.D. = 7.60 ไร่		

จากตารางที่ 4.9 พันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต พบว่า พันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต เป็นพันธุ์ห้วยบง จำนวน 146 ไร่ (ร้อยละ 43.71) จำนวนแปลงจำนวนน้อยกว่า 2 แปลง (ร้อยละ 17.37) จำนวนไร่อยู่ระหว่างจำนวน 10 – 20 ไร่ (ร้อยละ 18.86) ปริมาณตัน จำนวน 11– 20 ตัน (ร้อยละ 16.78)

1.4 ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ปรากฏในตารางที่ 4.10 - 4.16

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง

n = 334		
ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง (ทั้งหมด)	จำนวน	ร้อยละ
เฉลี่ยต่ำกว่า 10,001 บาท	65	19.46
เฉลี่ย 10,001 - 15,000 บาท	140	41.92
เฉลี่ย 15,001 - 20,000 บาท	100	29.94
เฉลี่ยมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	29	8.68
Minimum = 9,000 บาท Maximum = 120,000 บาท		
\bar{x} = 14,500 บาท S.D. = 9,500 บาท		

จากตารางที่ 4.10 ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง (ทั้งหมด) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง เฉลี่ย 10,001 - 15,000 บาท (ร้อยละ 41.92) รองลงมาเฉลี่ย 15,001 - 20,000 บาท (ร้อยละ 29.94) และต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง เฉลี่ยมากกว่า 20,001 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 8.68)

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าท่อนพันธุ์

n = 334		
ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าท่อนพันธุ์	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนน้อยกว่า 1,001 บาท	74	22.16
จำนวน 1,001-2,000 บาท	198	59.28
จำนวนมากกว่า 2,000 บาทขึ้นไป	62	18.56
Minimum = 900 บาท Maximum = 50,000 บาท		
\bar{x} = 1,850 บาท S.D. = 750 บาท		

จากตารางที่ 4.11 ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าท่อนพันธุ์ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าท่อนพันธุ์ จำนวน 1,001-2,000 บาท (ร้อยละ 59.28) รองลงมา ใช้ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าท่อนพันธุ์ จำนวนน้อยกว่า 1,000 บาท (ร้อยละ 18.56)

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าไถเตรียมดิน

n = 334		
ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง	จำนวน	ร้อยละ
ค่าไถเตรียมดิน		
จำนวนน้อยกว่า 1,001 บาท	15	4.49
จำนวน 1,001-2,000 บาท	172	51.50
จำนวนมากกว่า 2,000 บาทขึ้นไป	147	44.01
Minimum = 500 บาท Maximum = 30,000 บาท		
\bar{x} = 1,750 บาท S.D. = 470 บาท		

จากตารางที่ 4.12 ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าไถเตรียมดิน พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าไถเตรียมดิน จำนวน 1,001-2,000 บาท (ร้อยละ 51.50) รองลงมา ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าไถเตรียมดินจำนวนมากกว่า 2,001 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 44.01)

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าปุ๋ยเคมี

n = 334		
ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง	จำนวน	ร้อยละ
ค่าปุ๋ยเคมี		
จำนวนน้อยกว่า 1,000 บาท	31	9.28
จำนวน 1,001-2,000 บาท	129	38.62
จำนวนมากกว่า 2,001 บาทขึ้นไป	174	52.10
Minimum = 900 บาท Maximum = 40,000 บาท		
\bar{x} = 1,950 บาท S.D. = 650 บาท		

จากตารางที่ 4.13 ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าปุ๋ยเคมี พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าปุ๋ยเคมี จำนวนมากกว่า 2,001 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 52.10) รองลงมา ใช้ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าปุ๋ยเคมี จำนวน 1,001-2,000 บาท (ร้อยละ 38.62)

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าปุ๋ยอินทรีย์

n = 334		
ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง	จำนวน	ร้อยละ
ค่าปุ๋ยอินทรีย์		
จำนวนน้อยกว่า 1,000 บาท	50	14.97
จำนวน 1,001-2,000 บาท	132	39.52
จำนวนมากกว่า 2,001 บาทขึ้นไป	41	12.28
Minimum = 800 บาท Maximum = 10,000 บาท		
\bar{x} = 2,000 บาท S.D. = 750 บาท		

จากตารางที่ 4.14 ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าปุ๋ยอินทรีย์ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน 1,001-2,000 บาท (ร้อยละ 39.52) รองลงมาใช้ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าปุ๋ยอินทรีย์ จำนวนน้อยกว่า 1,000 บาท (ร้อยละ 14.97)

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าจ้างแรงงาน

n = 334		
ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง	จำนวน	ร้อยละ
ค่าจ้างแรงงาน		
จำนวนน้อยกว่า 5,000 บาท	3	0.89
จำนวน 5,001-10,000 บาท	107	32.04
จำนวนมากกว่า 10,001 บาทขึ้นไป	224	67.07
Minimum = 2,100 บาท Maximum = 57,000 บาท		
\bar{x} = 9,550 บาท S.D. = 1,250 บาท		

จากตารางที่ 4.15 ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าจ้างแรงงาน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าจ้างแรงงาน จำนวนมากกว่า 10,001 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 67.07) รองลงมา ใช้ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าจ้างแรงงาน จำนวน 5,001-10,000 บาท (ร้อยละ 32.04)

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าวัสดุ/อุปกรณ์/สารเคมี

n = 334		
ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง	จำนวน	ร้อยละ
ค่าวัสดุ/อุปกรณ์/สารเคมี		
จำนวนน้อยกว่า 10,000 บาท	94	28.14
จำนวน 10,001-20,000 บาท	139	41.62
จำนวนมากกว่า 20,001 บาทขึ้นไป	101	30.24
Minimum = 4,900 บาท Maximum = 50,600 บาท \bar{x} = 18,450 บาท S.D. = 5,700 บาท		

จากตารางที่ 4.16 ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าวัสดุ/อุปกรณ์/สารเคมี พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ใช้ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าวัสดุ/อุปกรณ์/สารเคมี จำนวน 10,001-20,000 บาท (ร้อยละ 41.62) รองลงมา ใช้ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าวัสดุ/อุปกรณ์/สารเคมีจำนวนมากกว่า 20,001 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 30.24)

1.5 รายได้จาก การจองน้ำมันสำหรับ ประจําปี ปรากฏในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของรายได้จาก การจองน้ำมันสำหรับ ประจําปี

n = 334		
รายได้จาก การจองน้ำมันสำหรับ ประจําปี	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนน้อยกว่า 20,000 บาท/ปี	24	7.19
จำนวน 20,001- 40,000 บาท/ปี	37	11.08
จำนวน 40,001-60,000 บาท/ปี	131	39.00
จำนวนมากกว่า 60,001 บาท/ปี ขึ้นไป	142	42.51
Minimum = 19,000 บาท Maximum = 205,000 บาท		
\bar{x} = 55,400 บาท S.D. = 15,500 บาท		

จากตารางที่ 4.17 รายได้จาก การจองน้ำมันสำหรับ ประจําปี พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีรายได้จาก การจองน้ำมันสำหรับ ประจําปี จำนวนมากกว่า 60,001 บาท/ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 42.51) รองลงมา มีรายได้จาก การจองน้ำมันสำหรับ ประจําปี จำนวน 40,001-60,000 บาท/ปี (ร้อยละ 39.22)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานำมนํ้าประจําปี

การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานำมนํ้าประจําปี ดังตารางที่ 4.18 - 4.26 ดังนี้

ตารางที่ 4.18 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานำมนํ้าประจําปี

n = 334			
การเข้าร่วมโครงการรับจํานำมนํ้าประจําปี	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.59	0.53	มาก
2. ด้านการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมนํ้าประจําปี	2.65	0.75	ปานกลาง
3. ด้านการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ธ.ก.ส.	2.49	0.59	น้อย
4. ด้านการติดต่อนัดหมายฝากมนํ้าประจําปีกับหน่วยรับฝากของ อคส.	3.32	0.63	ปานกลาง

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

การเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง	\bar{x}	S.D.	ระดับ
			ความพึงพอใจ
5. ด้านการนำมันสำปะหลังไปส่งมอบที่หน่วยรับฝากของ อคส.	2.94	0.92	ปานกลาง
6. ด้านการรับใบประทวน	3.40	1.14	ปานกลาง
7. ด้านการติดต่อขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส.	3.55	1.04	มาก
8. ด้านการติดต่อขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส.	3.17	0.89	ปานกลาง
รวม	3.14	0.81	ปานกลาง

n = 334

จากตารางที่ 4.18 ความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ได้กำหนดประเด็นไว้ 8 ด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.14) เมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.59) รองลงมา ด้านการติดต่อขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส. อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.55) ด้านการรับใบประทวนอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.40) ด้านการติดต่อนัดหมายฝากมันสำปะหลังกับหน่วยรับฝากของ อคส. อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.32) ด้านการติดต่อขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.17) ด้านการนำมันสำปะหลังไปส่งมอบที่หน่วยรับฝากของ อคส. อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.94) ด้านการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.65) และด้านการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. อยู่ในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.49)

ตารางที่ 4.19 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจ่าน้ำมันสำปะหลัง
ด้านการประชาสัมพันธ์

n = 334			
ด้านการประชาสัมพันธ์	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. สื่อที่รับทราบข้อมูลโครงการ	3.63	0.54	มาก
2. ระยะเวลาการประชาสัมพันธ์	3.60	0.54	มาก
3. ข้อมูล ข่าวสารที่ได้รับ	3.56	0.62	มาก
รวม	3.59	0.53	มาก

จากตารางที่ 4.18 ความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจ่าน้ำมันสำปะหลัง
ด้านการประชาสัมพันธ์ ได้กำหนดประเด็นไว้ 3 ประเด็น พบว่า ความพึงพอใจในการเข้าร่วม
โครงการรับจ่าน้ำมันสำปะหลัง ด้านการประชาสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย
3.59) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า สื่อที่รับทราบข้อมูลโครงการอยู่ในระดับมาก (คะแนน
เฉลี่ย 3.63) ระยะเวลาการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.60) และข้อมูล ข่าวสาร
ที่ได้รับ อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.56)

ตารางที่ 4.20 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสําคะหลัง
ด้านการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมันสําคะหลัง

n = 334

ด้านการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมันสําคะหลัง	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. การประชาสัมพันธ์ในการขึ้นทะเบียน	3.18	0.73	ปานกลาง
2. การให้บริการของเจ้าหน้าที่เกษตร	2.64	0.93	ปานกลาง
3. สถานที่ติดต่อขอขึ้นทะเบียนฯ	2.48	0.97	น้อย
4. ระยะเวลาการขึ้นทะเบียน	2.77	0.81	ปานกลาง
5. ขั้นตอนการขึ้นทะเบียน	2.85	0.48	ปานกลาง
6. การประชาสัมพันธ์	2.59	0.85	น้อย
7. การตรวจสอบพื้นที่	2.10	0.71	น้อย
8. การออกไปรับรอง	2.61	0.56	ปานกลาง
รวม	2.65	0.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.20 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสําคะหลัง ด้านการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมันสําคะหลัง ได้กำหนดประเด็นไว้ 8 ประเด็น พบว่า ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสําคะหลัง ด้านการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมันสําคะหลัง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ (คะแนนเฉลี่ย 2.65) เมื่อพิจารณาแยกเป็น ประเด็น พบว่า อยู่ในระดับกลาง ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ในการขึ้นทะเบียน (คะแนนเฉลี่ย 3.18) ขั้นตอนการขึ้นทะเบียน (คะแนนเฉลี่ย 2.85) ระยะเวลาการขึ้นทะเบียน (คะแนนเฉลี่ย 2.77) การให้บริการของเจ้าหน้าที่เกษตร (คะแนนเฉลี่ย 2.64) การออกไปรับรอง (คะแนนเฉลี่ย 2.61) ส่วนข้อที่อยู่ในระดับน้อย เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ การประชาสัมพันธ์ (คะแนนเฉลี่ย 2.59) สถานที่ติดต่อขอขึ้นทะเบียนฯ (คะแนนเฉลี่ย 2.48) การตรวจสอบพื้นที่ (คะแนนเฉลี่ย 2.10)

ตารางที่ 4.21 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสำปะหลัง
ด้านการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ธ.ก.ส.

n = 334

ด้านการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ธ.ก.ส.	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. การให้บริการของพนักงาน ธ.ก.ส.	2.94	0.56	ปานกลาง
2. วิธีการสอบสวนรับขึ้นทะเบียน	2.47	0.50	น้อย
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการสอบสวนรับขึ้นทะเบียน	2.06	0.72	น้อย
รวม	2.49	0.59	น้อย

จากตารางที่ 4.21 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสำปะหลัง ด้านการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ได้กำหนดประเด็นไว้ 3 ประเด็น พบว่า ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสำปะหลัง ด้านการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.49) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า การให้บริการของพนักงาน ธ.ก.ส. อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.94) รองลงมา วิธีการสอบสวนรับขึ้นทะเบียนอยู่ในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.47) และระยะเวลาที่ใช้ในการสอบสวนรับขึ้นทะเบียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.06)

ตารางที่ 4.22 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสำปะหลัง
ด้านการติดต่อนัดหมายฝากมันสำปะหลังกับหน่วยรับฝากของ อคส.

n = 334

ด้านการติดต่อนัดหมายฝากมันสำปะหลัง กับหน่วยรับฝากของ อคส.	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. การให้บริการของเจ้าหน้าที่/ลูกจ้าง	3.18	0.73	ปานกลาง
2. การนัดหมาย	4.23	0.51	มากที่สุด
3. ระยะเวลาที่นัดหมายให้นำมันสำปะหลังมาส่งมอบ	2.65	0.66	ปานกลาง
รวม	3.32	0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.22 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสํปะหลัง ด้านการติดต่อนัดหมายฝากมันสํปะหลังกับหน่วยรับฝากของ อคส. ได้กำหนดประเด็นไว้ 3 ประเด็น พบว่า ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสํปะหลังด้านการติดต่อนัดหมายฝากมันสํปะหลังกับหน่วยรับฝากของ อคส. ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.32) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า การนัดหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.23) รองลงมา การให้บริการของเจ้าหน้าที่/ลูกจ้าง อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.18) และระยะเวลาที่นัดหมายให้นำมันสํปะหลังมาส่งมอบมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.63)

ตารางที่ 4.23 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสํปะหลัง
ด้านการนำมันสํปะหลังไปส่งมอบที่หน่วยรับฝากของ อคส.

n = 334			
ด้านการนำมันสํปะหลังไปส่งมอบ ที่หน่วยรับฝากของ อคส.	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. การให้บริการของเจ้าหน้าที่/ลูกจ้าง	2.54	0.93	น้อย
2. การชั่งน้ำหนัก	2.48	0.97	น้อย
3. การตรวจสอบคุณภาพ	3.41	0.78	มาก
4. การกำหนดคุณภาพมันสํปะหลัง	3.18	0.82	ปานกลาง
5. ช่วงเวลาที่เปิดรับฝากมันสํปะหลัง	3.22	0.87	ปานกลาง
6. ความสะดวกในการส่งมอบมันสํปะหลัง ที่หน่วยรับฝาก	2.82	1.15	ปานกลาง
รวม	2.94	0.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.23 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสํปะหลัง ด้านการนำมันสํปะหลังไปส่งมอบที่หน่วยรับฝากของ อคส. ได้กำหนดประเด็นไว้ 6 ประเด็น พบว่า ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสํปะหลัง ด้านการนำมันสํปะหลังไปส่งมอบที่หน่วยรับฝากของ อคส. ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.94) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า การกำหนดคุณภาพมันสํปะหลังอยู่ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 3.41) อยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ กลางเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้

ช่วงเวลาที่เปิดรับฝากมันสำปะหลัง (คะแนนเฉลี่ย 3.22) การกำหนดคุณภาพมันสำปะหลัง (คะแนนเฉลี่ย 3.18) และอยู่ในระดับน้อย ประกอบด้วย การให้บริการของเจ้าหน้าที่/ลูกจ้าง (คะแนนเฉลี่ย 2.54) และการชั่งน้ำหนัก (คะแนนเฉลี่ย 2.48)

ตารางที่ 4.24 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสำปะหลัง
ด้านการรับใบประทวน

n = 334			
ด้านการรับใบประทวน	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. การให้บริการของเจ้าหน้าที่/ลูกจ้าง	3.42	0.90	มาก
2. ความถูกต้องของใบประทวน	3.50	1.08	มาก
3. ระยะเวลาที่ได้รับใบประทวน	3.29	1.45	ปานกลาง
รวม	3.40	1.14	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.24 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสำปะหลังด้านการรับใบประทวน ได้กำหนดประเด็นไว้ 3 ประเด็น พบว่า ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสำปะหลัง ด้านการรับใบประทวน ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.40) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า ความถูกต้องของใบประทวน อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.50) รองลงมา การให้บริการของเจ้าหน้าที่/ลูกจ้าง อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.42) และระยะเวลาที่ได้รับใบประทวน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.29)

ตารางที่ 4.25 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง
ด้านการติดต่อขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส.

n = 334

ด้านการติดต่อขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส.	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. การให้บริการของพนักงาน	3.95	0.90	มาก
2. การจัดทำหนังสือกู้เงิน	3.41	0.78	มาก
3. ระยะเวลาที่นัดหมายให้มารับเงินกู้	3.29	1.45	ปานกลาง
รวม	3.55	1.04	มาก

จากตารางที่ 4.25 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการติดต่อขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ได้กำหนดประเด็นไว้ 3 ประเด็น พบว่า ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการติดต่อขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.55) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า การให้บริการของพนักงาน อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.95) รองลงมา การจัดทำหนังสือกู้เงินอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.41) และระยะเวลาที่นัดหมายให้มารับเงินกู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.29)

ตารางที่ 4.26 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง
ด้านการติดต่อขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส.

n = 334

ด้านการติดต่อขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส.	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. การให้บริการของพนักงาน	3.18	0.82	ปานกลาง
2. ขั้นตอนการรับเงินกู้	2.91	1.07	ปานกลาง
3. ระยะเวลาในการรับเงิน	3.42	0.78	มาก
รวม	3.17	0.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.26 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานําน้ำมันสําคะหลั้ง ด้านการติดต่อขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ได้กำหนดประเด็นไว้ 3 ประเด็น พบว่า ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานําน้ำมันสําคะหลั้ง ด้านการติดต่อขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.17) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า ระยะเวลาในการรับเงินอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.42) รองลงมา การให้บริการของพนักงานอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.18) และขั้นตอนการรับเงินกู้ มีค่าน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.91)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานําน้ำมันสําคะหลั้ง

3.1 ปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานําน้ำมันสําคะหลั้ง

3.1.1 ปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานําน้ำมันสําคะหลั้ง ประโยชน์/เงื่อนไข

โครงการ ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานําน้ำมันสําคะหลั้ง ประโยชน์/เงื่อนไขโครงการ สรุปได้ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 4.27 ดังนี้

ตารางที่ 4.27 ปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานําน้ำมันสําคะหลั้งประโยชน์/เงื่อนไขโครงการ

ปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานําน้ำมันสําคะหลั้ง ประโยชน์/เงื่อนไขโครงการ
1. สถานที่รับจํานํามีจำนวนน้อยบางครั้งต้องเข้าคิวรับหลาย ๆ วัน
2. การบริการช้าเกินไป
3. โครงการรับจํานําน้ำมันสําคะหลั้ง ไม่เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรเท่าที่ควร
4. สถานที่การประชุมน่าจะมีการจัดให้ตรงกับหมู่บ้านที่มีประชาชนเข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้เพราะ การเดินทางไม่สะดวกและลำบาก
5. ถึงเวลาจํานํายไม่มีหน่วยงานอื่นๆ ที่จะมารองรับหรือเสนอแนะปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับราคาส่ง
6. ต้องการให้มีการตรวจสอบคุณภาพของน้ำมันสําคะหลั้งให้มีความเข้มงวดมากกว่านี้ มีความโปร่งใส
7. ผลผลิตต่อไร่ในใบรับรองไม่เหมาะสมกับความเป็นจริง
8. โรงแป้ง/ลานมันที่เข้าร่วมโครงการมีจำนวนน้อย
9. ตราซังที่ใช้ในการซังมันสําคะหลั้งไม่ได้มาตรฐาน
10. มีการกดราคามันสําคะหลั้ง
11. พ่อค้าคนกลางที่เข้าร่วมโครงการหักค่าหัวและดินมากเกินไป
12. ค่าขนส่งแพง

จากตารางที่ 4.27 ปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสำปะหลัง ประโยชน์/เงื่อนไขโครงการ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ระบุว่ามีปัญหาในเรื่อง โรงแปง/ลานมัน ที่เข้าร่วมโครงการมีจํานวนน้อย และมีการกตรคามันสำปะหลัง ปัญหาในเรื่องของบริการชํ้ามาก ค่าขนส่งแพง โครงการรับจํานํามันสำปะหลังไม่ค่อยมีประโยชน์ ถึงเวลาจําหน่ายไม่มีหน่วยงานอื่นๆ ที่จะมารองรับหรือเสนอแนะปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับราคาส่งต้องการให้มีการตรวจสอบคุณภาพให้มีความเข้มงวดมากกว่านี้ มีความโปร่งใส ผลผลิตต่อไร่ในใบรับรองไม่เหมาะสมกับความเป็นจริง ตราซังที่ใช้ในการซังมันสำปะหลังไม่ได้มาตรฐาน สถานที่รับน้อยบางครั้งต้องเข้าคิวรับหลายๆ วัน สถานที่ การประชุมน่าจะมีการจัดให้ตรงกับหมู่บ้านที่มีประชาชน พ่อค้าคนกลางที่เข้าร่วมโครงการ หักค่าหัวและดินมากเกินไป

3.1.2 ปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสำปะหลัง ขั้นตอนการดำเนินงาน
ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสำปะหลัง ขั้นตอนการดำเนินงาน สรุปได้ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 4.28 ดังนี้

ตารางที่ 4.28 ปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสำปะหลัง ขั้นตอนการดำเนินงาน

ปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํามันสำปะหลังขั้นตอนการดำเนินงาน
1. ความล่าช้าของขั้นตอนการดำเนินงาน
2. ขั้นตอนการให้บริการรับจํานํามันสำปะหลังหลายขั้นตอนเกินไป
3. ไม่มีหน่วยงานมาดำเนินการหรือติดต่อ
4. การบริการของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ทั่วถึง
5. การกำหนดราคาไม่แน่นอน
6. การขึ้นทะเบียนใบประทวนล่าช้า
7. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการติดต่อ
8. การบันทึกข้อมูลเกษตรกรผิดพลาด
9. บุคลากรในการให้บริการไม่เพียงพอ
10. มันสำปะหลังที่เหลือจากใบประทวนต้องขายปกติ ราคาต่ำ
11. ธ.ก.ส. จ่ายเงินล่าช้า
12. จุดรับจํานํามันสำปะหลังมีน้อย
13. มันสำปะหลังอายุ 10 -11 เดือนมีเปอร์เซ็นต์แป้งวัดได้ร้อยละ 25-27%

จากตารางที่ 4.28 ปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานําน้ำมันสําคัญ
ขั้นตอนการดำเนินงาน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ระบุว่ามีปัญหาในเรื่องความล่าช้าของขั้นตอน
การดำเนินงาน จุดรับจํานําน้ำมันสําคัญมีน้อย ขั้นตอนการให้บริการรับจํานําน้ำมันสําคัญหลายขั้นตอน
เกินไป บุคลากรในการให้บริการไม่เพียงพอ ธ.ก.ส. จ่ายเงินช้า ไม่มีหน่วยงานมาดำเนินการหรือ
ติดต่อ การบันทึกข้อมูลเกษตรกรผิดพลาด น้ำมันสําคัญที่เหลือจากใบประทวนต้องขายปกติ ราคาต่ำ
และการบริการของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ทั่วถึง การกำหนดราคาไม่แน่นอน การขึ้นทะเบียนใบประทวน
ล่าช้า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการติดต่อ น้ำมันสําคัญอายุ 10 -11 เดือน มีเปอร์เซ็นต์แป้งวัดได้
ร้อยละ 25-27%

แนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานําน้ำมันสําคัญ

3.1.3 แนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานําน้ำมันสําคัญ

ประโยชน์/เงื่อนไขโครงการ ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการ
รับจํานําน้ำมันสําคัญประโยชน์/เงื่อนไขโครงการ สรุปได้ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 4.29
ดังนี้

ตารางที่ 4.29 แนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานําน้ำมันสําคัญ
ประโยชน์/เงื่อนไขโครงการ

แนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานําน้ำมันสําคัญประโยชน์/เงื่อนไขโครงการ

1. ต้องเพิ่มสถานที่รับจํานําน้ำมันเพิ่มขึ้น
 2. บริการให้เร็วมากขึ้น
 3. ควรยืดระยะเวลาในการยื่นใบประทวน
 4. ยกเลิกโครงการรับจํานําน้ำมันสําคัญ
 5. ปรับเปลี่ยนสถานที่ในการประชุมให้มีความเหมาะสม
 6. ถึงเวลาชุดหรือจำหน่ายต้องการให้มีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว
 7. เพิ่มโรงแป่ง/ลานมันที่เข้าร่วมโครงการรับจํานําน้ำมันสําคัญให้มากขึ้น
 8. มีการตรวจตราซึ่งที่ใช้ในการชั่งมันสําคัญให้ได้มาตรฐานเพื่อป้องกันการโกงตาชั่ง
 9. 9. โรงแป่ง/ลานมันที่เข้าร่วมโครงการควรมีความซื่อตรงต่อเกษตรกร
-

ตารางที่ 4.29 แนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจํานําน้ำมันสําคัญ
ประโยชน์/เงื่อนไขโครงการ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ระบุว่าแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

เพิ่มสถานที่รับจำหน่ายเพิ่มมากขึ้น ควรชี้ระยะเวลาในการยื่นใบประทวน แนวทางแก้ไขปัญหาในเรื่อง บริการให้เร็วมากขึ้น ยกเลิกโครงการรับจำหน่ายมันสำปะหลัง เพิ่มลานมันที่เข้าร่วมโครงการรับจำหน่ายมันสำปะหลังให้มากยิ่งขึ้น มีการตรวจตราซึ่งที่ใช้ในการชั่งมันสำปะหลังให้ได้มาตรฐาน เพื่อป้องกันการโกงตาชั่ง โรงแปง/ลานมันที่เข้าร่วมโครงการควรมีความซื่อตรงต่อเกษตรกร และปรับเปลี่ยนสถานที่ในการประชุมให้มีความเหมาะสมถึงเวลาชุดหรือจำหน่ายต้องการให้มีหน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว

3.1.4 แนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจำหน่ายมันสำปะหลัง ขั้นตอนการดำเนินงาน ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจำหน่ายมันสำปะหลัง ขั้นตอนการดำเนินงาน สรุปได้ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 4.30 ดังนี้

ตารางที่ 4.30 แนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจำหน่ายมันสำปะหลัง
ขั้นตอนการดำเนินงาน

แนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจำหน่ายมันสำปะหลังขั้นตอนการดำเนินงาน
1. ต้องการให้ธ.ก.ส. จ่ายเงินให้กับเกษตรกรเร็วขึ้น
2. ลดขั้นตอนการดำเนินงานรับจำหน่ายมันสำปะหลังให้น้อยลง
3. ต้องการให้มีการแก้ไขปัญหาคัดค้าน
4. ถึงเวลาจำหน่ายต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าช่วยเหลือแบบทั่วถึง
5. ต้องการให้มีการวัดเปอร์เซ็นต์แป้งตามความเป็นจริง

ตารางที่ 4.30 แนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจำหน่ายมันสำปะหลัง ขั้นตอนการดำเนินงาน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ระบุว่าแนวทางแก้ไขปัญหาคัดค้านการดำเนินงานรับจำหน่ายมันสำปะหลังให้น้อยลง ต้องการให้ธ.ก.ส. จ่ายเงินให้กับเกษตรกรเร็วขึ้น ถึงเวลาจำหน่ายต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าช่วยเหลือแบบทั่วถึง ระบุว่าแนวทางแก้ไขปัญหาคัดค้าน ต้องการให้มีการแก้ไขปัญหาคัดค้าน ต้องการให้มีการวัดเปอร์เซ็นต์แป้งตามความเป็นจริง

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง สรุปได้ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 4.31 ดังนี้

ตารางที่ 4.31 แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง

แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง
1. ขอให้สืบสานการพัฒนาโครงการต่อไป
2. ต้องการให้ราคามันสำปะหลังสมดุลกับค่าครองชีพในปัจจุบัน
3. ต้องการให้มีการประกันราคามันสำปะหลัง
4. ตรวจสอบความถูกต้องของใบประทวน
5. ต้องการให้มีการแก้ไขมาตรฐานการรับซื้อผลผลิต
6. ต้องการให้มีหน่วยงานมาตรวจสอบพ่อค้าที่เข้าร่วมโครงการไม่ให้หักน้ำหนักและเปอร์เซ็นต์แป้งจากเกษตรกรมากเกินไป
7. เพิ่มจุดรับจำนำมันสำปะหลัง
8. ลดขั้นตอนการทำงานให้น้อยลง

จากตารางที่ 4.31 แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ระบุว่าแนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ในเรื่องต้องการให้มีการประกันราคามันสำปะหลัง การพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ในเรื่องเพิ่มจุดรับจำนำมันสำปะหลัง ขอให้สืบสานการพัฒนาโครงการต่อไป ตรวจสอบความถูกต้องของใบประทวน ต้องการให้มีหน่วยงานมาตรวจสอบพ่อค้าที่เข้าร่วมโครงการไม่ให้หักน้ำหนักและเปอร์เซ็นต์แป้งจากเกษตรกรมากเกินไป ลดขั้นตอนการทำงานให้น้อยลง ต้องการให้ราคามันสำปะหลังสมดุลกับค่าครองชีพในปัจจุบัน ต้องการให้มีการแก้ไขมาตรฐานการรับซื้อผลผลิต

ส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ทศนคติของทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลังใน อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 2 ปัญหาของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการรับจำนำมันสำปะหลังของเกษตรกร ปี 2555/56

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56

ตอนที่ 1 ทศนคติของทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลังอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.32 ดังนี้

ตารางที่ 4.32 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลังอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. การขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกิดประโยชน์ต่อโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง	3.08	1.28	ปานกลาง
2. ความเข้าใจระเบียบและวิธีการปฏิบัติต่อโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง	2.91	1.10	ปานกลาง
3. การประชาสัมพันธ์โครงการและสื่อต่างๆมีความเหมาะสม	3.00	1.20	ปานกลาง

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
4. ระยะเวลาการรับจำนำ 1 ธันวาคม 2555-31 มีนาคม 2556 มีความเหมาะสม	3.76	1.39	มาก
5. ราคาจำนำที่กำหนดไว้มีความเหมาะสม	3.98	1.12	มาก
6. การควบคุมและมาตรการการตรวจสอบการทุจริต โครงการรับจำนำมันสำปะหลังของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมี ความเหมาะสม	3.87	1.32	มาก
7. โครงการรับจำนำมีส่วนช่วยให้ราคามันสำปะหลังใน ท้องตลาดเพิ่มสูงขึ้น	3.74	1.17	มาก
8. การกำหนดคุณสมบัติของโรงแปง/ลานมันที่เข้าร่วม โครงการรับจำนำมันสำปะหลังมีความเหมาะสม	4.10	1.10	มาก
9. การตรวจสอบคุณภาพมันสำปะหลังและการประเมิน ราคามันสำปะหลังมีความเหมาะสม	3.74	1.13	มาก
10. การตรวจสอบต่อกมันสำปะหลังจะทำให้เกิดความโปร่งใส ต่อโครงการรับจำนำ	3.73	1.09	มาก
11. ผู้แทนเกษตรกรที่ทางราชการแต่งตั้งมีส่วนช่วยในการ ประเมินราคามันสำปะหลังและกำหนดคุณภาพ มันสำปะหลัง	3.84	0.96	มาก
12. การกำหนดช่วงเวลาการไถ่ถอนไว้ 3 เดือน มีความ เหมาะสม	3.97	1.04	มาก
13. ขั้นตอนและเงื่อนไขในการไถ่ถอนมีความเหมาะสม	4.12	1.07	มาก
14. กระบวนการและขั้นตอนการรับจำนำมันสำปะหลังมี ความเหมาะสม	3.96	0.93	มาก
15. เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความพร้อมที่จะอำนวยความสะดวก และเอื้อประโยชน์แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ	4.51	0.78	มากที่สุด

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ กับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
16. โรงแปรง/ลานมันที่เข้าร่วมโครงการมีความพร้อมและ อำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกร	4.04	1.00	มาก
17. ขั้นตอนการจ่ายเงินของ ธกส. ให้แก่เกษตรกรมีความ สะดวกและรวดเร็ว	3.67	1.12	มาก
18. เกษตรกรได้รับประโยชน์จากโครงการรับจำนำ มันสำปะหลัง	3.51	1.13	มาก
19. ความพึงพอใจและยอมรับในโครงการรับจำนำ มันสำปะหลัง	3.95	0.91	มาก
20. ควรมีการดำเนิน โครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ต่อเนื่องในปีต่อไป	21. 3.58	0.96	มาก
รวม	3.75	0.72	มาก

จากตารางที่ 4.33 ระดับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้กำหนดประเด็นไว้ 20 ประเด็น พบว่า ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.75) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความพร้อมที่จะอำนวยความสะดวกและเอื้อประโยชน์แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.51) รองลงมา ขั้นตอนและเงื่อนไขในการไถ่ถอนมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.12) การกำหนดคุณสมบัติของโรงแปรง/ลานมันที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลังมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.10) ส่วนระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56 ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความเข้าใจระเบียบและวิธีการปฏิบัติต่อโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.91)

ตอนที่ 2 ปัญหาของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการรับจำนำ
มันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง
อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ กับปัญหาในการดำเนินโครงการรับจำนำมันสำปะหลังของ
เกษตรกร ปี 2555/56 ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.33 ดังนี้

ตารางที่ 4.33 แสดงระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการรับจำนำ
มันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ กับปัญหาในการดำเนินโครงการ
รับจำนำมันสำปะหลังของเกษตรกร ปี 2555/56

ปัญหาในการดำเนินโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ของเกษตรกร ปี 2555/56	\bar{x}	<i>S.D.</i>	ระดับ ความคิดเห็น
1. การขึ้นทะเบียนเกษตรกร	3.35	1.12	ปานกลาง
2. การกำหนดวันและเวลาในการรับจำนำ	3.51	1.13	มาก
3. ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพมันสำปะหลังและ การประเมินราคา	3.06	1.02	ปานกลาง
4. ขั้นตอนการรับเงิน	2.95	1.08	ปานกลาง
5. ขั้นตอนการไถ่ถอน	2.99	1.13	ปานกลาง
รวม	3.17	1.09	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.34 ระดับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการรับจำนำ
มันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ เกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินโครงการรับจำนำ
มันสำปะหลังของเกษตรกร ปี 2555/56 ได้กำหนดประเด็นไว้ 5 ประเด็น พบว่า ระดับความคิดเห็น
ของเจ้าหน้าที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง
ของเกษตรกร ปี 2555/56 ในภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.17) เมื่อพิจารณาแยก
เป็นประเด็น พบว่า การกำหนดวันและเวลาในการรับจำนำ อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.51)
รองลงมา การขึ้นทะเบียนเกษตรกร อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.35) ขั้นตอนการ
ตรวจสอบคุณภาพมันสำปะหลังและการประเมินราคา (คะแนนเฉลี่ย 3.06) ขั้นตอนการไถ่ถอน
(คะแนนเฉลี่ย 2.99) และขั้นตอนการรับเงิน (คะแนนเฉลี่ย 2.95)

ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำ
มันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปได้
ดังรายละเอียดปรากฏ ได้ดังนี้

- 1) นโยบายล่าช้าไม่ทันผลฤดูกาลผลิต
- 2) การแทรกแซงตลาดผ่านการรับจำนำผลผลิตทางการเกษตรโดยใช้งบประมาณ
อย่างจำกัด ทำให้รัฐบาลไม่สามารถรับจำนำผลผลิตหัวมันสำปะหลังได้ทั้งหมด
- 3) โรงแป้ง /ลานมัน เข้าร่วมโครงการน้อย
- 4) ราคารับจำนำกับราคาซื้อใกล้เคียงกัน
- 5) มาตรการรับจำนำหัวมันสดยังก่อผลเสียต่อประสิทธิภาพการผลิตและความสามารถ
ในการแข่งขันในตลาดมันสำปะหลัง
- 6) ปัญหาความไม่แน่นอนของปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังซึ่งเกิดจากเกษตรกร
มิได้วางแผนการเพาะปลูกที่ดีผลผลิตออกมามากเกินความต้องการของตลาด
- 7) เกษตรกรน้อยรายที่จะย้อนกลับมาใช้สิทธิไถ่ถอนผลผลิตที่ตนเองนำมา
จำนำไว้กับรัฐบาล

**ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาปัญหาในการดำเนินโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง
ของเกษตรกร ปี 2555/56**

ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำ
มันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ กับแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนิน
โครงการรับจำนำมันสำปะหลังของเกษตรกร ปี 2555/56 สรุปได้ดังรายละเอียด ดังนี้

- 1) การสำรวจและจัดทำระบบฐานข้อมูลรายครัวเรือนด้านพื้นที่เพาะปลูก ปริมาณ
ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ที่ตรงกับความเป็นจริงและเป็นปัจจุบัน เพื่อป้องกันการสวมสิทธิในช่องทาง
ต่างๆ
- 2) การตั้ง ราคาประกันไม่ควรสูงจนเกินไปแต่ควรสูงกว่าต้นทุนการผลิตโดยเฉลี่ย
เพื่อให้เกษตรกรอยู่ได้
- 3) การจำกัดเพดานปริมาณผลผลิตที่รับประกันและการมีส่วนร่วมของเกษตรกร
ในการรับภาระค่าเบี้ยประกัน โดยในช่วงเริ่มต้นโครงการ รัฐอาจรับภาระดังกล่าวเพียงชั่วระยะเวลา
หนึ่ง เพื่อให้เกษตรกรมีเวลาปรับตัว
- 4) ดำเนินการตามนโยบายอย่างเร่งด่วนเพื่อให้เกษตรกรดำเนินการผลิตมันสำปะหลัง
ตามฤดูกาล เพิ่มงบประมาณในการแทรกแซงตลาดผ่านการรับจำนำผลผลิตหัวมันสำปะหลัง ส่งเสริม
ให้ลานมัน โรงแป้ง เข้าร่วมโครงการให้มากยิ่งขึ้น เพิ่มราคารับจำนำหัวมันสด รักษาปริมาณผลผลิต

มันสำปะหลังโดยการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการวางแผนการเพาะปลูกที่ดีเพื่อให้ผลผลิตออกมาตามปริมาณความต้องการของตลาด

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56 สรุปได้ดังรายละเอียด ดังนี้

1) *ขั้นตอนการขึ้นทะเบียน* ปรับปรุงขั้นตอนและระยะเวลาการขึ้นทะเบียนไม่ให้เร่งรีบจนเกินไป เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลของเกษตรกรที่แจ้งเข้าร่วมโครงการให้เป็นไปอย่างถูกต้อง และพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกษตรกรของรัฐให้มีความเชื่อมโยงกับข้อมูลทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครองพร้อมนำระบบแผนที่ดาวเทียมเพื่อช่วยในการตรวจสอบพื้นที่ของเกษตรกร และตรวจสอบความผิดปกติของข้อมูล หากพบความไม่สัมพันธ์ระหว่างพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังกับปริมาณมันสำปะหลังที่นำมาเข้าร่วมโครงการ

2) *การกำหนดระยะเวลาโครงการ* ควรขยายเวลารับจำนำมันสำปะหลัง ในใบรับรองของเกษตรกรเนื่องจากมีบางรายไม่สามารถนำผลผลิตมาจำนำได้ทัน

3) *ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ* พัฒนาระบบตรวจสอบคุณภาพมันสำปะหลัง ให้ได้มาตรฐานเท่าเทียมกันทุกโรงแป็ง หรือว่าจ้างเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพมันสำปะหลัง และประเมินราคาควรมีการอบรมให้ความรู้กับคณะกรรมการที่เป็นตัวแทนของภาครัฐและเกษตรกร ให้มีองค์ความรู้เรื่องการตรวจวัดคุณภาพมันสำปะหลังเพื่อรู้เท่าทัน โรงแป็งที่บางครั้งอาจเอาर्डเอาเปรียบเกษตรกรบนความไม่รู้

4) *ขั้นตอนการรับเงิน* ควรปรับปรุงการบริหารงบประมาณของโครงการเนื่องจากเกษตรกรได้รับเงินจากโครงการล่าช้ามาก ขั้นตอนหลังจากที่เกษตรกรนำมันสำปะหลังไปจำนำนั้น ใบประทวนก็ไม่สามารถออกได้ทันที บางรายอาจต้องรอเป็นสัปดาห์ หรือในขั้นตอนการทำสัญญา กับ ธ.ก.ส. ก็ไม่สามารถทำได้ทั้งหมดภายใน 1 วัน เป็นผลมาจากจำนวนเกษตรกรที่มาขอรับบริการเป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกัน จึงเกิดการสะสมของเอกสาร จนเกิดการล่าช้าไปทุกขั้นตอน ถึงแม้หากมีเงินในระบบเพียงพอเกษตรกรก็ยังได้รับเงินช้ากว่าที่ในโครงการกำหนด

5) *การไถ่ถอน* ควรจัดเก็บมันสำปะหลังตามคุณภาพที่เกษตรกรนำไปจำนำ เนื่องจากเมื่อเกษตรกรมีความประสงค์จะไถ่ถอนมันปะหลังแล้วไม่ได้รับมันสำปะหลังของตนเองกลับคืนเนื่องจากโรงแป็งได้เทมันสำปะหลังมารวมกันแล้วเกษตรกรจึงเลือกที่จะไม่ไถ่ถอนด้านราคาก็เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรไม่มาไถ่ถอนมันสำปะหลังของตนเองเนื่องจากราคารับจำนำสูงกว่าราคาตลาด

6) *ส่งเสริมให้เกษตรกรชะลอการขุดหัวมันในช่วงต้นฤดูเก็บเกี่ยว* เพื่อเป็นการพยุงราคารับจำนำสูงขึ้น

7) สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรที่มีฐานะดีเข้าใช้ประโยชน์จากโครงการรับจำนำ
รวมทั้งจูงใจให้มีการสวมสิทธิ์โครงการ ซึ่งทำให้ผลประโยชน์จากการรับจำนำหวั่นเสด็จไปตกอยู่
ในมือของกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมฉ้อฉล และทุจริตแทนที่ผลประโยชน์ไปตกอยู่กับเกษตรกรตัวจริง

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

ส่วนที่ 1 เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

1.1 ข้อมูลทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 53.29) มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 46.71) มีระดับการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 44.61) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ต่ำกว่า 3 คน (ร้อยละ 49.40) จำนวนแรงงานในครัวเรือน ต่ำกว่า 3 คน (ร้อยละ 51.20) การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรสหกรณ์ภาคการเกษตร (ร้อยละ 82.04) ลักษณะการประกอบอาชีพหลัก ประกอบอาชีพด้านการเกษตร (ร้อยละ 52.69) ลักษณะอาชีพรองรับจ้างทางการเกษตร (ร้อยละ 30.84) รายได้ครัวเรือน (ทั้งหมด) มากกว่า 150,001 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 44.61) รายได้จากการจำหน่ายมันสำปะหลัง มากกว่า 150,001 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 45.81) รายจ่ายครัวเรือน (ทั้งหมด) ต่ำกว่า 100,000 บาท (ร้อยละ 35.93) หนี้สินในระบบอยู่ระหว่าง 100,000 – 150,000 บาท (ร้อยละ 34.13) หนี้สินนอกระบบ ต่ำกว่า 60,000 บาท (ร้อยละ 64.97)

1.2 ข้อมูลการผลิตมันสำปะหลังของเกษตรกร อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า

1.2.1 **พื้นที่ถือครองทั้งหมด (แปลง)** พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด จำนวนน้อยกว่า 3 แปลง (ร้อยละ 64.97) มีพื้นที่ถือครอง จำนวนน้อยกว่า 10 ไร่ (ร้อยละ 43.11) มีพื้นที่ทำไร่มันสำปะหลังของตนเอง จำนวนน้อยกว่า 3 แปลง (ร้อยละ 72.16) มีพื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง (ไร่) จำนวนน้อยกว่า 10 ไร่ (ร้อยละ 42.81) พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง เป็นพื้นที่ไร่เช่า จำนวนน้อยกว่า 3 แปลง (ร้อยละ 82.04) มีพื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง เป็นพื้นที่ไร่จำนวน 10 – 20 ไร่ (ร้อยละ 42.81)

1.2.2 พันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต (ตัน) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ พันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต เป็นพันธุ์เกษตรศาสตร์ จำนวน 188 ไร่ (ร้อยละ 56.29) พันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก/ปริมาณผลผลิต เป็นพันธุ์ห้วยบง จำนวน 146 ไร่ (ร้อยละ 43.71) จำนวน แปลงจำนวนน้อยกว่า 2 แปลง (ร้อยละ 17.37) จำนวนไร่อยู่ระหว่างจำนวน 10 – 20 ไร่ (ร้อยละ 18.86) ปริมาณตัน จำนวน 11– 20 ตัน (ร้อยละ 16.78)

1.2.3 ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง เกษตรกรส่วนใหญ่ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง เฉลี่ย 10,001 - 15,000 บาท (ร้อยละ 41.92) ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าท่อนพันธุ์ จำนวน 1,001-2,000 บาท (ร้อยละ 59.28) ใช้ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าไถเตรียมดิน จำนวน 1,001-2,000 บาท (ร้อยละ 51.50) ใช้ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่านุ้ยเคมี จำนวนมากกว่า 2,001 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 52.10) ใช้ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่านุ้ยอินทรีย์ จำนวน 1,001-2,000 บาท (ร้อยละ 39.52) ใช้ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าจ้างแรงงาน จำนวนมากกว่า 10,001 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 67.07) ใช้ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ค่าวัสดุ/อุปกรณ์/สารเคมี จำนวน 10,001-20,000 บาท (ร้อยละ 41.62)

1.2.4 รายได้จากการจำหน่ายมันสำปะหลัง เกษตรกรส่วนใหญ่ มีรายได้จากการจำหน่ายมันสำปะหลัง จำนวนมากกว่า 60,001 บาท/ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 42.51)

1.3 ความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํันมันสำปะหลัง ได้กำหนดประเด็นไว้ 8 ด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.14) เมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

1.3.1 ด้านการประชาสัมพันธ์ ได้กำหนดประเด็นไว้ 3 ประเด็น พบว่า ความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํันมันสำปะหลัง ด้านการประชาสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.59) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า สื่อที่รับทราบข้อมูลโครงการ อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.60) และข้อมูล ข่าวสารที่ได้รับอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.56)

1.3.2 ด้านการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.65) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า การประชาสัมพันธ์ในการขึ้นทะเบียน อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.18) รองลงมา ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.85) และการตรวจสอบพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.10)

1.3.3 ด้านการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ได้กำหนดประเด็นไว้ 3 ประเด็น พบว่า ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจํานํันมันสำปะหลัง ด้านการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.49) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า การให้บริการของพนักงาน ธ.ก.ส. อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.94) รองลงมา วิธีการสอบสวนรับขึ้นทะเบียนอยู่ในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.47) และระยะเวลาที่ใช้ในการสอบสวนรับขึ้นทะเบียน

มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.06)

1.3.4 ด้านการติดต่อด้านหน่วยฝักมันสำปะหลังกับหน่วยรับฝักของ อคส. ได้กำหนดประเด็นไว้ 3 ประเด็น พบว่า ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วม โครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการติดต่อด้านหน่วยฝักมันสำปะหลังกับหน่วยรับฝักของ อคส. ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.32) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า การนัดหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.23) รองลงมา การให้บริการของเจ้าหน้าที่/ลูกจ้าง อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.18) และระยะเวลาที่นัดหมายให้นำมันสำปะหลังมาส่งมอบมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.63)

1.3.5 ด้านการนำมันสำปะหลังไปส่งมอบที่หน่วยรับฝักของ อคส. ได้กำหนดประเด็นไว้ 6 ประเด็น พบว่า ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วม โครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการนำมันสำปะหลังไปส่งมอบที่หน่วยรับฝักของ อคส. ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.94) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า การตรวจสอบคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.41) รองลงมา ช่วงเวลาที่เปิดรับฝักมันสำปะหลังอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.22) และการชั่งน้ำหนัก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.48)

1.3.6 ด้านการรับใบประทวน ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.40) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า ความถูกต้องของใบประทวน อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.50) รองลงมา การให้บริการของเจ้าหน้าที่/ลูกจ้าง อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.42) และระยะเวลาที่ได้รับใบประทวน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.29)

1.3.7 ด้านการติดต่อขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.55) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า การให้บริการของพนักงาน อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.95) รองลงมา การจัดทำหนังสือกู้เงิน อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.41) และระยะเวลาที่นัดหมายให้มารับเงินกู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.29)

1.3.8 ด้านการติดต่อขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ได้กำหนดประเด็นไว้ 3 ประเด็น พบว่า ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วม โครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการติดต่อขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.17) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า ระยะเวลาในการรับเงิน อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.42) รองลงมา การให้บริการของพนักงานอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.18) และขั้นตอนการรับเงินกู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.91)

1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลังของ เกษตรกร

1.4.1 ปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลังประโยชน์/เงื่อนไขโครงการ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 1.49) ระบุว่ามีปัญหาในเรื่องโรงสีที่เข้าร่วมโครงการมีจำนวนน้อย และมีการกดราคามันสำปะหลัง (ร้อยละ 0.89) ระบุว่ามีปัญหาในเรื่องของบริการเข้ามาค่าขนส่งแพง

1.4.2 ปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลังขั้นตอนการดำเนินงาน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 2.09) ระบุว่ามีปัญหาในเรื่องความล่าช้าของขั้นตอนการดำเนินงาน (ร้อยละ 1.49) ระบุว่า มีปัญหาในเรื่องของจุดรับจำนำมันสำปะหลังมีน้อย

1.5 แนวทางการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร

1.5.1 แนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลังประโยชน์/เงื่อนไขโครงการ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 1.19) ระบุว่ามีแนวทางแก้ไขปัญหาในเรื่องต้องเพิ่มสถานที่รับจำนำเพิ่มมากขึ้น (ร้อยละ 0.86)

1.5.2 แนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลังขั้นตอนการดำเนินงาน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 2.09) ระบุว่า มีแนวทางแก้ไขปัญหาในเรื่องลดขั้นตอนการดำเนินงานรับจำนำมันสำปะหลังให้น้อยลง (ร้อยละ 0.59) ระบุว่า มีแนวทางแก้ไขปัญหาในเรื่อง ต้องการให้ร.ก.ส. จ่ายเงินให้กับเกษตรกรเร็วขึ้น ถึงเวลาจำหน่ายต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าช่วยเหลือแบบทั่วถึง

ส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลังใน อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

2.1 ทักษะของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้กำหนดประเด็นไว้ 20 ประเด็น พบว่า ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.75) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความพร้อมที่จะอำนวยความสะดวกและเอื้อประโยชน์แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.51) รองลงมา ขั้นตอนและเงื่อนไขในการไถ่ถอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.12)

2.2 ระดับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ เกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินโครงการรับจำนำมันสำปะหลังของเกษตรกร ปี 2555/56 ได้กำหนดประเด็นไว้ 5 ประเด็น พบว่า ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินโครงการรับจำนำมันสำปะหลังของเกษตรกร

ปี 2555/56 ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.17) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็นพบว่า การกำหนดวันและเวลาในการรับจำหน่ายอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.51) รองลงมา การขึ้นทะเบียนเกษตรกร อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.35) ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพมันสำปะหลังและการประเมินราคา (คะแนนเฉลี่ย 3.06) ขั้นตอนการไถ่ถอน (คะแนนเฉลี่ย 2.99) และขั้นตอนการรับเงิน (คะแนนเฉลี่ย 2.95)

2.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาปัญหาในการดำเนินโครงการรับจำหน่ายมันสำปะหลังของเกษตรกร ปี 2555/56

2.3.1 การสำรวจและจัดทำระบบฐานข้อมูลรายครัวเรือนด้านพื้นที่เพาะปลูก ปริมาณผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ที่ตรงกับความเป็นจริงและเป็นปัจจุบัน เพื่อป้องกันการสวมสิทธิในช่องทางต่าง ๆ

2.3.2 การตั้งราคาประกันไม่ควรสูงจนเกินไปแต่ควรสูงกว่าต้นทุนการผลิต โดยเฉลี่ยเพื่อให้เกษตรกรอยู่ได้

2.3.3 การจำกัดเขตตามปริมาณผลผลิตที่รับประกันและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการรับภาระค่าเบี้ยประกัน โดยในช่วงเริ่มต้นโครงการ รัฐอาจรับภาระดังกล่าวเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้เกษตรกรมีเวลาปรับตัว

2.3.4 ดำเนินการตามนโยบายอย่างเร่งด่วน เพื่อให้เกษตรกรดำเนินการผลิตมันสำปะหลังตามฤดูกาล เพิ่มงบประมาณในการแทรกแซงตลาด ผ่านการรับจำหน่ายผลผลิต หัวมันสำปะหลัง ส่งเสริมให้ ลานมัน โรงแปง เข้าร่วมโครงการให้มากยิ่งขึ้น เพิ่มราคาจำหน่าย หัวมันสด รักษาปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังโดยการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการวางแผนการเพาะปลูกที่ดีเพื่อให้ผลผลิตออกมาตามปริมาณความต้องการของตลาด

2.4 แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำหน่ายมันสำปะหลัง ปี 2555/56 สรุปรายละเอียด ดังนี้

2.4.1 **ขั้นตอนการขึ้นทะเบียน** ปรับปรุงขั้นตอนและระยะเวลาการขึ้นทะเบียนไม่ให้เร่งรีบจนเกินไปเพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลของเกษตรกรที่แจ้งเข้าร่วมโครงการให้เป็นไปอย่างถูกต้อง และพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกษตรกรของรัฐให้มีความเชื่อมโยงกับข้อมูลทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง

2.4.2 **การกำหนดระยะเวลาโครงการ** ควรขยายเวลารับจำหน่ายมันสำปะหลัง ในใบรับรองของเกษตรกรเนื่องจากมีบางรายไม่สามารถนำผลผลิตมาจำหน่ายได้ทัน

2.4.3 ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ พัฒนาระบบตรวจสอบคุณภาพล่าปะหลัง ให้ได้มาตรฐานเท่าเทียมกันทุกโรงแป็ง หรือว่าจ้างเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเป็นผู้ดำเนินการ ตรวจสอบคุณภาพมันล่าปะหลัง และประเมินราคาควรมีการอบรมให้ความรู้กับคณะกรรมการที่เป็นตัวแทนของภาครัฐและเกษตรกร

2.4.4 ขั้นตอนการรับเงิน ควรปรับปรุงการบริหารงบประมาณของโครงการ เนื่องจากเกษตรกรได้รับเงินจากโครงการล่าช้ามากขึ้นตอนหลังจากที่เกษตรกรนำมันล่าปะหลังไป จำนำนั้น ใบประทวนก็ไม่สามารถออกได้ทันที บางรายอาจต้องรอเป็นสัปดาห์ หรือในขั้นตอนการ ทำสัญญากับ ธ.ก.ส. ก็ไม่สามารถทำได้ทั้งหมดภายใน 1 วัน เป็นผลมาจากจำนวนเกษตรกรที่มา ขอรับบริการเป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกัน จึงเกิดการสะสมของเอกสาร จนเกิดการล่าช้าไปทุก ขั้นตอน ถึงแม้หากมีเงินในระบบเพียงพอเกษตรกรก็ยังได้รับเงินช้ากว่าที่ในโครงการกำหนด

2.4.5 การไถ่ถอน ควรจัดเก็บมันล่าปะหลังตามคุณภาพที่เกษตรกรนำไปจำนำ เนื่องจากเมื่อเกษตรกรมีความประสงค์จะไถ่ถอนมันปะหลังแล้ว ไม่ได้รับมันล่าปะหลังของตนเอง กลับคืน เนื่องจากโรงแป็งได้เทมันล่าปะหลังมารวมกันแล้ว เกษตรกรจึงเลือกที่จะไม่ไถ่ถอน ด้าน ราคาที่เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรไม่มาไถ่ถอนมันล่าปะหลังของตนเอง เนื่องจากราคารับจำนำสูงกว่า ราคาตลาด

2.4.6 ส่งเสริมให้เกษตรกรชะลอการขุดหัวมันในช่วงต้นฤดูเก็บเกี่ยว เพื่อเป็นการ พยายามลดการรับจำนำสูงขึ้น

2.4.7 สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรที่มีฐานะดีเข้าใช้ประโยชน์จากโครงการรับจำนำ รวมทั้งจูงใจให้มีการสวมสิทธิ์โครงการ ซึ่งทำให้ผลประโยชน์จากการรับจำนำหัวมันสดไปตกอยู่ในมือของกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมฉ้อฉลและทุจริต แทนที่ผลประโยชน์ไปตกอยู่กับเกษตรกรตัวจริง

2. อภิปรายผล

ความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันล่าปะหลัง ได้กำหนดประเด็นไว้ 8 ด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

2.1 ด้านการประชาสัมพันธ์ เกษตรกรมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำ มันล่าปะหลัง ด้านการประชาสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ในโครงการรับจำนำ มันล่าปะหลังสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับให้เข้าใจอย่างชัดเจน โดยผ่านสื่อการประชาสัมพันธ์หลากหลาย ส่งผู้ให้เกษตรกรต้องการที่จะเข้าร่วมโครงการเพื่อเป็นการพยุราคามันล่าปะหลังเพื่อเป็นการชะลอ

ผลผลิตของเกษตรกรมีให้ออกสู่ตลาดมากเกินไป และให้ขายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิรัช พันธุ์สวัสดิ์ (2550: 65-66) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการให้บริการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาวังน้อย พบว่า ผู้ใช้บริการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาวังน้อยมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของธนาคารด้านประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก และยังคงสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุพจน์ แสงชัย (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากระบวนการเรียนรู้ของเกษตรกรในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ และการไม่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของเกษตรกรในจังหวัดร้อยเอ็ด ฤดูกาลผลิตปี 2544/2545 พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เรียนรู้โครงการจากสื่อสองทางเป็นแหล่งข้อมูลและแหล่งความรู้ โดยเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลที่เกษตรกรเชื่อถือมากที่สุด

2.2 ด้านการขึ้นทะเบียนเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าหน่วยงานที่รับขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง อาจจะมีการเตรียมความพร้อมด้านการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อที่มีความไกลจากถิ่นฐานที่เกษตรกรอยู่ทำให้เกษตรกรไม่สามารถขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้ตามระยะเวลาที่กำหนด สอดคล้องกับผลการศึกษานิติกรวัฒน์เรื่องโกวิท (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของรัฐ ปี 2546 กรณีศึกษาอำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่ามีปัญหาในด้านการจัดขึ้นทะเบียนเกษตรกรอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการติดต่อนัดหมายฝากมันสำปะหลังกับหน่วยรับฝากของ อคส. พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการติดต่อนัดหมายฝากมันสำปะหลังกับหน่วยรับฝากของ อคส. ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลังเมื่อขึ้นทะเบียนเกษตรกรแล้วหน่วยรับฝากของ อคส. ก็จะมีการนัดหมายให้เกษตรกรมาฝากมันสำปะหลังตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในโครงการ ซึ่งจะกำหนดตามวันที่ปลูกมันสำปะหลังเป็นหลัก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประสาน พูลเวช (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกร ที่มีต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ปี 2548 ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจปานกลาง ในขั้นตอนการติดต่อนัดฝากข้าวเปลือก

2.4 ด้านการนำมันสำปะหลังไปส่งมอบที่หน่วยรับฝากของ อคส. พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการนำมันสำปะหลังไปส่งมอบที่หน่วยรับฝากของ อคส. ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ทั้งนี้ เพราะมีเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดทำให้เจ้าหน้าที่ต้องรับฝาก

มันสำปะหลังให้ถูกต้องตามชนิดของมันสำปะหลังที่รับจำนำ หน่วยรับฝากมันสำปะหลังมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน โปร่งใส และหน่วยรับฝากมันสำปะหลังมีป้ายแสดงว่าเป็นหน่วยรับฝากมันสำปะหลังของ อคส. สอดคล้องกับผลการศึกษาของประสาน พูลเวช (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ปี 2548 ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อขั้นตอนการนำข้าวเปลือกไปส่งมอบที่หน่วยรับฝากของ อคส.อยู่ในระดับปานกลาง

2.5 ด้านการรับใบประทวน พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการรับใบประทวน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแล้ว อคส. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับฝากและออกใบประทวนให้เกษตรกรซึ่งเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนของโครงการรับจำนำมันสำปะหลังที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของประสาน พูลเวช (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ปี 2548 ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่พึงพอใจปานกลางในขั้นตอนการรับใบประทวนสินค้าอยู่ในระดับปานกลาง

2.6 ด้านการติดต่อขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส. พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการติดต่อขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส.ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแล้วจะมีการทำสัญญาเพื่อขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส. เมื่อถึงกำหนดเวลา ธ.ก.ส. ก็จะนัดมาทำสัญญาตามคิวที่กำหนดในแต่ละที่

2.7 ด้านการติดต่อขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ด้านการติดต่อขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรเมื่อทำสัญญาเงินกู้กับ ธ.ก.ส. แล้ว ธ.ก.ส.ก็จะนัดมารับเงินกู้ตามที่เกษตรกรได้ทำการกู้แล้วแล้วตามคิว ซึ่งทำให้เกษตรกรรู้มีความพึงพอใจในการมาติดต่อเพื่อรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส.

2.8 โครงการรับจำนำมันสำปะหลัง เป็นโครงการที่ดี เพราะส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้ที่มีหลักประกันในราคารับจำนำสูงกว่าราคานอกโครงการ และมีการจัดสรรโควตาปริมาณผลผลิตนำไปจำนำตามพื้นที่เพาะปลูกโดยเฉลี่ย สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิชิต สายวงศ์ (2554) ได้ศึกษาการโครงการประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีเข้าร่วมจังหวัดแพร่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรเห็นด้วยกับการประกันรายได้เกษตรกร และยังสอดคล้องกับผลการรายงานของทีดีอาร์ไอ (ฉบับที่ 90 เดือนมกราคม 2554) พบว่า มาตรการประกันความเสี่ยงด้านราคามีข้อดีหลายประการ ที่สำคัญได้แก่ (1) เกษตรกรทุกรายที่ปลูกมันสำปะหลังสามารถเข้าร่วมโครงการ (2) ลด

ความวิตกของเกษตรกรในเรื่องความผันผวนของราคาตลาด (3) กลไกตลาดยังคงดำเนินต่อไปได้ โดยไม่ถูกบิดเบือน (4) รัฐไม่มีภาระค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าจ้างแปรรูป ค่าเก็บรักษา เป็นต้น นอกจากนี้เงินชดเชยที่ต้องจ่ายในกรณีที่ราคาตลาดอ้างอิงต่ำกว่าราคาประกัน (5) ไม่มีภาระในการระบายผลผลิตซึ่งผิดกับการรับจำนำ เพราะรัฐไม่ต้องรับซื้อผลผลิตมาเก็บรักษา จึงช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ได้มาก และ (6) ลดโอกาสการทุจริตในเกือบทุกชั้น ตอนและทุกระดับ

3. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 แม้โครงการรับจำนำมันสำปะหลังจะมีมาตรการแทรกแซงข้างต้นจะมีจุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรเป็นหลัก แต่ในทางปฏิบัติพบว่า ผลประโยชน์ตกแก่เกษตรกรจำนวนน้อยราย เมื่อเทียบกับจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั่วประเทศที่ปลูกมันสำปะหลัง นอกจากนั้นรายได้ที่เกษตรกรได้รับจากการนำเอาหัวมันสำปะหลังมาจำนำกับรัฐก็สูงกว่าราคาตลาดไม่มากเท่าไรนัก แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าการดำเนินโครงการก่อให้เกิดค่าเช่าทางเศรษฐกิจจำนวนมาก ซึ่งผลประโยชน์ส่วนใหญ่ตกอยู่กับผู้ประกอบการเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ เช่น ลานมัน โรงแปงมันสำปะหลัง และผู้ส่งออก ในขณะที่เกษตรกรซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลังได้รับผลตอบแทนสูงกว่าปกติคิดเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก

3.1.2 ควรผลักดันให้ภาคเกษตรมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ให้แก่เกษตรกรในการเพิ่มผลผลิตต่อไร่และหันมาใช้ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่ดีและวิธีการเพาะปลูกที่เพิ่มเปอร์เซ็นต์เชื้อแป้งให้มากขึ้นรวมทั้งให้ความรู้แก่เกษตรกรในการวางแผนการเพาะปลูกในพืชเกษตรที่สร้างมูลค่า

3.1.3 ภาครัฐควรจะดำเนินนโยบายและมาตรการในอนาคต เพื่อลดปัญหาที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่

1) ภาระการคลังของรัฐบาลจากการดำเนินโครงการรับจำนำหัวมันสำปะหลังสด โดยที่มีเกษตรกรเพียงบางกลุ่มที่ได้รับประโยชน์จากผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย แต่กลับสร้างค่าเช่าทางเศรษฐกิจที่สูงเกินความเหมาะสมให้แก่ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ

2) การทุจริตโครงการที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างเกษตรกร ผู้ประกอบการ โรงมันและลานมัน รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อาจร่วมมือกันในธุรกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตคอร์รัปชัน

เช่น การสวมสิทธิ์ของเกษตรกร การบีบบังคับให้เกษตรกรต้องขายนอกโครงการหรือขายในโครงการได้เพียงบางส่วน การลักลอบนำเอาสต็อกมันสำปะหลังไปขายในตลาดแล้วค่อยหากลบมาคืนภายหลัง การลักลอบนำเข้ามันสำปะหลังจากประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น

3) ความบิดเบือนของกลไกตลาดมันสำปะหลัง ซึ่งกระตุ้นให้ผู้ประกอบการมันสำปะหลัง หวังหาประโยชน์จากโครงการแทรกแซงตลาด มากกว่าที่จะพึ่งตนเองในการสร้างตลาดและพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน เพราะโครงการแทรกแซงเปรียบเสมือนเป็นการสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการ โดยที่ไม่ต้องลงทุนลงแรงอะไรมาก

4) ความกังวลของเกษตรกรในเรื่องของความผันผวนของราคาหัวมันสดในแต่ละฤดูกาลเก็บเกี่ยวและคุณภาพเชื้อแป้ง จึงทำให้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังเร่งขูดหัวมันสดออกมาขายในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งส่งผลให้ราคาหัวมันสดที่เกษตรกรจะขายได้ตกต่ำ นอกจากนั้นเนื่องจากผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยส่วนใหญ่ส่งออกไปขายต่างประเทศ จึงทำให้ผู้ผลิตมีความอ่อนไหวต่อความผันผวนของราคามันสำปะหลังในตลาดโลก และมักจะถูกตัวอยู่ในตลาดใหญ่ๆ เพียง 2-3 ตลาดเท่านั้น

5) ปัญหาในเชิงคุณภาพของมันสำปะหลังที่ให้ผลผลิตไม่ดี มีเปอร์เซ็นต์เชื้อแป้งต่ำซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรถูกกดราคา แม้ว่ามันสำปะหลังเป็นพืชไร่ที่ปลูกง่าย ไม่ต้องดูแลมาก แต่เกษตรกรก็จำเป็นต้องปรับปรุงพื้นที่เพาะปลูกให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดผลผลิตต่อไร่ที่สูงขึ้น นอกจากเรื่องความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่เพาะปลูกแล้ว การเร่งขูดหัวมันที่ยังไม่ถึงอายุเก็บเกี่ยวทำให้หัวมันทอออกสู่ตลาดมีขนาดเล็กและเปอร์เซ็นต์แป้งต่ำด้วย

6) การขาดแคลนข้อมูลเกษตรกร เช่น พื้นที่เพาะปลูก ปริมาณผลผลิต เป็นต้น เพื่อแก้ไขปัญหาข้างต้น รัฐควรทบทวนบทบาทของตนเองและกำหนดมาตรการใหม่ที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตลาดและลดความบิดเบือน

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ 2 กลุ่ม ใช้กลุ่มตัวอย่างคือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ และเกษตรกรในตำบลอื่นๆ ของจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวต่อไป

3.2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ 2 กลุ่ม ใช้กลุ่มตัวอย่างคือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง และเกษตรกรที่ไม่ได้ร่วมโครงการหรือการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

3.2.3 ในช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมา เกิดปัญหาการระบาดของเชื้อแบง์ในมันสำปะหลัง ซึ่งทำให้แหล่งเพาะปลูกมันสำปะหลังหลักๆ หลายแห่งได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมากถ้าวคือ ผลผลิตต่อไร่ลดลงอย่างมาก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการเกษตร. (2552). <http://www.doa.go.th> (accessed 2557).
- จิริยา สุทธิไชยา. (2552). *นโยบายจัดการผลิตมันสำปะหลังให้สอดคล้องกับกับการตลาด*. รายงาน
ศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรนักบริหารการทูต สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ
กระทรวงการต่างประเทศ.
- จารินี ลีมศิลา. (2547). *เอกสารทางวิชาการ “มันสำปะหลัง”*. กรุงเทพฯ : โอเดีย สแควล์.
- จำลอง เขียมจันรรจา. (2542). *การปรับปรุงวิธีการปลูกมันสำปะหลังการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช
ประเภทหลังงอกในมันสำปะหลัง (Manihot Esculenta Crantz)*. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).
- จิตตินันท์ เฉชะคุปต์. (2543). *จิตวิทยาการบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินดา ขลิบทอง. (2544). *กระบวนการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร*. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา
การวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร*. (หน้า 20). นนทบุรี.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เจริญศักดิ์ โรจนฤทธิ์พิเชษฐ์. (2546). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมันสำปะหลัง*. *เอกสารประกอบ
การฝึกอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดมันสำปะหลัง*.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 4-8 สิงหาคม 2546. 1-34 หน้า.
- คนัย สุภาพาร. (2537). *พฤกษศาสตร์และพันธุศาสตร์ของมันสำปะหลัง*, น. 14-30. ใน *เอกสารวิชาการ
มันสำปะหลัง ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง*. กรมวิชาการเกษตร, กรุงเทพฯ
- ธัญญา รุ่งชาญชัย. (2551). *แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือก
ในจังหวัดกำแพงเพชร*.
(วิทยานิพนธ์การศึกษาหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- นิธิกร วัฒนเรืองโกวิท. (2548). *สภาพปัญหาโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของรัฐบาล ปี 2546
กรณีศึกษาอำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร*.
(วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- บุญนะ แซ่หลี่. (2551). การดำเนินงานของโรงสีในโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2549/2550 ในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร.
(การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2528). การสร้างแบบวัดเจตคติ วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์.
2 (ฉบับที่), 125-153.
- บุญเลิศ เวียงธีรวัฒน์. (2550). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลคอนเจดีย์ อำเภอคอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี.
(รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ประสาน พูลเวช. (2550). ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี
ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ปี 2548. (ปริญญาานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.
- มูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลังแห่งประเทศไทย 2552ก. (2557). ยุทธศาสตร์การวิจัยมันสำปะหลัง.
มิถุนายน 2557. www.op.mahidol.ac.th/orra/research_fund/govern_59/issue_15.pdf.
- ยุพิน จันมาธิกรกุล. (2547). ทศนคติที่มีต่อระบบบริหารคุณภาพ ISO 9001: 2000 และความพึงพอใจ
ในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทศิเค (ประเทศไทย) จำกัด.
(สารนิพนธ์บชม. ไม่ได้ตีพิมพ์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วรรณภา เสนาดิ และคณะ. (2551). กลัวยสูงค่าของทุกคน. วารสารเลหการเกษตร 32 (5): 70-106.
- วิสรธา ปลื้มฤดี. (2550). ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการให้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
พระนครศรีอยุธยาจำกัด. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วัชรพงษ์ พิบบุนทด. (2548). ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารกรุงไทยจำกัด
(มหาชน) สาขาค่านขุนทดจังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2550). การศึกษามาตรการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลังเพื่อป้องกัน
การทุจริต. รายงานที่ดิอาร์ไอ ฉบับที่ 90 เดือนมกราคม 2554.
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
- วาสนา รักเจียม. (2548). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารออมสินสาขาสะพานจอมเกล้า
(สาขาการจัดการทั่วไป) บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

- วิชัย โสสุวรรณจิตดา. (2535). *ความลับองค์การ: พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ : ดีไลท์.
- วิรัช สุจิตลักษณ์. (2547). *ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารต่อการบริการของธนาคารกสิกรไทยจำกัด (มหาชน) สาขาบางโพ*. (ภาคนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ
- วีระยุทธ พันธุ์สวัสดิ์. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการให้บริการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาวังน้อย*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2538). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2554). *การศึกษามาตรการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลังเพื่อป้องกันการทุจริต*. รายงานที่ดอีอาร์ไอ ฉบับที่ 90 เดือนมกราคม 2554.
- สมิต สัจฉกร. (2542). *การต้อนรับและบริการที่เป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- สาทิพย์ จินากักดี. (2550). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการล่องแพในเขตอำเภอจังหวัดกาญจนบุรี*. (ปริญญาานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สาโรจน์ ไสยสมบัติ. (2534). *ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรลักษ์. (2556). *ข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังปี 2555/56*. ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์. (2554). “สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์”. รายงานผลการศึกษาลินค้าเกษตรประเภทมันสำปะหลัง. มีนาคม 2554. http://www.aftc.or.th/itc/uploads/documents/Case_study_of_cassava.pdf (accessed 2556).
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.). (2557). *ยุทธศาสตร์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมมันสำปะหลังประเทศไทย (พ.ศ. 2555-2559)*. มิถุนายน 2557. http://www.thaitapiocastarch.org/download_information_detail.asp?id=9.
- สุกฤษณ์ ตั้งคงนุษ. (2547). *ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาบางเขน*. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม), บัณฑิตวิทยาลัย.

- สุกัญญา ปิยะสกุลชัย. (2548). *ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการให้บริการของสำนักงานบริการโทรศัพท์ภายหลังการนำระบบคุณภาพ ISO 9002 มาใช้*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุจิตา เหมเวช. (2545). *ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ กรณีศึกษาสาขาบุญศิริกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อัจฉรา ลิ่มศิลา และจรุงสิทธิ์ ลิ่มศิลา. (2547). พันธุ์มันสำปะหลัง. *เอกสารวิชาการ มันสำปะหลัง*. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.น. 8- 14.
- Ash, P. (1954). "The SRA Employee Inventory : A Statistical Analysis," *Personnel Psychology*. (Autumn 1954).
- McClelland,D.C.1973. *Testing for Competence rather than for Intelligence*. American Psychologist.
- McGregor, Douglas M. (1960). *The Human Side of Enterprise*. New York: McGraw-Hill Book
- Millet. (1954). *Management in the Public Service. The quest for effective performance*. New York: McGraw-Hill Book.
- Morse Nacy. (1995). *Satisfaction in the White Collar Job*. Michigan : University of Michigan Press.
- Shelly Maynard W., (1975). *Responding to Social Change*. Stroudsburg: Dowden Hutchision & Press.
- Yamane ,T. (1973) . *Elementary of Sampling Theory*. อ่างโดยสำเร็จ จันทรสุวรรณ และ สุวรรณ บัวทวน. (2542). *สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเกษตรกร

มหาวิทยาลัย

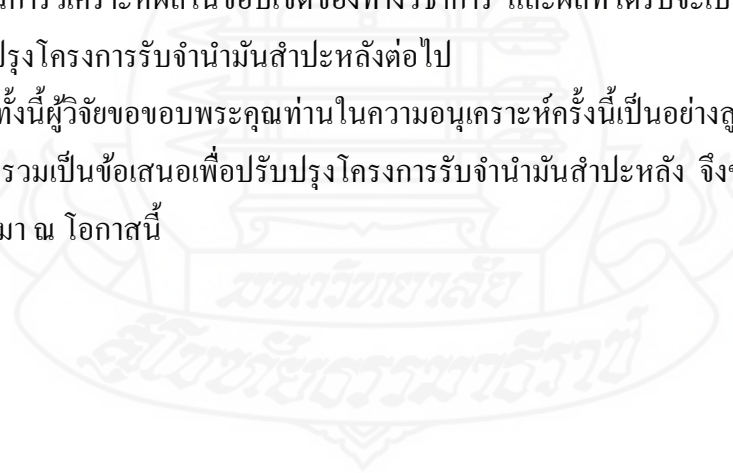
สถาบันวิจัยและพัฒนา

แบบสอบถามเกษตรกร

เรื่อง แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อต้องการศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
 2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางเศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกร
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลการผลิตของเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง
 - ตอนที่ 3 ความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง
 - ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง
 3. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นนำไปใช้ประโยชน์ในการทำวิจัยเท่านั้น ซึ่งจะไม่มีผลกระทบหรือความเสียหายต่อหน่วยงาน หรือต่อผู้ให้ข้อมูลความคิดเห็นต่าง ๆ เนื่องจากเป็นการวิเคราะห์ผลในขอบเขตของทางวิชาการ และผลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงโครงการรับจำนำมันสำปะหลังต่อไป
- ทั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านในความอนุเคราะห์ครั้งนี้เป็นอย่างสูง ข้อมูลจากท่านผู้วิจัยจะรวบรวมเป็นข้อเสนอเพื่อปรับปรุงโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางเศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ต้องการและเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด

() ประถมศึกษา	() มัธยมศึกษาตอนต้น
() มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	() อนุปริญญา / ปวส.
() ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน แรงงานในครัวเรือน.....คน
5. การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() สหกรณ์ภาคการเกษตร	() สหกรณ์นอกภาคเกษตร
() กลุ่มเกษตรกร	() กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร
() กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	() วิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
() สมาคม/สหพันธ์	() อื่นๆ.....
6. ลักษณะอาชีพหลัก / อาชีพรอง (ตอบได้เพียง 1 ข้อเท่านั้น)
 - 6.1 อาชีพหลัก

() ประกอบอาชีพด้านการเกษตร	() รับเงินเดือนประจำ
() รับจ้างทางการเกษตร	() ประกอบธุรกิจการค้า
() รับจ้างทั่วไป	() อื่นๆ.....
 - 6.2 อาชีพรอง

() ประกอบอาชีพด้านการเกษตร	() รับเงินเดือนประจำ
() รับจ้างทางการเกษตร	() ประกอบธุรกิจการค้า
() รับจ้างทั่วไป	() อื่นๆ.....
7. ขนาดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน.....ไร่
8. รายได้ครัวเรือน (ทั้งหมด) จำนวน.....บาท / ปี
9. รายจ่ายครัวเรือน (ทั้งหมด) จำนวน.....บาท / ปี
 - หนี้สินในระบบ.....บาท / ปี
 - หนี้สินนอกระบบ.....บาท / ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลการผลิตของเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง

1. พื้นที่ถือครองทั้งหมด จำนวน.....แปลง จำนวน.....ไร่
พื้นที่ทำไร่มันสำปะหลัง แบ่งเป็น
 - () พื้นที่ไร่ของตนเอง จำนวน.....แปลง จำนวน.....ไร่
 - () พื้นที่ไร่เช่า จำนวน.....แปลง จำนวน.....ไร่
2. ปริมาณผลผลิต/ไร่..... (ตัน)
3. ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง เฉลี่ย.....บาท / ไร่
 - ค่าท่อนพันธุ์บาท
(ท่อนพันธุ์ตนเองให้คิดมูลค่าด้วย)
 - ค่าไถเตรียมดินบาท
 - ค่าปุ๋ยเคมีบาท
 - ค่าปุ๋ยอินทรีย์บาท
 - ค่าจ้างแรงงานบาท
 - ค่าวัสดุ/อุปกรณ์/สารเคมีบาท
 - อื่นๆบาท
4. รายได้จากการจำหน่ายมันสำปะหลังบาท / ปี
5. ก่อนหน้านี้ท่านเคยเข้าร่วมโครงการของรัฐบาลหรือไม่
() เคย () ไม่เคย
6. ท่านรับทราบข่าวเรื่องโครงการรับจํานํามันสำปะหลังจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() วิทยุ () โทรทัศน์ () หนังสือพิมพ์
() หอกระจายข่าวหมู่บ้าน () ผู้นำชุมชน () พนักงาน ชกส.
() เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตร () อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน
() อื่นๆ

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจ

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ความพึงพอใจการประชาสัมพันธ์โครงการ						
1	สื่อที่รับทราบข้อมูลโครงการ					
2	ระยะเวลาการประชาสัมพันธ์					
3	ข้อมูล ข่าวสารที่ได้รับ					
ความพึงพอใจในการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง						
1	การประชาสัมพันธ์ในการขึ้นทะเบียน					
2	การให้บริการของเจ้าหน้าที่เกษตร					
3	สถานที่ติดต่อขอขึ้นทะเบียนฯ					
4	ระยะเวลาการขึ้นทะเบียน					
5	ขั้นตอนการขึ้นทะเบียน					
6	การประชาสัมพันธ์					
7	การตรวจสอบพื้นที่					
8	การออกไปรับรอง					
การขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ธ.ก.ส.						
1	การให้บริการของพนักงาน ธ.ก.ส.					
2	วิธีการสอบสวนรับขึ้นทะเบียน					
3	ระยะเวลาที่ใช้ในการสอบสวนรับขึ้นทะเบียน					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
การนำมันสำปะหลังไปส่งมอบที่หน่วยรับฝากของ อคส.						
1	การให้บริการของเจ้าหน้าที่/ลูกจ้าง					
2	การชั่งน้ำหนัก					
3	การตรวจสอบคุณภาพ					
4	การกำหนดคุณภาพมันสำปะหลัง					
5	ช่วงเวลาที่เปิดรับฝากมันสำปะหลัง					
6	ความสะดวกในการส่งมอบมันสำปะหลังที่หน่วยรับฝาก					
การรับใบประทวน						
1	การให้บริการของเจ้าหน้าที่/ลูกจ้าง					
2	ความถูกต้องของใบประทวน					
3	ระยะเวลาที่ได้รับใบประทวน					
การติดต่อขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส.						
1	การให้บริการของพนักงาน					
2	การจัดทำหนังสือกู้เงิน					
3	ระยะเวลาที่นัดหมายให้มารับเงินกู้					
การติดต่อขอรับเงินกู้จาก ธ.ก.ส.						
1	การให้บริการของพนักงาน					
2	ขั้นตอนการรับเงินกู้					
3	ระยะเวลาในการรับเงิน					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการเข้าร่วม
โครงการรับจ่าน้ำมันสำเร็จ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อ	ประเด็น	ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา
1	ขั้นตอนการดำเนินงาน
2	ประโยชน์/เงื่อนไขของโครงการ
3	จุดบริการรับจ่าน้ำมัน
4	ผลตอบแทนของโครงการ ต่อเกษตรกร -ความเป็นธรรม -ราคา
5	อื่นๆ (ระบุ).....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ
นางสาวนงลักษณ์ วรรณศรี

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง

แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง
เรื่อง แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง
ในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

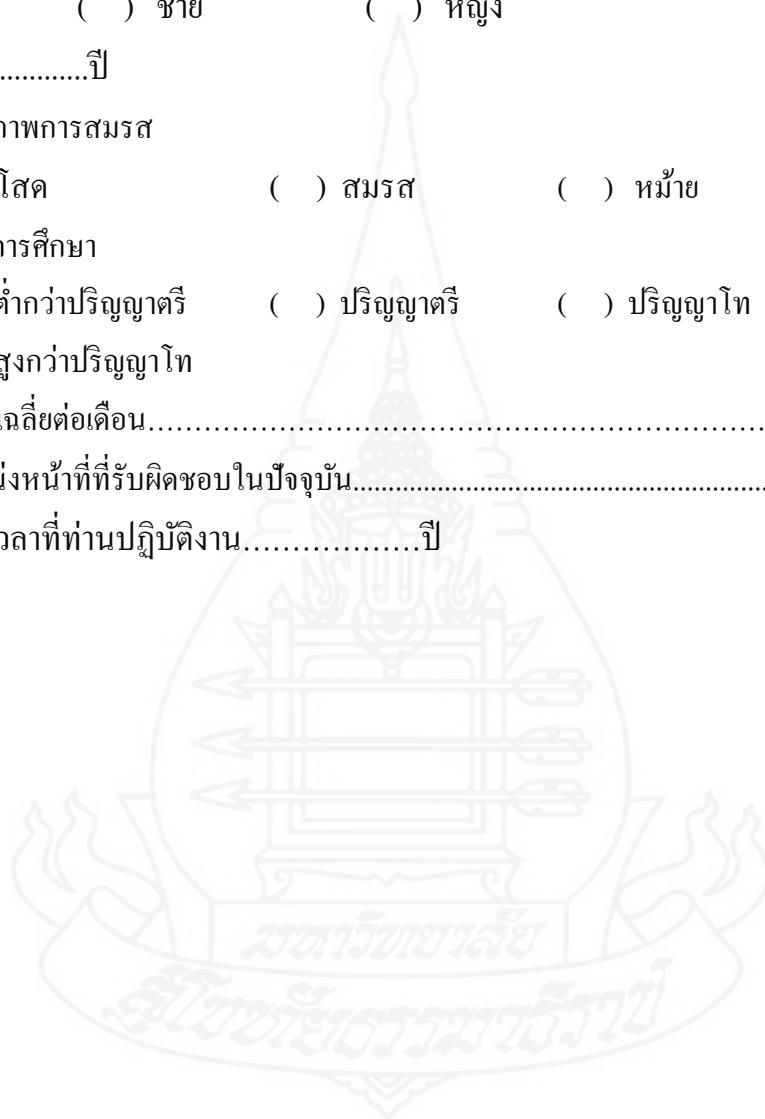
คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อต้องการศึกษาความทัศนคติ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลังอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
 2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
 - ตอนที่ 2 ปัญหาของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
 - ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลังในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
 - ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56
 3. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นนำไปใช้ประโยชน์ในการทำวิจัยเท่านั้น ซึ่งจะไม่มีผลกระทบหรือความเสียหายต่อหน่วยงาน หรือต่อผู้ให้ข้อมูลความคิดเห็นต่างๆ เนื่องจากเป็นการวิเคราะห์ผลในขอบเขตของทางวิชาการ และผลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงโครงการรับจำนำมันสำปะหลังต่อไป
- ทั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านในความอนุเคราะห์ครั้งนี้เป็นอย่างสูง ข้อมูลจากท่านผู้วิจัยจะรวบรวมเป็นข้อเสนอเพื่อปรับปรุงโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง จงตอบคำถามให้ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ.....ปี
3. สถานภาพการสมรส
 () โสด () สมรส () หม้าย
4. ระดับการศึกษา
 () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี () ปริญญาโท
 () สูงกว่าปริญญาโท
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท
6. ตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบในปัจจุบัน.....
7. ระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติงาน.....ปี

ตอนที่ 1 ทัศนคติ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ โครงการรับจำนำมันสำปะหลัง
ปี 2555/56

คำชี้แจง จงแสดงความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ที่ตรงกับข้อเท็จจริง
มากที่สุด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในลงในช่วงระดับ ข้อละ 1 ช่อง โดยมีค่าน้ำหนักดังนี้
ระดับ 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง ระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง ระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง ระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. การขึ้นทะเบียนเกษตรกรกรเกิด ประโยชน์ต่อโครงการรับจำนำ มันสำปะหลัง					
2. ความเข้าใจระเบียบและวิธีการ ปฏิบัติต่อโครงการรับจำนำ มันสำปะหลัง					
3. การประชาสัมพันธ์โครงการและ สื่อต่างๆ มีความเหมาะสม					
4. ระยะเวลาการรับจำนำ 1 ธันวาคม 2555-31 มีนาคม 2556 มีความ เหมาะสม					
5. ราคารับจำนำที่กำหนดไว้มีความ เหมาะสม					
6. การควบคุมและมาตรการ การตรวจสอบการทุจริตโครงการ รับจำนำมันสำปะหลังของผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องมีความเหมาะสม					

รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
7. โครงการรับจํานามีส่วนช่วยให้ ราคามันสำปะหลังในท้องตลาดเพิ่ม สูงขึ้น					
8. การกำหนดคุณสมบัติของโรงสีที่ เข้าร่วมโครงการรับจําน้ำมัน สำปะหลังมีความเหมาะสม					
9. การตรวจสอบคุณภาพมัน สำปะหลังและการประเมินราคา มันสำปะหลังมีความเหมาะสม					
10. การตรวจสอบต้อกมันสำปะหลังจะทำ ให้เกิดความโปร่งใสต่อโครงการ รับจํานา					
11. ผู้แทนเกษตรกรที่ทางราชการ แต่งตั้งมีส่วนช่วยในการประเมิน ราคามันสำปะหลังและกำหนด คุณภาพมันสำปะหลัง					
12. การกำหนดช่วงเวลาการไถ่ถอนไว้ 3 เดือน มีความเหมาะสม					
13. ขั้นตอนและเงื่อนไขในการไถ่ถอน มีความเหมาะสม					
14. กระบวนการและขั้นตอนการ รับจําน้ำมันสำปะหลังมีความ เหมาะสม					
15. เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความพร้อมที่จะ อำนวยความสะดวกและเอื้อ ประโยชน์แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ					

รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
16. องค์กรที่เข้าร่วมโครงการมีความพร้อมและอำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกร					
17. ขั้นตอนการจ่ายเงินของ ธกส. ให้แก่เกษตรกรมีความสะดวกและรวดเร็ว					
18. เกษตรกรได้รับประโยชน์จากโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง					
19. ความพึงพอใจและยอมรับในโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง					
20. ควรมีการดำเนินโครงการรับจำนำมันสำปะหลังต่อเนื่องในปีต่อไป					

ตอนที่ 2 ปัญหาของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง

คำชี้แจง จงแสดงความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับปัญหาของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

กับการดำเนินโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56 ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในลงในช่วงระดับ ข้อละ 1 ช่อง โดยมีค่าน้ำหนักดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ปัญหาของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการดำเนินโครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/56	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1. การขึ้นทะเบียนเกษตรกร					
2. การกำหนดวันและเวลาในการรับจำนำ					
3. ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพมัน สำปะหลังและการประเมินราคา					
4. ขั้นตอนการรับเงิน					
5. ขั้นตอนการไถ่ถอน					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวนงลักษณ์ วรรณศรี
วัน เดือน ปีเกิด	30 กันยายน 2520
สถานที่เกิด	อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ พ.ศ. 2542
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

